

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dr. Ahčin:

Anglija in Rusija

London, začetkom julija.

V prestolnem govoru, ki ga je 2. julija lord kancler (lord Sankey) v kraljevem imenu prebral pred obema zbornicama, je veliki britanski odnos do Rusije označil sledeče: Moja vlada proučava pogoje, pod katerimi bi se mogli obnoviti diplomatski odnosi z Zvezo Sovjetskih Socialističnih Republik in je tozadevno v dogovorih z vladami v dominijonih in indijski vlado.

Pred petimi leti, ko je Labour Party prvič prišla na vlado, je po nekaj mesecih Mac Donald padel baš radi politike napram Sovjetom. Doma so mu konservativci očitali, da izdaja angleške državne interese na ljubo boljševikom. A istočasno in z nič manjšo vneto ga je sovjetski tisk proglašal za eksponenta kapitalistične Anglije. Pogajali so se pa z njim vendarle, a Mac Donald je skoraj moral iti.

Ali bo imela Mac Donaldova vlada to pot več sreče, oziroma, ali bo imela večjo stalnost kot prvič? Nihče ne more tega predvideti. — Pred združenimi konservativci in liberalci so socialisti v manjšini in Lloyd George jih draži, da jih bodo pustili toliko časa vladati — dokler ne bodo prišli s kakim socialističnim zakonom. — Konservativno časopisje je Mac Donaldu obljubilo vso podporo — kar se tiče zunanje politike — v vprašanju pomorske razorožitve, ki je v zvezi z zadovoljnim odnosom do Združenih držav. Tudi niso nasprotni izpraznitvi Porenja. A žugali so, da mu bodo pri politiki napram Sovjetom ostri kritiki in da hočejo z nezaupanjem slediti njegovim korakom. — Tembolj zato preseneča, da se v debati k prestolnemu govoru — ki je vladni program —, nihče od opozicijskih govornikov niti z besedico ni dotaknil odnosa do Rusije. — Eno je gotovo: stvar še ni dozorela. A tudi drugo je gotovo: Anglija si želi urejenih odnosov z Rusijo. Govornik Labour Party je to na sledeč način povedal: Mi hočemo mir! A varnega miru toliko časa nimamo, dokler pustimo, da stoji ob strani Rusija sama zase. Torej, treba jo je pritegniti k sodelovanju z drugimi narodi. — Mac Donald se pri urejanju teh odnosov lahko opira na dejstvo, da je Anglija Rusijo de jure priznala, fakt, ki datira iz leta 1924 in je edini, ki je preživel Mac Donaldovo tedanjo rusko politiko.

Po vsem sodeč bo tudi opozicija pustila Mac Donaldu pri urejanju diplomatskih odnosov z Rusijo bolj proste roke, kot se je prvotno zdelo. V petih letih se je namreč vendarle mnogo spremenilo. In če povzamemo iz listov to, kar je po njihovem mnenju danes drugače, najdemo sledeči rezultat:

Sovjetski sij je pri angleškem delavcu ugasnil. Bilanca, ki jo mora po 12 letih napraviti komunizem v Rusiji, je tako klaverna, da za obraženega, treznega in praktičnega angleškega delavca ne more imeti nikake privlačnosti. Pred 5 leti je bila morda dobra tretjina poslancev v Labour Party, ki so simpatizirali s komunizmom, danes ni niti enega. — Rusija je pod sovjeti postala uboga dežela, — vse gospodarske komisije, ki se iz Rusije vračajo, se strinjajo v tem; ruskemu delavcu se ne godi nič boljše kot onemu v kapitalističnih državah, — in ko bi Rusija v tako pretežni večini ne bila agrarna država, bi jo pod boljševiškim sistemom že davno doletela katastrofa. Vse to danes angleško delavstvo ve, zato se komunistične propagande ni bogve kaj bati. Pred leti bi bilo opasneje, ko jih je še mnogo verjelo, da pomeni komunizem vendarle nekaj zadovoljiv izhod iz kapitalističnega suženjstva.

Toda — mimo tega dejstva, je sovjetska Rusija — dejstvo, ona eksistira ravnotako, kot eksistirajo druge države. In v tej Rusiji bi mogel angleški trgovec zaslužiti tako in morda še boljše kot kje drugod. Zdrava pamet narekuje, da se dejstva priznajo, kakor so. Za Labour Party je komunistična Rusija prav tako dejstvo, kakor ostala kapitalistična Evropa z Anglijo vred —; eno kot drugo ni po konceptu Labour Party —; toda, to jih ne bode oviralo, da ne bi čim prej odprli pota angleškemu blagu v ruska pristanišča, ne da bi se jim bilo treba posebno bati, da jim bodo opozicijski konservativci delali posebne težkoče.

In to tem manj, ker je tudi v zunanji politiki danes Rusija Angliji manj opasna kot pred leti. — Velikanski boj, ki se je že leta vršil med obema za vpliv na Kitajskem, je zaenkrat vsaj, odločen v prid Angliji. — Rusija je igro izgubila. Sovjetom prijazne čete so poražene in razkropljene, Kantonska vlada se vedno bolj uveljavlja kot edino merodajna nacionalna zastopnica ogromnega kitajskega naroda. Ta vlada je pred nekaj dnevi (1. julija) sklenila z Anglijo pogodbo, ki je dalekosežne važnosti. To je mornariška

Pol leta novega stanja

Zboljšanje uprave -- Lepi uspehi na polju zakonodaje -- Zadovoljnost ljudstva po vsej državi -- Kaj se je storilo v posameznih ministrstvih

Belgrad, 6. jul. (Tel. »Slov.«) O seji ministrskega sveta je bil ob 9 zvečer izdan sledeč komunike: Danes od 5 do 8 popoldne se je vršila pod predsedstvom generala Živkovića seja ministrskega sveta, na kateri so resorni ministri podali poročilo o šestmesečnem delu. Na seji se je ugotovilo, da se program, izdelan 21. marca t. l. po direktivah, postavljenih v proklamaciji 6. januarja, v polni meri in normalno izvajajo in da že kaže koristne in povoljne rezultate na vseh poljih državnega in narodnega življenja. Na seji se je sklenilo, da se delo po izdelanem programu najintenzivneje nadaljuje.

Belgrad, 6. jul. (Tel. »Slov.«) Ob 6 zvečer se je na Topčideru vršila seja vlade, kjer se je ob prvem polletju dosedanjega režima konstatiralo delo, ki se je izvršilo na podlagi programa kronskega sveta od 21. marca. Seje so se udeležili vsi ministri razen dr. Korošca, ki se nahaja v Pragi. Vsa ministrstva so nocoj izdala obširna obveštila, v katerih poročajo o delu v posameznih resorih. V tem komunikeju se pravi med drugim: Z manifestom Nj. Vel. kralja od 6. jan. je zapisan velik datum v našem narodnem in državnem življenju. Manifest je prekinil nevzdržljivo stanje, ki je do tedaj vladalo in začrtal nove naloge, ki težijo za boljšim redom v državi. Kraljeva vlada se je trudila, da uresniči vse namene Nj. Vel. kralja, ki jih je obrazložil ministrom 6. januarja.

O reorganizaciji državne uprave pravi obveštilo: Najprej so prišli na vrsto zakoni za ozdravljenje in poenotenje državne administracije. Posledice te dalekosežne reorganizacije so: 1. zmanjšanje števila uradnikov; na ta način so se prihranile vsote v posameznih ministrstvih, ki gredo v milijone, 2. sistemiziranje uradniških mest, 3. nespremenljivost formacije uradniških mest. S tem je ustvarjena sigurna podlaga za pravilno budžetiranje v personalnih stvareh.

Delalo se je tudi na preosnovi administracije. Prva mera je bil akt notranjega ministra o premeščanju upravnih uradnikov. Bili so takrat premeščeni tudi dobri uradniki, kajti tudi oni so bili pod vplivom političnih strank. Premestitev je bila potrebna, da se uradniki osvobodijo tega vpliva. V upravi vseh resorov se je vršilo in se stalno vrši čiščenje z odpuščanjem nesposobnih in nedostojnih uradnikov. Veliko število takega uradništva je že odpuščeno iz službe ter se bo delo v tem smislu še nadaljevalo. Vrhovni inspektorji, ki so postavljeni pri predsedništvu vlade ter ministrstvu notranjih zadev, vrše svojo nalogo zelo dobro. Ne samo, da se inspektorji zavedajo svojih dolžnosti, tudi pri uradnikih se opaža, da vrše svoje posle veliko točneje. Uradniki sami izražajo svoje zadovoljstvo, ker lahko nemoteno delajo po zakonu. Učinkovita kontrola in disciplina, ki je nastala po 6. januarju, omogočuje, da se delo brez posredovanja pravočasno vrši.

Ta napredek v upravi je glavni razlog, da so široki sloji naroda z obstoječim stanjem popolnoma zadovoljni. Zadovoljstvo izražajo celo inozemci, ki nas posejajo, pa tudi naši neprijatelji. Nov politični kurz je tudi v temelju spremenil ustroj samouprav. Občinski odbori so bili razrešeni ter postavljeni novi, oblastne samouprave pa so dobile komisarje z delokrogom prejšnjih skupščin in oblastnih od-

pogodba, v kateri se Anglija zavezuje, da zgradi (proti odškodnini seveda) Kitajski trgovsko in bojno brodogradnjo. Kitajskemu moštvu se dovoli služiti na angleških bojnih ladijah. — Torej, kar so pred tremi desetletji napravili Nemci iz Japonske, tega se lotevajo danes Angleži na Kitajskem. A kaj je 60 milijonov Japoncev proti 400 milijonem kitajskemu narodu? — Foreign Office najbrže ni nedolžen na tej pogodbi, kar se čudovito lepo ujema s tradicionalno angleško protirusko politiko. Mr. Henderson, sedanjí zunanji minister je je brez dvoma vesel. Zakaj, če se posreči Angliji prijateljstvo z vstajajočim kitajskim narodom, potem so njene pozicije na vzhodu še desetletja zagotovljene. Zato najbrže nismo posebno daleč od dne, ko bo Anglija obnovila diplomatske odnose z Rusijo, ker so poglavitne ovire — zanjo — padle. — Boljševizem se pa izkazuje vse bolj kot velika nesreča za največji slovanski narod. To je sistem, kakor pravi W. Sombart, ki so ga iznašli Judje, katerega so Tartari prevedli v življenje in ga potrpežljivi Slovani do sedaj prenašali.

Doklej še?

borov. Značilno je dejstvo, da se po 6. januarju manjša število političnih procesov, ki pridejo sedaj pod zakon o zaščiti države. Procesi proti osebam, ki so v službi inozemstva, pa niso padli. Splošna kriminaliteta pada stalno, javna varnost se je popravila. Hajdukovanje je popolnoma izginilo. Akcija komunistov in naših zunanjih neprijateljev pa se je v poslednji dobi povečala. Vendar so ta prizadevanja ostala brez konkretnih rezultatov.

Kar se tiče izenačenja zakonodajstva, je vrhovni zakonodajni svet storil na tem polju veliko delo, ker je izenačil formalno in materialno kazensko zakonodajstvo, formalno tudi civilno zakonodajstvo in preresetal celi niz novih zakonov.

Prosvetno ministrstvo se je trudilo, da se rešijo vsi zaostali predmeti ter da se pride do čim večje ekspeditivnosti. Posebna pozornost je bila posvečena dvigu pismenosti v narodu ter se je zato delalo na izboljšanju ljudskega šolstva. Otvorjenih je bilo 58 novih ljudskih šol, do konca leta pa jih bo še enkrat toliko. Tudi dve novi meščanski šoli smo dobili. Ministrstvo se je brigalo za učiteljski kader, ki se je pomnožil z dobrimi elementi, medtem ko so bili nevestni in nedelavni odpuščeni. 90 načrtov za zidanje novih šolskih poslopij je bilo odobrenih. Kar se tiče prosvetnega zakonodajstva, so se izdelali, oziroma se izdelujejo sledeči zakonski načrti: o srednjih šolah, o ljudskih šolah, o učiteljskih, o učbenikih, o državnih tiskarnah, gledališčih, o avtorskem pravu, o igalskem pokojninskem fondu, o muzeji in čuvanju starin ter o geološkem institutu.

Prometno ministrstvo je delalo predvsem na racionalizaciji železnice ter je skušalo najti kritje za velike deficite iz prejšnjih časov. Brigalo se je za izboljšanje brodarstva, obnovo starih in dovršitev novih prog. V cilju racionalizacije prometa je ministrstvo reduciralo število potniških vlakov na vseh progah, ker ni bilo njihovega števila sorazmerne frekvence, kar je prinašalo upravi deficit. Odpadlo je na ta način mesečno 3500 vozovnih kilometrov. Iz splošnih in fiskalnih interesov se bo delo v tem pravcu nadaljevalo, dasi protestirajo proti temu posamezniki. Prometno ministrstvo je na račun reparacij naročilo 1400 novih normalnotirnih in 1500 ozkotirnih vagonov, da se bo za časa izvozne sezone tovarni promet lahko v redu vršil. Za spopolnitev prometne službe je izšlo sedem pravilnikov. V interesu prometa, kakor tudi radi enostavnije nabave materiala, je ministrstvo vse proge s širino tira 76 cm podredilo sarajevskemu ravateljstvu. Spremembe v upravi naših železnic so dale lepe rezultate. Vse licitacije za letošnje potrebe bodo končane tekom meseca julija, kar se lani nikakor ni zgodilo. Gleda se na to, da se računi liferantom pravočasno izplačajo. Dvojna proga Belgrad—Novska je že dosedaj napravila prometu velike usluge, ujena važnost pa se bo pokazala šele za časa izvozne sezone.

Najvažnejše vprašanje, ki se je moralo hitro rešiti, je bilo vprašanje rednega obalnega prometa na Jadranu. To se je doseglo v prvi vrsti s pogodbami z nacionalnimi parniškimi družbami. Nadalje je ministrstvo izdalo za podporo paroplovbi 54 in pol milijona Din. Prometno ministrstvo posveča veliko pažnjo izboljšanju naše trgovske mornarice, ki vrši uvozno in izvozno službo izven naše obale. Tudi na ureditvi in dovršitvi pristanišč se je intenzivno delalo.

V razdobju šestih mesecev se je v ministrstvu mnogo storilo za ureditev vseh železniških vprašanj med nami in Grško na podlagi mednarodnega sporazuma iz l. 1923 in 1929. Med našo državo in Grško so že uvedeni direktni tarifi.

V končnem stadiju se nahaja vprašanje organizacije železniških vprašanj med našo državo in kraljevino Italijo.

Pripravljena je uredba o zavarovanju državnega prometnega osebja za slučaj bolezni in nesreče. Zbirna se material za zakon o državnem prometnem osebju in zakon o železniški policiji. Zakon o prevežbi vpokojencev bivše južne železnice iz kronske na dinarsko veljavo je tudi izdan.

Ministrstvo socialne politike se je trudilo, da v zakonodajnem in upravnem pogledu, kakor tudi v dajanju podpor za slučaj nesreče, vrši delo, ki bo odgovarjalo višini manifesta Nj. V. kralja. Prvih šest mesecev tega leta se je izdalo za podpore brezposelnim delavcem

1 in pol milijona Din. V Belgradu, Celju in Mariboru je dogotovljeno delavsko in otroško zavetišče in nekaj delavskih stanovanj. V Zagrebu, Sarajevu in Splitu pa se vodijo pogajanja z občinami za zidanje delavskih hiš.

Za javna dela v krajih, ki so trpeli na elementarnih neizodah, je izdalo ministrstvo za socialno politiko 91.000.000 Din. Na osnovi zakona o hitrih javnih delih je izdalo ministrstvo skupno 45.200.000 Din. Dvajsetim pasivnim krajem (oblastem) je ministrstvo za socialno politiko stavilo na razpolago iz kredita ministrstva za kmetijstvo 13 milijonov dinarjev.

V ministrstvu za javna dela se je prvih 6 mesecev posvečala posebna pažnja tozadevnim zakonom. Ministrstvo za javna dela je odstopilo za izdelavo arhitektonskih objektov 37 in pol milijona Din, za izdelavo drž. mostov 14.600.000 Din. Med drugimi se zida most preko Mure pri Radgoni. Za popravilo in vzdrževanje državnih mostov in cest je dosedaj potrošilo 40.500.000 Din. Ministrstvo se je zainteresiralo za izkoriščanje vodnih sil. Ministrstvo za javna dela je pregledalo 252 tozadevnih predmetov. Izdelan je načrt zakona za slučaj poplav. Nadalje načrti za vodovode.

V ministrstvu gozdov in rudnikov je pripravljen zakon o gozdovih, ki je že predložen predsedniku vlade v odobritev. Izdelan je zakon o zaščiti naše rudarske industrije. Z načrtom zakona o ureditvi hudournikov so predvidene mere za ureditev onih hudournikov, ki škodujejo v nekaterih krajih gozdovom. Največ posla je bilo v odseku za gozdarstvo, v katerem so se revidirale trgovske pogodbe, kar je državi prineslo okoli 150 milijonov Din prihranka. Pravilna rešitev tega vprašanja ni bila velike važnosti le za državo kot največjega posestnika gozdov, temveč tudi za napredek naše splošne lesne industrije, katere je ena najvažnejših faktorjev naše izvozne trgovine in v aktivnosti naše trgovske bilance. Cel kompleks spornih vprašanj je rešen s svobodnimi pogodbami s posameznimi podjetji ter sklenjen tudi sporazum o medsebojnem popuščanju in lojalnosti. Ministrstvo je podvzelo prve korake za izboljšanje uprave.

Končno je oddelek za rudarstvo vodil vrhovno upravo državnih rudarskih podjetij ter vršil racionalno eksploatacijo. Ministrstvo je gledalo na čim močnejše plasiranje rudarskih produktov. Izdelana je podrobna kalkulacija za zidavo električnih central v rudniku Vrbniku in rudniku Ugljeniku, ki bosta dala električno silo Sremu in sosednim pokrajinam in do gotove mere tudi Belgradu.

Finančno ministrstvo je o gospodarski reorganizaciji ter ureditvi financ izdalo komunike, v katerem pravi med drugim: Reorganizacija uprave in izenačenje zakonodajstva je pripravilo pogoje za gospodarski preporod države, na katerem se je začelo intenzivno delati. Predvsem je bilo potrebno dati državi realni proračun. S prihodom sedanje vlade na državno upravo je bil proračunski predlog za l. 1929-30 že pripravljen, toda vlada je stala na stališču, da je treba proračunski predlog revidirati. Proračunske vsote sicer ni mogla zmanjšati, ker je treba računati z obstoječim stanjem v državi, vendar pa je v mnogočem izvršila popravke, ki bodo koristni za državne finance. Glede davkov se je letos moglo spremeniti samo v toliko, da so se sorazmerno razdelili na posamezne pokrajine. V pogledu denarne politike je ministrstvo delalo na to, da se obdrži kurz dinarja in vršilo priprave za zakonsko stabilizacijo naše valute. Stabilizacija dinarja se bo izvršila na bazi sedanjega kurza dinarja v sporazumu z narodno banko. Izdelan je že končno veljavno tekst zakona, ki bo v najkrajšem času podpisan.

Kmetijsko ministrstvo hoče z ustanovitvijo privilegirane agrarne banke končno veljavno rešiti vprašanje cenenega kredita. Za podpore je v 17 najpotrebnejših oblasteh razdelilo okoli 15 milijonov Din. Glede živinoreje je ministrstvo dajalo podpore ter razdelilo 6000 glav živine posameznim gospodarskim šolam. Od pripravljenih zakonskih predlogov za napredek živinoreje je omeniti posebno zakon o živinoreji, ki izenaka tozadevne zakonske uredbe v vseh pokrajinah, zakon o pobijanju živalskih in rastlinskih škodljivcev ter bolezni ter o vinogradih. Naši gospodarski strokovnjaki so sodelovali na mednarodnih gospodarskih prireditvah, ki se tičejo tudi našega gospodarstva. Kolonizacija v severnih krajih se intenzivno nadaljuje ter se daje zemlja v najem dobrovoljcem in optantom. Pripravlja se zakon o likvidaciji veleposesev. Dela se na spremembi carinskih tarif, ki bo bolj odgovarjala našim gospodarskim potrebam. Ustanovila se bo poleg že obstoječe združne šole v Ljubljani še ena v Zagrebu in ena v Belgradu.

Uspeh „Ljubljane“ v Pragi

Praga, 6. jul. (Tel. Slov.) Danes zvečer se je vršil v veliki Smetanovi dvorani obrtnega doma koncert ljubljanskega pevskega zbora »Ljubljana«. Koncert je bil izredno dobro obiskan. Med navzočimi je bilo videti ministra dr. Šrameka, ljublj. škofa dr. Jegliča, komisarja ljublj. oblasti dr. Natlačenca, bivšega jugoslovanskega poslanika Štribarja, ljublj. občinskega svetnika profesorja Jarca ter mnogoštevilne zastopnike češkoslovaškega Orla ter čeških pevskih društev. Na sporedu koncerta so bile v glavnem slovenske narodne pesmi, od katerih so bile posebno koroške pesmi sprejete z velikanskim navdušenjem. Velik vtis je zapustila tudi skladba »Ecce dolor« od Adamiča. Dirigent dr. Dolinar je vodil koncert z velikim temperamentom. V odmoru je bil zbor s cvetjem naravnost posut, dobil je v dar krasen venec. Koncert predstavlja v vsakem oziru popoln uspeh.

Položaj naših narodnih manjšin v Italiji

»Narodna Odbrana« prinaša v svoji poslednji številki sledeči članek:

»Italijanska antifašistična emigracija, med katero se nahajajo najbolj ugledni italijanski politiki in bivši ministri in ki jih vodi bivši predsednik vlade g. Nitti, izdaja v Parizu svoj časopis. V njem objavlja vsa krivična dejanja današnje fašistovske vlade. V zadnji številki je izšel tudi članek o manjšinah v Italiji. Članek pravi, da je Italija svedeno izjavila, da bo spoštovala pravice manjšin v svoji državi. To obveznost je ona prevzela pred svetovnim forumom v obliki posebne izjave, ki sta jo sprejela italijanski parlament in vlada. Te pravice manjšin so se spoštovale do fašistične vlade, ki je napram manjšini pričela s politiko iztrebljanja.

»Fašisti so pričeli napram narodnim manjšinam voditi politiko prave nasilne raznorodnosti. Prvi so ukinili vse upravne avtonomije, ki so obstajale v teh krajih pod bivšo Avstrijo. Narodni jezik je bil prepovedan in nasilno zamenjan z italijanskim v vseh državnih uradih in celo v privatnih pogodbah. Te odredbe so se izvrševale v vseh krajih, celo v onih, kjer Italijanov sploh ni bilo. Uničevali so vse sledove manjšinske narodnosti. Spremenjena so imena mest, ulic, okrajev, napisi na trgovinah in drugod. S posebno odredbo je bilo zapovedano vsem, da morajo poitalijančiti svoja rodbinska in krstna imena. Z drugo odredbo je bilo zapovedano, da se mora izbrisati vse napise v cerkvah, na javnih spomenikih in celo na nagrobnih križih, če niso italijanska. Vse narodne šole so bile zaprte. Na ta način je bilo zaprto nad 400 slovanskih šol. Ker se v upravi in na sodiščih uporablja izključno italijanski jezik, ki ga ljudje ne razumejo, je stvarno prenehala vsaka upravna in sodna pravičnost v teh slovenskih krajih.«

V članku se dalje naštevajo razna nasilja, amori in preganjanja, ki jih izvršujejo fašisti nad narodnimi manjšinami, radi česar so bili mnogi prisiljeni ubežati preko meje, da bi rešili svoje življenje. »Število teh begunciev je zelo veliko. Oni iz Tirolske in Julijske Beneške so bežali v Avstrijo ali pa v Jugoslavijo. Cele kolone teh izgnancev se nahajajo v Ljubljani, Zagrebu, Belgradu, Šibeniku, Innsbrucku in na Dunaju.«

»Narodna Odbrana« zaključuje: »Mi objavljamo to poročilo o položaju naših sonarodnjakov v Italiji. Ta dokument je toliko bolj važen in verodostojnejši, ker prihaja od ljudi, ki so nekoč odločevali z usodo Italije. Zato naj bi evropski politiki — kakor MacDonald, — ki pogosto govorijo o manjšinah, primerjali tako stanje v Italiji z blagostanjem in pravicami, ki jih uživajo v naši državi manjšine.

Drobne vesti

Gospa Danilova je dala belgrajskim časnikarjem izjavo, da bo organizirala jugoslovansko gledališko družbo, ki bo šla v Ameriko na gostovanje v vsa ameriška mesta.

Te dni pride v Belgrad 72 poljskih študentov tehnike, ki bodo za časa počitnic dva meseca zaposleni v podjetjih našega prometnega ministrstva kot delavci z dnevno plačo 40 Din. Isto število naših študentov gre tudi za dva meseca na Poljsko, kjer bodo zaposleni v podjetjih poljskega prometnega ministrstva.

Minister za javna dela je v sporazumu z min. predsednikom podaljšal rok za zgraditev mostu med Belgradom in Zemunom do 10. avgusta. Nadalje je za zunanjo izvršitev tehnične službe ministrstvo ustanovilo tehniške sekcije na teritoriji oblasli tehnične uprave v Ljubljani. Take sekcije se ustanovijo v Novem mestu, v Ljubljani, Kranju, Celju, Mariboru in Murski Soboti za okraje imenovanih okrajev.

*

Praga, 6. jul. (Tel. Slov.) Slavija je danes premagala v tekmi za srednjeevropski pokal Juventus iz Turina 3:0 (0:0). S tem porazom je bila Juventus izločena od nadaljnjega tekmovalja.

Newyork, 6. jul. (Tel. Slov.) V zadnjih dneh se v diplomatskih krogih razpravlja o vprašanju priznanja vatikanske države od strani Združenih držav. Ker je pa v kongresu pričakovati odpor proti temu, najbrže ne bo prišlo do tega. Začetek diplomatskih odnosov bi bilo le imenovanje neuradnega odposlanca predsednika Združenih držav pri Vatikanu.

Težak položaj Poincareja

Pariz, 6. jul. (Tel. »Slov.«) V parlamentu je nastalo nekako politično zatišje, kajti slišče vlade in posameznih strank v zadevi reparacij in Youngovega načrta je ostalo nespremenjeno. Prej ko slej gre za vprašanje, s kako večino hoče Poincare izglasovati ratifikacijsko pogodbo. Desničarske stranke so včeraj v Parizu na nekem protestnem zborovanju izjavile, da bi bila izvedba pogodbe izročitev Francije v oblast ameriškega velekapitala. Poincare se ne more zanašati na večino desničarskih strank. Skušati mora torej, doseči pomoč leve, kar bo pa mogel le, ako bo sledil zgledu MacDonalda in Hendersona, to se pravi, da se bo moral izjaviti odločno za takojšnjo izpraznitev Porenja in za politiko evropske solidarnosti. V tem smislu so tudi včeraj socialisti predlagali v finančni komisiji resolucijo, v kateri so zahtevali takojšnjo izpraz-

nitev Porenja, kajti le na ta način bi se dosegla sigurnost za svetovni mir. Zahtevali so od vlade, da naj se vprašanje dolgov in reparacij vendar enkrat izjasni. Treba je začeti s skupnim gospodarskim delovanjem vse Evrope in splošno razoroževanje bo najboljši začetek. Prihodnji tork se bo o tej resoluciji glasovalo. Kakor domneva »Matin«, bo Poincare takrat tudi dal izjavo vlade o poremskem vprašanju.

Newyork, 6. jul. (Tel. Slov.) Glede debate o dolgovnem vprašanju v francoski zbornici vlada v političnih ameriških krogih naziranje, da se je Franciji odložil termin za plačanje 400 milijonov dolarjev pod pogojem, da bo Francija brez pridržka ratificirala pogodbo. Smatra se, da Hoover ne bo voljan ustreči Franciji, kajti ravno on je bil kot gospodarski tajnik ter član komisije za vojne dolgove najhujši sovražnik klavzule, ki jo je predlagal Caillaux.

Izgledi MacDonalдове vlade

London, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Po včerajšnjem vrhuncu debate o prestolnem govoru se bo v prihodnjih treh dneh razpravljalo o dodatnih predlogih opozicije (konservativci zahtevajo nadaljevanje dela v smislu Youngovega načrta, liberalci pa intenzivnejše agrarne reforme), ki pa nikakor ne bo spremenilo parlamentarnega položaja MacDonalдове kabineta. Macdonald lahko računa na lahko parlamentarno delo brez trenja tako dolgo, kolikor časa bo delal na nestranskarški nacionalni podlagi angleških tradicij z močnim poudarkom idealistične in pacifične glavnice misli »Mir s pravico«, kolikor časa bo resno delal na problemu splošne razorožitve in na stvorenju angleško-ameriške antante ter dokler bo skušal vprašanje angleške ustave rešiti v sporazumu z desničarskimi strankami. Debata o prestolnem govoru se ni sprejela le

na zunanje politične probleme. Delavska stranka bo dobila od meščanskih strank sredstva in prostost za rešitev vprašanja brezposelnih. Liberalci bodo podpirali delavsko stranko proti konservativcem, reformirali sedanje reakcijske zakone o delu in uvedli reformo angleškega rudarstva potom zmanjšanja delovnega časa. Vse stranke skupaj pa bodo izdelovale nov volilni red, kajti po obstoječem je dobilo 14% milijonov meščanskih volilcev 324 mandatov, 8% milijonov socialističnih volilcev pa 291 poslancev, kar nikakor ni pravično.

Izgleda, da so Baldwin, Macdonald in Lloyd George kot izkušeni notranji politiki istega mišljenja glede reorganizacije volivnega reda. Kakor se govori, bo baje Macdonald imenoval odbor volivnih izvedencev od vseh treh strank, ki bo izdelal nov volilni red.

Sovjeti in Macdonald

London, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Po »Daily Telegraphu« upa angleška vlada doseči zopetno vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo z argumentacijo, da ti odnošaji faktično prav za prav niti prekinjeni niso bili in da radi tega lahko vsak čas imenuje diplomatske in konzularne zastopnike v Sovjetski Uniji.

Moskva, 5. julija. (Tel. »Slov.«) Sovjetska vlada je izjavila, da Anglija nima pravice, zahtevati od nje kakih posebnih pogojev za zopetno vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov. Veliko prej bi imela ona pravico, staviti za nove odnošaje z Anglijo svoje pogoje, kajti Rusija še ni pozabila londonske afere Zinovjevega pisma.

Izid volitev na Holandskem

Haag, 6. jul. (Tel. »Slov.«) Holandske parlamentarne volitve niso spremenile skoraj ničesar na dosedanem stanju v parlamentu. Katoliki so obdržali svojih 30, socialisti pa svojih 24 mandatov. Protestanti in liberalci so izgubili po 1 mandat na reformistih in komunistih. Zadnji so obdržali svoja dva mandata, demokrati pa imajo zopet sedem. Parlamentarno večino bodo ponovno tvorili katoliki in socialisti.

Viharji in nevihte

Stuttgart, 6. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj je divjal v okolici Stuttgarta strahovit orkan. Mnogo streh je bilo odnešenih. Veliko škodo je napravil orkan na poljih in vrtovih.

Dunaj, 6. jul. (Tel. »Slov.«) Po celi Avstriji je divjal včeraj veliki orkan, ki je zahteval tudi človeške žrtve. Na Dunaju je morala požarna bamba v 120 slučajih priskočiti na pomoč.

Praga, 6. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj je divjala po celi Češkoslovaški, posebno pa v okolici Tarnovic, velika nevihta, ki je napravila ogromno škodo. Mnogo telefonskih zvez je pretrganih. V Taboru je bila podeželska gospodarska razstava skoraj vsa demolirana. Toča je napravila po vsej Češkoslovaški velikanško škodo na žitu.

Zastrupljena Anujka obsojena na 15 let

Belgrad, 6. jul. (Tel. »Slov.«) V Pančevu je bila danes izrečena sodba proti zastrupljalki, 92 letni Anujki. Obsojena je bila na 15 let težke ječe. Stana Momiroš, kriva zločina umora, je bila obsojena na dosmrtno ječo. Sina Momiroš kot pomagač na 15 let ječe. Sofija Momiroš na dosmrtno ječo. Ljubinka Milenkova na 8 let težke ječe. Trije obtoženci so bili oproščeni. Vsi obtoženci so sprejeli sodbo mirno. Edino Anujka se je jokala.

Zahteve gledaliških igralcev

Belgrad, 6. julija. (Tel. Slov.) Kongres jugoslovanskih igralcev je končan. V sprejeti resoluciji se igralci odločno zavzemajo za ohranitev vseh treh oper, ker bi ena sama potovalna opera pokazala nepopolne rezultate. Zahtevajo, da se čimprej izda zakon o gledališčih in zakon o centralnem penzijskem fondu itd.

Zahvala kraljeve rodbine

Belgrad, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Dvorna pisarna javlja: Nj. Vel. kralj in Nj. Vel. kraljica sta sprejela ob priliki rojstva Nj. Vis. kraljeviča 28. pr. m. mnogoštevilne čestitke iz države in inozemstva, v katerih se je izražala topla ljubezen in radost ter želje za srečo in slavo vzvišenih roditeljev Nj. Vis. kraljeviča in cele kraljevske doma. Predsedstvu vlade je čast po nalogu Nj. Vel. kralja izjaviti vsem posameznikom in ustanovam zahvalo za obilne čestitke.

Kralj Mihajlo ne pride na Bled

Belgrad, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Iz Bukarešte demantirajo vesti, da bi prišel kralj Mihajlo na Bled. Pač pa se bo podala tja bivša romunska kraljica Marija.

Italijanska

finančna politika

Ce je znašal primanjkljaj trgovinske bilance v letu 1928. 7 milijard in pol in se je dal kriti le po treh četrtinah z »nevidnim izvozom« (prihranki izseljencev, troški tujcev in prevoznine italijanske mornarice), medtem ko je bilo treba seči po izrednih sredstvih (zunanja posojila, plasiranje delnic domače industrije v inozemstvu in devizna rezerva državne »Banca d'Italia«), ni mogoče pripisati vse krivde slabim letinam niti dozdevnemu preglasposkemu življenju italijanskega naroda. Vzroki tega stanja, »ki more trajati brez nevarnosti le nekaj časa«, ležijo tudi v finančni in gospodarski politiki fašistične vlade, ki odgovarja povsem fašistični ideologiji in stremi za uresničenjem najvišjih fašističnih idealov, kakor za ekspanzijo italijanskega naroda, ne da bi pri tem računala z resničnimi možnostmi italijanskega gospodarstva. Mično je bilo stabilizirati lito na višjem tečaju od sosednega francoskega franka, s ponosom so te dni fašistični listi poročali, kako so Egiptčani občudovali italijansko mornarico v Nilovem zalivu, fašistovski narodni zavesti ustreza omejevanje izseljevanja, samozavestno držijo fašistični dirkači po novih avtomobilskih cestah in fašisti prešerno razkazujejo tujcu »dela fašizma«, državne in občinske palače, spomenike in iz vode priklicane imperatorske ladje in neki rimski novinar je celo prišel z originalno idejo, naj se tujcem zaprejo italijanski hoteli! Drugo je vprašanje, ali italijansko gospodarstvo vse to lahko prenese. Leto 1928. je prineslo negativen odgovor. Mussolini je izjava v parlamentu, da je javnih del zadosti, kaže da ni šla ta lekcija mimo fašizma.

Minister javnih del je v svojem poročilu dejal, da je Italija od l. 1862. do nastopa fašizma v letu 1922. potrosila komaj 11 milijard za javna dela, fašisti pa so v 7 letih potrosili 10 milijard in pol. Proračun ministra vojne in mornarice je znašal: l. 1922-23 705 milijonov, prvi faš. proračun l. 1923-24 864 milijonov, l. 1924-25 1012 milijonov, naslednje leto 1232 milijonov in na tej višini je proračun ostal do danes. Kolonije, ki bodo še leta in leta pasivne, stanejo letno 600 milijonov letno.

Glede financ samih sta zanimiva govora senatorjev Mayerja in Ancone. Sen. Mayer »mora vztrajati pri nekaterih neskladnostih finančnega obračuna in proračuna«. V obračunu je odkril kakor lansko leto med »pasivnimi preostanki« tisto milijardo lir, nad katero se je spotalni bivši finančni minister Volpi. Medtem ko je proračun izkazoval prebitke blagajne, je znašal resnični primanjkljaj blagajne 30. aprila 602 milijona in 31. marca celo 1096 milijonov. Neki drugi italijanski gospodarstvenik je mnenja, da bi se ob zaključku poslovnega leta ne smeli delati tako veliki dolgovi. Poročevalec v poslanski zbornici Mazzini meni, da je položaj blagajne »delikatna«. Sen. Ancona poroča, da ni državni zavod za obrambo valute objavil podatkov o svojem poslovanju. Zlata rezerva »Banca d'Italia« je padla od 12.105 na 10.004 milijone in z njo kritje denarnega obtoka od 57.20% na 54.30%; tuje devize, enakovredne zlatu, so se porabile za kritje primanjkljaja trgovinske bilance. Leto 1926. se je med splošnim odobravanjem ustanovila blagajna za amortizacijo notranjega dolga, a sen. Ancona ugotavlja, da dela dolgove še ona sama. Njemu ni proračun povsem jasn. Senator kritizira slabo gospodarstvo podestavov, za javna dela in avtomobilske ceste gre preveč denarja. Revalutacija ni prinesla zaželenih uspehov in to ne po krivdi vlade temveč ljudi samih, ker niso znižali cen.

Sen. Ancona je mnenja, da je italijansko premoženje obdavčeno do viška, višje ni mogoče iti. Leto 1931. zapade 8 milijard državnih bonov. Mussolini je obljubil, da ne bo vlada segla po prisilni konsolidaciji kakor pri liktorskem posojilu. Ker ne more država naložiti novih davkov, ji svetujejo finančniki, naj najame kratkoročno notranje posojilo.

Iz govorov, poročil in gospodarskih člankov zveni precejšen pesimizem. Priporoča se državi varčevanje in varčevanje. Poslanec Mazzini zahteva absolutno solidnost državnega proračuna, ker je z njim zvezana tudi usoda stabilizacije lire. Da razprši nefašistično in s pesimizmom nasičeno ozračje, je imel finančni minister v zbornici in senatu dva dolga govora. Izjavil je, da je stabilizacija definitivna. Država bo uvedla politiko varčevanja, toda armada in mornarica ne smeta pri tem trpeti.

Atentati v Bolgariji

Sofija, 6. jul. (Tel. »Slov.«) V kraju Kričim v bližini Plovdiva se je vršila včeraj slavnostna blagoslovitev neke cerkve, katere so se udeležili ministrski predsednik Ljapčev ter ministri za javna dela. Ko so se danes zjutraj nekateri udeleženci vračali v avtomobilu proti Plovdivu, je nenadoma naskočila neznan skupina ljudi avtomobil, v katerem se pa ni nahajal ne ministrski predsednik ne minister za javna dela. Napadalec so z revolverji streljali na osebe v avtomobilu ter zahtevali, naj se vžigajo ustavi. Šofer je pa povečal hitrost. Na ta način se jim je posrečilo zbežati. Nek policijski agent, ki se je nahajal v avtomobilu, je bil usmrčen z revolverjsko kroglo. Policija dosedaj še ni mogla izslediti krivice.

Ponoven protest češke vlade v Pešči

Budimpešta, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški poslanik v Budimpešti je snoči oddal madjarskemu zunanjemu ministru Valku protest svoje vlade proti načinu aretacije češkoslovaškega državljanja Pechke. Poslanik je izjavil, da smatra češkoslovaška vlada aretacijo za kršitev češkoslovaško-madjarske konvencije za obmejno železniško službo. Madjarski zunanji minister se ni strinjal s tem mišljenjem. Rekel pa je, da bo madjarska vlada preiskovala način aretacije. Češkoslovaška vlada naj vendar pove, v katerih točkah je bila kršena svoječasa pogodba.

Praga, 6. jul. (Tel. Slov.) Madjarski poslanik v Pragi Maszirevich je včeraj v neoficijelnem razgovoru informiral zunanjega ministra o njegovem stališču glede incidenta na meji. Kakor poročajo praški listi, se skuša od obeh strani kolikor mogoče hitro rešiti spor. »Narodna Politika« piše, da je zopetna otvoritev prometa na postaji Hidasnemeti nujno potrebna, kajti ne more se čakati, da se vprašanje juridično reši.

Bethlenova izpreobrnitev

Budimpešta, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik grof Bethlen je poklical pred nekaj dnevi tri voditelje socialdemokratske stranke k sebi, da jih obvesti o podrobnostih zunanje-političnih dogodkov, in z namenom, da se informira o njihovem stališču napram tem vprašanjem. Bethlen se je razgovarjal z njimi o vprašanju razorožitve, o manjšinskem problemu ter o reviziji mirovniških pogodb. V političnih krogih se ne smatra kot izključno, da bi bil ta razgovor ministrskega predsednika s socialnimi demokrati pričetek bodoče nove preorientacije vlade v duhu demokratskega razvoja.

Namere Radoslavova

Berlin, 6. julija. (Tel. »Slov.«) Poročevalcu lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« je izjavil amnestirani bivši bolgarski ministrski predsednik Radoslavov, da bo po prihodu v domovino prevzel vodstvo bolgarske nacionalne stranke, ki jo je ustanovil pred štiridesetimi leti in ki je sedaj razcepljena. Na Bolgarsko se bo vrnil začetkom meseca septembra.

London, 6. jul. (Tel. »Slov.«) Portugalski kabinet je danes demisioniral.

Iz veličastnih dni orlovskega naraščaja

v Pragi dne 29. in 30. junija 1929

Gojenke in mladenke v sprevodu

Kmetski naraščaj v narodnih nošah

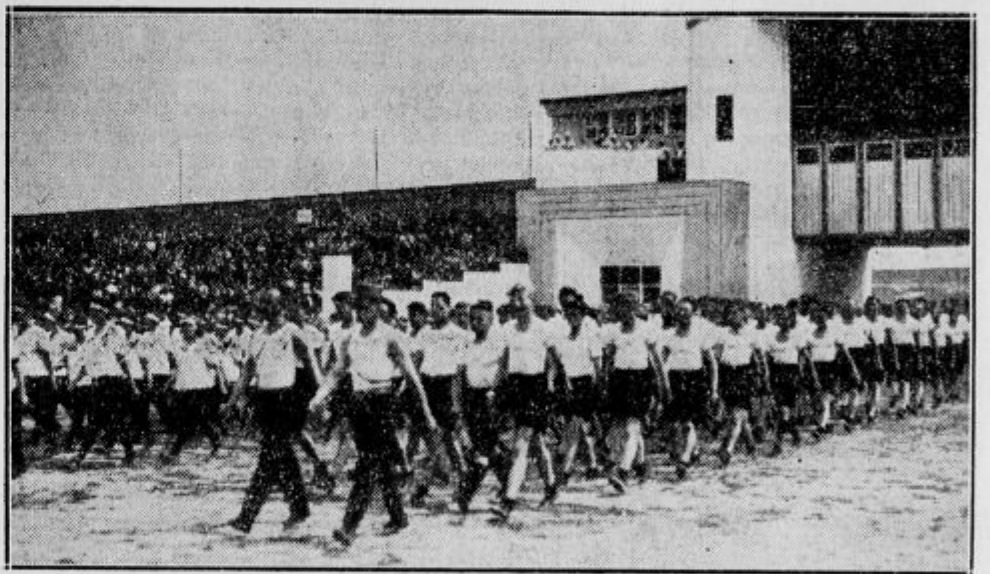
Mladenke pozdravljajo kip sv. Václava

Mladi s kopji sv. Václava

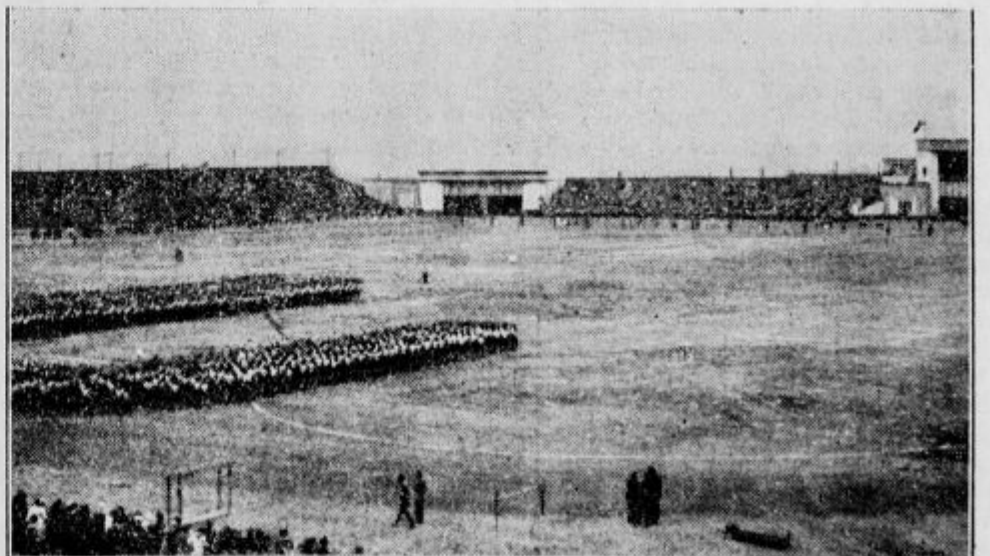
Mladenke v sprevodu

Mladi in mladenke korakajo k nastopu v stadion

Mladenke telovadijo

Mladi na Stadionu

Kaj je novega

50 hišic

Gradbeno gibanje stavbenih zadrug v Ljubljani.

V Ljubljani imamo več in preveč stavbenih zadrug, ki so si nadele namen, da z gradnjo stanovanjskih hiš prispevajo k omiljenju stanovanjskega gorja. Med njimi pa so žal večina mrtvo rojeni otroci.

Med obstoječimi stavbenimi zadrugami v Ljubljani gre po pozitivnih uspehih prvo mesto »Domus«, stavbeni združbi državnih nameščen- cev in upokojencev.

Brez hrupne reklame si postavlja ta zadruga monumente svoje agilnosti in vztrajnosti v našem mestu in njegovi okolici. Razen objav o občnih zborih nismo še nič čitali o njej, katere člani so zgradili doslej že nad 50 lastnih hiš z okroglo 120 eno-, dvo-, trisobnimi stanovanji. Vse te hišice bi, združene na enem kraju, tvorile že prav čedno kolonijo, ki bi mogla biti na svoje okusno in lično zgrajene stavbe po pravici ponosna. In vendar je javnost o eksistenci in delovanju te zadruge le površno ali prav nič informirana. Kaka druga zadruga bi ob takih okoliščinah poskrbela za vse drugačno reklamo. Odbor si najbrž misli: Dobro blago se samo hvali — in molči. Pa se nam ne zdi prav tako.

Poglejmo, s kakšnimi sredstvi je mogoče ob dobri volji doseči tako presenetljivo lepe uspehe. Na občnem zboru »Domus« smo posneli iz tajnikovega poročila, da je štela zadruga konec lanskega leta 88 članov, med katerimi je zgradilo nad 40 lastne hiše z okroglo sto stanovanji. V te stavbe investirani kapital znaša okoli 4.500.000 Din. Vsako stanovanje je stalo tedaj povprečno 45.000 Din. Ali naj napravimo primer s ceno posameznih stanovanj v mestnih poslopjih? Vsakdo si razliko lahko sam izračuna. In vendar bi se morala stanovanja v velikih stavbah graditi z razmeroma manjšim kapitalom.

Pri tem ne uživa naša stavbena zadruga potrebne podpore pri oblastih. Razen dvamilijonske garancije, ki jo je za gradbeno posojila članom »Domus« prevzela ljubljanska mestna občina pri Mestni hranilnici ljubljanski, ni ta zadruga do lanskega leta mogla najti razumevanja in pomoči. Zato smo vsi, ki smo na razvoju in napredku naše stavbene zadruge zainteresirani, iskreno pozdravili akcijo ljubljanskega oblastnega odbora, ki ima namen, da dvigne delovanje stavbenih zadrug in jim zato nudi kreditno podporo indirektno s tem, da prevzema zadrugam za njihove članke-gradbene interese poročila za gradbene kredite do treh četrtin vrednosti parcele in stavbe, direktno pa s prispevki k obrestovanju dela gradbenih posojil.

Smatramo za svojo dolžnost, da se iniciatorjem te ideje in ustanoviteljem »Zaklada za zgradbo malih stanovanj ljubljanskega oblastnega odbora« javno zahvalimo, ker smo si popolnoma na jasnem, da bi z odtegnitvijo kreditnih podpor od te strani moralo biti prenehati skoro vsako delovanje tudi naše stavbene zadruge. Saj so njeni člani izključno državni nameščenici in upokojenci, med katerimi je le neznatno število srenejših, ki razpolagajo z eno četrtino gradbenih stroškov, še neprimerno manjše pa takih, ki bi imeli eno tretjino ali celo polovico za zidanje potrebnih lastnih sredstev, na katere bi jim neposredno hranilnica sama mogla dati pupilarno varna posojila. In prav zato prosimo g. komisarja ljubljanske oblastne samouprave, da zastavi na merodajnem mestu svojo avtoriteto v cilju, da se ta prekoristna in človekoljubna institucija, kakor je »Zaklad za zgradbo malih stanovanj«, v občem interesu nele neokrnjena ohrani, temveč da se njena akcija še razširi in poglobi. Saj je to doslej edina ustanova, ki je pokazala, kako je možno smotreno in naglo rešiti tli pereče stanovanjsko vprašanje ter z razmeroma neznatnimi žrtvami in rizikom doseči zadovoljive realne rezultate. In to neglede na mogočni moralni moment, ki leži v tem, da se člani, ki grade lastne hiše, navajajo k varčevanju in vzdržnosti ter da se v svojih domovih počutijo svobodne in srečne.

Koledar

Nedelja, 7. julija (sedma pobinkoštna nedelja): Vilibald, škof, Pulherija.

Ponedeljek, 8. julija: Evgenij III., papež; Olga; Sidronij, mučenec.

Borci za svobodo Dravske doline

V nedeljo 14. julija bo v Marenbergu proslava desetletnice osvoboditve Dravske doline. Najsrčneje vabimo vse one borce, ki so v letih 1918 in 1919 pripomogli, da je bila naša lepa dolina osvobodjena, da se udeležijo te proslave. Danes so ti borci raztreseni križem naše širne domovine, radi česar nam ni mogoče povabiti vseh osebnost. O priliki proslave se odkrije tudi nagrobni spomenik dne 8. maja 1919 tukaj za našo svobodo padlemu naredniku Slovenskega planinskega polka Matiju Gladu iz Breznika na Kranjskem, ki počiva že deset let v osvobodjeni zemlji brez križa in znamenja. Smatrali smo za svojo dolžnost, da se oddolžimo vsaj nekoliko njemu in vsem onim, ki so dali za našo svobodo svoje življenje, a počivajo sedaj v našo žalost pozabljeni ob osvobodjenih državljanih v zapuščenih grobovih. Skromen nagrobni spomenik in bronasta spominska plošča, ki se odkrije istega dne pri vzhodu v farno cerkev, naj bodo znak naše hvaležnosti padlim borcem.

Vi borci pa, ki ste se z njimi borili za našo svobodo, vas pa kličemo ta dan v našo sredino. Zbudimo skupno spomine na one dni, ko nam je zasijala zarja svobode! Bili so najlepši dnevi v našem življenju! Prijavite se pripravljalnemu odboru! Na svidenje 14. julija v Marenbergu!

Prisrčno pa vabimo tudi vse ostale jugoslovanske občinstvo, da pride ta dan od blizu in daleč v Marenberg, da utrdimo tukaj ob skrajni državni meji našo narodno in državno misel. Pridite društva v krojih in z zastavami, pevci in godbeniki prinesite slovenske pesmi glas v naše kraje! Posebno dobrodošle nam bodo narodne noše. Kolikor bodo zmogle naše skromne moče, hočemo skrbeti, da boste preživeli nekaj lepih uric v naših divnih krajih. Za polovično vožnjo na vseh vlakih v Sloveniji se je zaprosilo.

S postavitvijo nagrobnega spomenika in dveh bronastih spominskih plošč ter z raznimi drugimi pripravami smo imeli ogromne izdatke, katerih naše skromne moči ne zmorejo. Radi tega prosimo vse, ki smo jim poslali položnice s prošnjo za prispevek, pa tudi vse druge, ki bi nam hoteli pomagati z denarnimi prispevki, da nam pošljejo iste s čekovno naložnico na račun št. 15.294 in naslov: Sreski odbor Narodne odbrane, Marenberg. Pripravljalni odbor.

Za povzdigo belokranjske sadjereje

Črnomelj, 5. julija.

Oblastni odbor si je stavil lepo nalogo, dvigniti v Beli krajini sadjerejo, katera je tu tako zanemarjena, da prav za prav o sadjereji v Beli krajini v pravem pomenu besede niti govoriti ne moremo, četudi ima za to bolj ugodne pogoje kakor mnogi drugi kraji Slovenije. Toda vsa krivda ne pade tu na belokranjske posestnike. Ni ga bilo nikogar, ki bi našim belokranjskim posestnikom dajal navodila o sadjereji, da niti nobene poštene drevesnice ni bilo tu, kjer bi bilo mogoče dobiti sadnega drevja, da niti šolski vrtni niso storili v tem oziru svoje dolžnosti, ki so v prvi vrsti za to poklicani. Zato je oblastni odbor napravil v Črnomlju na lepem prostoru velik oblastni nasad. Ta nasad obstoji iz drevesnice in trtnice. Prostor je deloma nanovo ograjen in prerigolan. V letošnji spomladi je bilo v drevesnici zasajenih 2400 jabl. divjakov in 1000 bruskovih divjakov. To je prvi začetek za povzdigo sadjereje v Beli krajini, ki ga z veseljem pozdravljamo.

Izložbe P. Magdič
informirajo Vas o zadnjih novitetah
Aleksandrova c. 1

Povečana Ljubljana

Ljubljana, 6. julija.

V sredo 3. julija se je izvršila nova razmejitve med mestno občino in občino Ježico. V soboto 6. julija se je izvršil komisijonni ogled nove občinske meje, ki so se ga udeležili uradni zastopniki obeh občin. Tako je sedaj končno izvedena priključitev Sv. Križa, Brinja in železničarske kolonije ob Vodovodni cesti k mestni občini ljubljanski.

Ježica in Ljubljana rasteta vedno bolj v eno! Od gostilne pri Urbančku v Stožicah v smeri proti Ljubljani je nastala v zadnjih par letih že cela nova naselbina, tako da ni več daleč čas, ko bo Ljubljansko polje s te strani proti Ljubljani popolnoma zazidano. Do teh hiš se je sedaj potegnil vodovod, dočim so bile v elektriko že prej oskrbljene. Ob Dunajski cesti bo treba v bližnji bodočnosti potegniti samo še približno 800 m vodovodnih cevi in strnjeni boste obe napeljavili, ona z mestne strani in ona od ježenske.

Ker že tudi Kodeljevo sega v Ljubljano in so Moste tudi že zvezane z Ljubljano, enako Vič — je Ljubljana res že velika!

Velikodušni vinski trgovci

Sv. Miklavž pri Ormožu, 5. julija.

Iznajdljivih ljudi na svetu nikdar ne zmanjka. O tem so se mnogi vinogradniki lahko pričeli ravno te dni. Vsi, ki vina še niso prodali, so vsak dan bolj in bolj jamrali, češ, od nikoder ni kupecv. Naposled se je pojavil neki tujec. Po zunanosti sicer ni bil ravno prikupljiv, vključ temu pa je bil sprejet kot nekaj odrešenik. Kar trgli so se zanj, v katero klet bi prejšel. Tujec je bil velikodušen in se je odzval vsakemu vabilu. Šel je od kleti do kleti, povsod pil, hvalil vino in naposled sklenil kupčijo. Obljubil je, kolikor je gospodar zahteval, ali pa celo več, češ, da je vino zelo dobro. Zanimiv slučaj je bil v tem oziru v kleti ge. V. Gospa je ravno sklepala kupčijo z nekimi trgovci iz Slovenske krajine. Med tem je prišel neznan tujec in je obljubil več. Prejšnja kupčija se je razbila in gospa je bila vesela, da je vino tako drago prodala. Are kupec ni dal nikjer, marveč je naročil, naj gredo v sredo v Ormož na postajo po sode. Sreda je prišla, toda o sedih ni duha ne sluha. Pač pa je prišla vest, da je velikodušni kupec že v rokah pravice kot goljuf. Veselja nad dobro kupčijo je konec in povsod smerjajo tujca, kateremu se je zahtelo dobre kapljice in je tako grdo vlek el uboge ljudi za nos.

Letina v novomeškem okraju

Novo mesto, 5. julija.

Letošnja letina vsled dežja, ki je blagodejno namočil pretečeni teden zemljo, kaže precej dobro v novomeški okolici razen v onih krajih, kjer je toča pobila. Lepo kažejo žita, sadje, korenja in krompir. Vinogradniki so prvotno mislili, da je zelo ostra zima napravila nepopravljivo škodo. Res je v nekaterih krajih veliko trč zmrazilo, a vendar tako ogromno ni trta poškodovana, kakor se je prvotno domnevalo, in je upanje, da bodo tudi vinogradi obrodili srednje, če ne pride nad nje kaka ujma. Letošnja prva košnja sama je dobro uspešna, ponekod celo četrtino boljše od prve lanske.

Pasijon na prostem

Radi tehničnih zaprek se predstava danes, v nedeljo ne vrši, pač pa v soboto 13. in v nedeljo 14. julija v Mladinskem domu na Kodeljevem.

Osebne vesti

★ Za docenta v kemičnem inštitutu ljubljanske univerze je imenovan dr. inženjer Janko Kavčič.

★ Proforski izpit je naredil te dni na ljubljanski univerzi g. Stanko Sever, doma iz Ljubljane. — Iskreno čestitamo!

★ Promocija. V ponedeljek dne 8. t. m. bo promoviran abs. pravnik g. Dekleva Leon iz Ljubljane za doktorja prava.

★ V naše državljanstvo je sprejet Ferdinand Štrukelj iz Viča.

Druge vesti

★ Vsem, ki so že za par mesecev zaostali s plačevanjem naročnine, se bo z 9. t. m. list ustavil. Zato prosimo vse one, ki so morda vsled preobilne zaposlenosti prezrli poravnati naročnino, da to takoj store, s čemer prihranijo sebi in upravi nepotrebne reklamacije.

★ Posvetitev dr. Gregor Rožmana za škofa, dne 14. julija proslavi Slov. Orlovski in Slovenska Orliška zveza isti dan popoldne ob 4 s telovadno akademijo. P. n. občinstvo se opozarja že danes na to proslavo in se vabi, da jo poseti v čim večjem številu in počasti tako svojega novo posvečenega škofa g. dr. Gregorja Rožmana.

★ Javna zahvala. Za mojo promocijo častnim doktorjem univerze v Ljubljani, so mi došle pismene in brzojavne čestitke v neverjetnem številu. Seveda sem za vsak tak pozdrav globoko zahvalen, zlasti ker se s tem jasno razodeva veselje nad pridobitvijo, prospehom in procvitom našega vseučilišča. Ker ne morem sedaj odgovoriti dostojno posamič, prosim, da se ta skupna zahvala odobri, kakor je prišla od srca. — Na Bledu, 5. julija 1929. — Dr. Danilo Majaron.

★ Maturanti učiteljskega l. 1904. Poteklo je 25 let kar smo se ločili. Lepo bi bilo, da se za 25letnico mature snidemo. Tov. Vrbič predlaga, da se snidemo v sredo dne 25. jul. pri njem v Stični, prebijemo tam tovariški večer, v četrtek pa napravimo skupen izlet, kakor se pri Jožu zgovorimo. Joža da za 25letnico sodček vina. Ako ima kdo izmed tovarišev kak drug predlog, naj sporoči. Tudi drugi tovariši dobrodošli. Baebler, Vrbič, Brezovar.

★ Birmovanje v dekaniji Konjice se vrši po sledečem redu: v soboto, 6. julija 1929 pri Sv. Duhu v Ločah, v nedeljo, 7. julija pri Svetemu Juriju v Konjicah, v ponedeljek, 8. julija pri Sv. Mariji v Spitaliču, v torek, 9. julija pri Sv. Petru v Žicah, v sredo 10. julija pri Sv. Jerneju pri Ločah, v četrtek, 11. julija pri Sv. Janezu Krst. v Čadramu, v soboto, 13. julija pri Sv. Egidiju v Zrečah, v nedeljo, 14. julija pri Sv. Lavrenciju v Stranah in v ponedeljek, 15. julija pri M. B. na Prihovi.

★ Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Chicagu je umrl 59 letni Martin Barnik za rakom v želodcu. Zapušča v Ameriki ženo in tri otroke. — Pri lovu rib je v Clevelandu utonil Josip Šega. Njegovo truplo so našli dan kasneje. Josip Šega je prišel v Ameriko l. 1920 in je bil doma iz Nove vasi na Blokah. — Pri delu v tovarni se je v Clevelandu smrtno ponesrečil 50-letni Franc Mirtič iz Smihle pri Žužemberku, kjer zapušča mater, ženo in štiri otroke. V Ameriko je prišel pred 18 leti. — V Lorain, Ohio, je umrla 14letna Mildred, hči slovenske zakonske dvojice Svet. — V Staunton, Illinois, je umrl 55letni Matij Brunskole. Zapušča ženo, dva sinova in hčer. — V St. Stephen, Minnesota, je umrla Mary Trobec, roj. l. 1848 v Logu pri Polhovem gradu. Pokojni škof Trobec je bil njen brat. — V Rock Springsu, Wyoming, je umrl John Dolenc, doma iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko. V Rock Springsu je živel nad 35 let. Zapušča ženo in šest otrok.

★ Tujski promet na Bledu v mesecu juniju. Kot za maj, izkazuje tudi statistika tujškega prometa na Bledu za mesec junij razveseljiv napredek v primeri z lani. Junija letos je obiskalo Bled 5402 oseb, junija lani pa 2852 oseb. Po skupinah se dele (v oklepaju za junij 1928): zdravniki 87 (44), drž. uradniki 122 (69), drugi 2951 (1649); otroci do 10 let 340 (148), odrasli 1333 (781), služkinje 120 (124), društva 0 (25). Letos je bilo na Bled 20 izletov z 549 osebami (1 izlet z 12 osebami). Po državljanstvu se gostje dele: Angleži 39 (25), Američani 34 (15), Avstrijci 557 (463), Čehoslovaki 472 (354), Danci 4 (3), Francozi 8 (17), Grki 2 (6), Holadci 5 (1), Italijani 62 (53), Jugoslovani 2496 (1155), Madžari 114 (48), Nemci 1552 (690), Poljaki 20 (6), Romuni 14 (8), Rusi 8 (2), Švicarji 11 (1), drugi 4 (3). Dne 30. junija je bilo na Bledu skupno 1687 oseb, lani 30. junija pa jih je bilo 1097 oseb.

★ Hrvaško Primorje ni prenapolnjeno. Razni hrvaški listi, posebno pa zagrebški »Jutarnji list« z dne 4. t. m., so priobčili članke, v katerih popisujejo Hrvaško Primorje in trdijo, ne vemo, komu na ljubo, da je Hrvaško Primorje prenapolnjeno z gosti letoviščarji, ki da kar čakajo drug na drugega za sobe. Lastnik hotela »Jadran« v Selcih g. Ivan Pečnik nas pa

Naselbina

Oba sta služila v župnišču: on je bil za hlapca, ona pa za dekle. On je voziral s konjčkom, ona pa je gospodinjila. Ko sta pri južinah sedela vsak na svojem koncu mize, sta časih rekla kako šegavo, a največkrat sta se pričala. Dejalo so, da se še noben hlapec in nobena deklica nista tako črtila — da sta kot pes in mačka.

A ko sta skupno lovila ribe, skupno kosila, grabila in žela, sta polagoma začela misliti, kako bi si skupno uredila dom. Zunaj v pušči sta izbrala kos zemlje in dejala, da bi si ondi tik barja postavila hišico. Ondi je bila gošča, ki bi jo morala iztrebiti, izorati in posejati. Precejšen kos zemlje, koder je rastle jelševje, bi spremenila v njive, na obeh straneh potoka pa bi bil travnik. Če bi le šlo, da bi si postavila hišico! A zaslužek je bil majhen; če hočeta imeti kmetijo, bo treba tudi konjiča in kravo. Zato sta še počakala z ženitvijo. Leta so minevala, oba sta se bolj in bolj navezala drug na drugega in prihodnost se jim je kazala v vedno lepši luči. Kadar ni bilo dela, sta štela prihranke in preračunavala, kako dolgo bo treba še služiti, dokler ne bo vsota zadosti velika. Nikomur se niti sanjalo ni, kako hrepenita hlapec in dekla po neodvisnosti in kako si želita svojega doma. Čemu neki? Saj sta živel brez skrbi v župnišču, imela sta plačo, hrano in obleko. Vendar sta onadva s koprnjenjem zrla v puščo.

Kako so jima odsvetovali, ko sta slednjič odpovedala službo? »Slana vama vse unči v pušči in v dolgove bosta zlezla. Otroci bodo prišli,

beračev je pa — žal — že tako dosti na svetu.« Pa sta pet let računala in pomišljala — in zdaj ju ne bi nihče več pregovoril. Župnik ju je moral odpustiti iz službe in v jeseni sta bila odšla. Tisto zimo sta bivala še v vasi; Viljem je tesal hišico in je časih prišel v župnišče na dnino, Ana je pa predla in hodila pomagat gospodinjiti.

O binkoštihi sta se poročila. Po svatbi je zrl župnik za njima in zmajeval z glavo: »Mlada sta, naj le poizkusita iztrebiti goščo — a to ne gre z zaslužkom dekle in hlapca.« Prav je imel župnik, vendar je res, da se je vsa naša zemlja oplodila le s tako glavnicco. Vsa vaška mladina je spremila novoporočence v njun novi dom. Poleti je bilo in po dnevi smo šli po zelenem gozdu, ponoči pa smo plesali v novi hiši. Podnice so se režale vsaksebi, tramovje je nenakomerno štrlelo iz hiše. Nekaj njive je bilo še neobdelane, a ob griču je med trohnečimi štori zelenela rž. Mlada žena je sredi neobdelanega polja zakurila ogenj in v poročni obleki privrkat pomolzla svojo kravico. Z Viljemom ava sedela na skali in jo gledala, kako se je kretala v odsvitu zahajajočega soinca.

On je bil prepričan, da bo vse dobro potekalo. »Da bova le zdrava in ne bo slane.« In kakor bi ugenil moje misli, je še dodal: »Res je barje zraven in vlažno je, a če je človek priden in porine gozd malo bolj v stran, da bo imelo solnce kam sijati... bo že. Večeri so zdaj hladni, a pridi poleti drugo leto, pa boš videl!«

Nisem prišel drugo poletje in tudi ne poslej. Zares sem bil na oba pozabil. Nekoč, ko

sem bil spet pri domačih, sem vprašal, kako jima je. »Zadolžiti sta se morala,« je dejal oče, in mati: »Ana je zdrava.«

Poteklo je več let. Bil sem v mestnih šolah in bil poleti doma na počitnicah. S puško in psom sem taval okrog.

Nekega oblačnega dne v oktobru sem, hodeč po gozdu, zagledal ozko stezo, ki se mi je zdela znana. Hipoma je začel moč pes cviliti in nato močno lajati. Zaslišal sem, kako peketa konjič pred menoj in na ovinku sem ga tudi zagledal. Vprežen je bil v dva drogova, ki sta se njuna konca vlekla po tleh. Čez oba je bila privezana krsta. Zada je stopal Viljem kakor bi oral. Dosti je imel opravka s krsto, da jo je obdržal v ravnotežju. Trpečega obraza je bil, motnih in topih oči.

Šele ko sem mu povedal svoje ime, me je spoznal.

»Kdo je pa v krsti?«

»Moja mrtva žena.«

»Mrtva?«

»Da, mrtva je.«

Dolgo sem ga izpraševal, preden sem zvedel za njuno bridko življenje: slabe letine, dolgovi, veliko otrok, žena je zbolela, ker je preveč delala, in umrla. Zda jo je treba spraviti v grob, a pot je tako slaba. Da bi le krsta zdržala, preden bo na pokopališču! Nategnil je vaje, zakaj konj je šilil v stran in med velim listjem iskal trave. »Nu...!«

Rad bi si bil utešil lakoto, saj ni bil nič bolj rejen od moža, ki je sličil okostnjaku.

Viljem se je poslovil ne da bi dvignil oči s

krste. Šel je dalje. Drogova sta vrezala dvoje vzporednih brazd v peščeno pot.

Jaz sem krenil v nasprotno smer in prispel do nekega ribnika, odkoder je bil napeljan jarek, a delo še ni bilo dokončano. Steza, ki sem jo poznal od onega poročnega dne, me je povedla k hiši. Za ograjo je mukala sestrada kravica in na dvorišču je krulilo praše. Lesa je bila odprta, sredi dvorišča je stal prazen posteljnjak, na ograji pa je visela posteljina umrle žene. Tramovje je še zmeraj štrlelo neobžagano na vogalih. Na oknu za umazanimi in motnimi šipami je bil lonček iz brezovega lubja z uvelo balzamino.

Viljemu se je bilo vendarle posrečilo kos pušče spremeniti v njivo. Sredi gozda je bila videti jasa, pripravljena njiva, in nekaj ton zemlje in za polovico toliko osušenega barja. A zdelo se je, da so pri tem delu popustile moči. Posekal je bil brezov gozdič in spremenil jelševje v rodovitno zemljo. Zada pa se je dvigal smrekov gozd kakor visok zid — ta ga je primoral, da je prenehal s delom. Precej časa sem stal na dvorišču zapuščene naselbine. Burja je na vso moč brila preko gozda in žalostno pisala skozi mojo puškino cev.

Prvi član naselbine je načel svojo pot in opešal sredi nje. Brez moči je. Ugasnil mu je plamen v očeh in samozavest poročnega dne ga je zapustila. Kadar bo cvetela rž in bo šlo žito naših njiv v klasje, tedaj se spomnimo prvih žrtv naših naselbin. Ne moremo jim postaviti spomenikov, zakaj na tisoče jih je in njih imena so neznana. (Finsko spisal Juan Aho.)

Dober nasvet za Vaš dopust:
vzemite s seboj fotografsko kimerol!

Od dopusta boste imeli dovolj
užitke in trajen spomin. Obiščite
nas, ali pa zahtevajte naš najno-
vejši fotografski cenik Maj 1929!

Drogerija Gregorič
Ljubljana, Prešernova štev. 5

nasprotno prosi, naj te in take vesti demanti-
ramo. Nasprotno je obisk Primorja do sedaj šib-
kejši kot lani ter je še vedno dovolj prostora
za udobno nastanitev po hotelih in privatnih
stanovanjih, tako, kot že dolgo vrsto zadnjih let
ni bilo. Take vesti, ki so izšla v »Juturnem
listu« dne 4. t. m. pa morejo tujcem prometu
v Hrvatskem Primorju samo škodovati. To ne
velja samo za Selce, temveč za vse Hrvatsko
Primorje. Tudi vsa obala Raba ima še vedno
dovolj prostora za nove letovišče.

★ **Hišnim posestnikom ljubljanskim in**
okoljskim. Z ozirom na razglašene davčne uprav
v Ljubljani obveščamo hišne posestnike iz me-
sta Ljubljane, Viča, Most in Zgornje Šiške, da
je Prvo društvo hišnih posetnikov v Ljubljani
preskrbelo prepise razporeda zgradarine za leto
1929, in da se dobe od 8. t. m. dalje vsa po-
trebna pojasnila v društveni pisarni, Salendro-
va 6. Vsak posestnik naj s seboj prinese kon-
cept svoječasne prijave, da se bo natanko pri-
merjal za odmero. Na Viču, Mostah in Zgor-
nji Šiški bomo po 15. tega meseca priredili po-
sebne sešanje in tam dajali potrebne informac-
ije o predpisani zgradarini.

★ **Odkritje spomenika padlim vojakom se**
vrši dne 14. julija pri Sv. Lovrencu na Dravskem
polju. Spored: ob pol 10 služba božja, ob 11 na-
stop veterancev in gasilcev, nato odkritje z go-
vorom č. g. kurata Franca Bonača iz Ljubljane,
petjem in deklamacijami. Popoldne ob 2 večer-
nice; ob pol treh pa uprizori Kat. prosvetno dru-
štvo Meškovo igr »Matie«.

★ **Vreme.** V soboto smo imeli zopet lepo
vroče vreme. V Ljubljani je kazal termometer
30,2 C, v Mariboru le 27 C, tudi Zagreb s svo-
jimi 30 C ni dosegal Ljubljane v vročini. Pač
pa je imelo Sarajevo 31 C, Beograd 32 C, Split
36 C in Skoplje celo 37 C vročine!

★ **Strepni plin usmrtil rudarja.** V rud-
niku Maslovri pri Sarajevu se je pripetila
smrtna nesreča. Delavec Ibrahimović je zašel v
rove, ki so bili napolnjeni s stрупnim oglji-
kovim dvokisom. Ostali delavci so takoj zaslu-
tili plin ter so z maskami odšli v okuženi rov,
kjer so našli Ibrahimoviča mrtvega. Rudnik Ma-
slovra pripada družbi Bosna Bois in so ga od-
prli med vojno. Dnevno producira 10 do 15
vagonov premoga.

★ **Roparski umor iz zasede.** Grozen ropar-
ski umor je bil izvršen te dni v gozdu blizu
Plaske pri Ogulinu. Roparji so na cesti ustre-
lili in oropali trgovca Komadino, katerega so
dan kasneje našli ljudje ležečega na cesti. Ko-
madina je zapustil ženo in osem otrok. Po dalj-
šem zasledovanju so orožniki aretirali morilca
v osebi 30letnega Mile Peršuta in 20letnega
Spasa Letica, ki sta zločin kmalu priznala. Po-
vedala sta, da sta dolgo prežala v gozdu na
Komadino, ko pa je ta prišel s sejma po cesti,
ga je Peršut ubil iz zasede s puško. Roparja
sta mrtvemu trgovcu odvzela ves denar, ki ga je
dobil na sejmu za 60 prodanih kmalu koruze.
Zlato uro in verižico pa sta zakopala v gozdu,
kjer so ju pozneje orožniki res našli. Oba ro-
parja sta priznala še celo vrsto tatvin in ropov.
Izročena sta sodišču v Ogulinu.

★ **Teoretična praktična tamburaška šola,**
spisal prof. Marko Bajuk, založila Jugoslovanska
knjižarna v Ljubljani. Cena izvoda Din 40.
Na mnogobrojne želje naših tamburaških zho-
rov je Jugoslovanska knjižarna izdala pričujo-
čo tamburaško šolo, ki je prva v slovenskem
jeziku. Spisal jo je strokovnjak, ki pozna in
spada med prve poznavatelje tega glasbila. Šola
nudi prav vse kar mora znati in vedeti igralec,
ki hoče postati dober tamburaš. Obsega veliko
glasbene teorije, popis vseh tamburaških glas-
bil, nudi velik pregledov in praktičnih nasvetov
glede sestave tamburaških zborov itd. Žalibog,
da so pri nas ravno vsled pomanjkanja dobre
tamburaške šole, tamburaški zbori skoro utihni-
li. Saj smo imeli bore malo tamburaških šol
in še te so bile zelo pomanjkljive in v tujem
jeziku pisane. Priprani smo, da se bodo ravno
na podlagi te izvrstne šole naši tamburaški zho-
ri zopet oglašili in iznova pričeli temeljito go-
jiti tamburanje v prosveto naroda.

★ **Pevska slavnost v Rogški Slatini.** Do-
govorno s Pevsko zvezo in župo J. P. S. se v
nedeljo, dne 14. t. m. vrši v Rogški Slatini ve-
lika pevška slavnost, kjer nastopijo razna pev-
ska društva iz Slovenije. Prijavljenih je do se-
daj že več zborov z nad 200 pevci odnosno pev-
kami. — Društva, ki bi se želela udeležiti se te
slavnosti, naj se najkasneje do 10. t. m. tozadev-
no prijavijo Pevskemu društvu »Sloga« v Ro-
gaški Slatini, obenem pa sporoče 4 najljubše
pesmi, od katerih bi se potem ena ali dve do-
ločile za nastop. Društva, ki posedujejo zastave,
naj poneso iste s seboj. Udeleženci te slavnosti
imajo na železnici 50 odstotkov popusta. Poskrb-
ljeno je tudi za cenejšo prehrano. — Prihod
v zdravilišče ob 9. Odhod ob trideset na 18. Do-
polodne koncert, popoldne velika gozdna vese-
lica. Natančnejši spored se še objavi. Pričuje se
se velika udeležba, saj bo to tudi prvi pevski
izlet v našo prelepo Rogško Slatino.

★ **V Barcelono na razstavo odpotujemo**
nepreklicno 2. avgusta. Prijave se še sprejema-
jo. Celokupni stroški 3600 Din. — Probuja,
gospodarski odsek, Ljubljana, Resljeva cesta
štev. 13-II.

★ **Na Skavtski tabor v Vižmarjih vozijo**
Magistrovi avtobusi v soboto in nedeljo vsake
pol ure izpred Figovca.

★ **Zanimivo za naš ženski svet!** Posnetek
Dečvine rute, ki je bila lansko leto v avdienci
poklonjena Nj. Vel. kraljici Mariji, je sedaj
razstavljena na ogled in prodajo pri sledečih
trgovcih: I. C. Mayer, Skaberne, Urbane in pri
tvrdki I. G. Dič.

★ **Ni Vam še bilo znano!** Ravno za volneno
perilo je »Persile« posebno sposoben. Vse krasne
modne predmete v prijaznih barvah lahko ugod-
no perete in izvanredno boste iznenadeni. Razu-
me se, da se mora volnene in pestrne predmete
prati samo v mlačni vodi. S Persilom oprani
volneni predmeti ostanejo puhaсти in mehki, ne
zgube oblike in izgledajo lepi in novi.

★ **Parna kopel okrožnega urada za zavarov-**
vanje delavcev bo od 9. julija dalje odprta samo
dvakrat na teden od 14 do 18. in sicer ob sredah
za ženske in ob sobotah za moške.

★ **Zobni atelje je otvoril v Škofji Loki v**
Spodnjem trgu, v hiši gostilne Smit, koncesijo-
nirani zobotehnik g. Ciril Lužar iz Ljubljane in
se cenj. občinstvu toplo priporoča.

★ **Zlatina priznana najboljšega izdelka**
F. Čuden, Prešernova 1, Ljubljana.

★ **Aleksandrovo na otoku Krku je Sloven-**
cem že precej znano morsko kopališče in to za
solnčenje in kopanje, naj si bo za naše malčke,
kateri se kaj dobro okrepijo, a tudi odrasli pri-
demo popolnoma na svoj račun. Zelo dobro in
obilno prehrano pri točni in solidni postrežbi
nam nudi s posteljo za 50 Din dnevno Penzion
na moru, lastnik Franjo Zič, Aleksandrovo na
otoku Krku, kjer se dobijo tudi vse informac-
ije brezplačno.

★ **Naznanilo!** Pisarna Podpornega društva
slepih v Ljubljani se je preselila v Ključni-
čarsko ulico št. 3, II. nadstropje. Vhod Mestni
trg 22 ali Cankarjevo nabrežje 13. Podpirajte
zlasti sedaj najbednejše slepe.

★ **Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski te-**
čaj v Mariboru. (Odobren od Ministrstva trgo-
vine in industrije v Belgradu.) Novi šolski pro-
spekti so izšli in se dobe brezplačno v trgovini
s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat & Co., Ma-
ribor, Slovenska ulica 7.

★ **Vse nosi kopalne obleke znamke**
IKKOLJ, ker se odlikujejo po izvrstni kvali-
teti in čudovitem sestavu barv.

★ **Do kopališča Medno vozi Magistrov avto-**
bus vsako uro izpred Figovca po 4 Din, ob ne-
deljah po 5 Din.

★ **Gasilska prireditve v Kresnicah danes**
ob dveh. Turistovski večerni vlak ustavi izje-
moma v Kresnicah in na Savi.

★ **OPOZARJAMO na oglas Spodnještajer-**
ske Ljudske posojilnice na zadnji strani da-
našnjega lista.

★ **Pri motenjih v želodcu in črelih, boleči-**
nah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omo-
ti, težkem snu, splošnem slabopočutju, zmanj-
šani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno
časo naravne »Franz-Josef« grenčice. Sloviti
zdravniki hvalijo izborni lekovitost, ki jo nudi
»Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo od-
vajajoče sredstvo, posebno polnokrvnim, kor-
pulentnim ljudem, trpečim na protinu in heme-
roidih. Dobiiva se v vseh lekarnah, drogerijah
in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Drevi imajo nočno službo: Bahovec na Kon-
gresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hoče-
var v Šiški.

V ponedeljek zvečer imata nočno službo:
Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gospo-
svetski cesti.

Rdeča hiša na Poljanah - pa slezice na Grad

Gospod urednik! Prosim Vas, sprejmite teje
vrstice v Vaš cenj. list. V tem času se veleutisti
odpravljajo na visoke gore, mi, mali turisti, smo
pa zadovoljni, če se v miru povzpemo na — Ljub-
ljanski Grad. V miru, pravim; za pol Ljubljane
je dohod na Grad od dolenskega mostu; pa mi-
slite, da smo tam varni pred vseh vrst vozil? Ze-
parkrat se sprožili misel, naj bi sl. magistrat ven-
darle napravil stezico, ki bi peljala s Strme poti
naravnost — kakih 100 m bi bila dolga — v Rega-
lijev gaj. Doda se prosili brezuspešno. A z
avgustom nastopi nov položaj.

V mestno hišo, t. j. Rdečo, se vseli čez sto
strank. Koliko bo otrok! Kam naj ti gredo v po-
letni vročini? Ze zdaj se mi kar miho stori, ko
vidim pestunje z otroki posedati v vročini kar tam
ob cesti v Zarnikovi ulici, tam onstran Turkove
gostilne, malo višje je pa krasna senca v Regalije-
vem gaju! Pa naj gredo do Gruberjevega kanala
in potem za Gradom do ceste na Grad, bo kdo
dejal. Ze prav! Ali naj otroci požirajo tisti prah
tam za Gradom? In tisti dohod na Grad je za otro-
ke lahko sportno-nevaren. Sam sem bil priča, ko
je pridival z Grada dolji konj z vozom, na vozu je
bilo troje oseb, konj se je bil splašil, ker ga je
trikele bil po nogah, pridival je konj na Karlov-
ško cesto, tam se je voz prevrnil in razbil, v prahu
in krvi so obležale one tri osebe. In če pridivi ko-
lesar dolji ali avto, kam naj se otrok hitro umakne?
Ali poznate tisti ostri ovinek tam? To je tista cesta
na Grad!

Vsaj zdaj, ko pride toliko otrok na Poljansko
cesto, naj bi se dostop na Grad, v Regalijev gaj,
olajšal in okrajšal. Nihče ne bi imel škode: en
meter na široko bi se seč izkročila, pa bi bilo. —
V imenu otrok, ki se peko v prahu in vročini, pro-
sim torej sl. magistrat, naj kar takoj napravi tolik-
kanj potrebno stezico s Strme poti v bližini Tička
na Gričku gori v Regalijev gaj. Dohodov na naš
Grad je vse premalo. Rdeča hiša na Poljanah od-
ločno kliče po tej varni in mirni stezi.

>Mali turisti.

★ **Gregor Perušek se vrnil v Ameriko.** Zna-
meniti ameriški slikar Slovenec Gregor Perušek
(Harvey G. Prusheck), ki se je mudil nekaj ted-
nov v domovini in navezal stike s tukajšnjim
umetniškim življenjem, je moral večeraj nenadno
odpotovati preko Cherbourga v Ameriko. Dobil
je namreč od svoje žene radiogram, da mu je
hčerka nevarno zbolela. Gregor Perušek nam je
izjavil, da namerava morda že prihodnje leto po-
novno obiskati svojo staro domovino.

★ **Regulacija Dvornega trga.** Magistratni
gremij je na svoji seji v petek zvečer sklenil
odobriti delno regulacijo Dvornega trga. Hišni po-
sestniki na Dvornem trgu so namreč pripravljani,
da bodo na svoje stroške napravili nove asfaltne
hodnike, mestna občina pa naj postavi nove ro-
bnike. Na to je mestna občina že pristala. Ta ure-
ditev ne nasprotuje regulacijskemu načrtu, kot si
ga je za daljšo dobo zamislil arh. prof. Plečnik.

★ **Umrli so v Ljubljani v času od 2. do**
6. t. m.: Marija Čeh, bolnišnica Čestra, 65 let, Vi-
dovdanska c. 9; Marjana Sivec, zasebnica, 70 let,
kolonija mestnih hiš za artiljerijsko vojašnico;
Ana Wiessl, žena žel. uradnika, 69 let, Verovškova
c. 12. — V bolnišnici so v istem času umrli: Jo-
žef Kosec, 22 let, Golo brdo; Ana Brelih, žena
rudarja, 40 let, Loke 62; Štefan Sršen, posestnik,
60 let, Depala vas; Jožefa Bedene, hči kolarja,
60 let, Ambrus 43; Marija Zalokar, žena delavca,
38 let, Jarše 18; Anton Bolta, dinar, 61 let, Ga-
ljeva, baraka; Elizabeta Podbevšek, hči posest-
nika, 5 let, Šmartno pri Tuhinju; Ivan Vrankar,

vojni invalid, 45 let; Anton Trom, krovec, 77 let,
Begunje 30.

★ **Smrti in rojstva v Ljubljani.** Meseca ju-
nija je v Ljubljani skupno umrlo 89 oseb, od teh
49 moških in 40 žensk. Med umrlimi domačini je
bilo 20 moških in 18 žensk, skupno 38, med tujci
je bilo 29 moških in 22 žensk, skupno 51. Doma
je umrlo 20 oseb, v zavodih pa 69, med temi 37
moških in 32 žensk. Med umrlimi je bilo v sta-
rosti do 1 leta 22 otrok, največ umrlih pa je bilo
v starosti 20 do 39 let, namreč 25 oseb. Smrti
vzroki so bili največ: jetika na sopilih (12), rak
(10), bolezni na srcu (9), prirojena slabost (11),
smrt zaradi nezgode (10). Samoumor je bil izvršen
samo eden. — Skupno se je rodilo v mesecu ju-
niju v Ljubljani 139 otrok, od teh 70 dečkov in
69 deklic. Mrtvorojenih je bilo še posebej 7, od
teh 5 dečkov in 2 deklici.

★ **Nalezljive bolezni v Ljubljani.** V mesecu
juniju je bilo skupno prijavljenih 10 slučajev na-
lezljivih bolezni, in sicer 5 slučajev iz skupine
tifuznih bolezni, 3 slučaje škrlatink, 1 slučaj
ošpic in 1 slučaj davice. Vsi bolniki so bili od-
dani v bolnišnico.

★ **Čuden gost.** V Komidarjevo gostilno v
Vodmatu je prišel pred dnevi čuden gost. Izgledal
je kot kak deseti brat, vendar je pošteno plačal
dvoje steklenic piva, ki jih je izpil. Nato pa je
prosil, naj bi mu natakarcia pokazala kako sobo,
kjer bi se preoblekel. Natakarcia mu je dejala,
da se more preobleči v veži za priprtimi vrati.
Gost se je res preoblekel in odšel, ne da bi se
poslovil. Natakarcia je čez nekaj časa pogledala
za vrata, našla pa je le kup stare obleke. Vsa
stvar se ji je zdela tako sumljiva, da je zadevo
prijavila policiji, ki je preostalo obleko zaple-
nila. Najbrž je neznanec kje ukradel novo obleko
in se iznebil stare, morda pa je hotel tudi zabri-
sati sledove kakega večjega zločina.

★ **Čigavo je kolo?** Ze koncem meseca maja
je prišlo iz Medvod po vlaku še dobro ohranjen
kolo »Peugeot«, ki je nato obležalo v prtljžnici
glavnega kolodvora v Ljubljani. Naprošeni od po-
licijske direkcije pozivljamo pravega lastnika ko-
lesa, naj se zanima za svojo lastnino, če ne, bo
železniska direkcija prodala kolo na javni dražbi.

★ **Številni karamboli.** Kakega kolesarja, pa
tudi šoferja bi bilo včasih res potrebno potegniti
za ušesa, da bo v prihodnjem vedel, kako se je
treba obnašati na cesti. Naglica ni vedno dobra,
zlasti ker se rada prav temeljito maščuje. Neki
kolesar se je podil po Japljevi ulici s tako na-
glico, da je podrl na tla petletnega sinčka po-
sestnice Sattlerjeve Pavla. Mali Pavel je dobil
pi padcu zelo resne poškodbe na glavi in desni
nogi. Kolesar je bil vsaj toliko obziren, da je
prenesel ranjenega otroka k materi, nato pa se
odpeljal dalje, ne da bi počakal na stražnika, ki
bi mu moral povedati ime. Kolesarja so kljub tem
izsledili v osebi mizarskega pomočnika A. Č.
— Na voglu pri »Zvezdi« sta se zadela dva ko-
lesarja, enemu se je poškodovalo precej kolo,
druga pa je zapisal stražnik. — Šofer M. M. z
Rakeka je vozil dokaj naglo po Prešernovi ulici
z avtomobilom. S ceste je izpod avtomobila
kolesa odskočil debel kamen in ubil šipo v iz-
ložbi trgovke Sedejeve. Šipa je bila vredna okrog
500 Din. Šoferja je policija že čez dva dni izse-
dila, ta pa se izgovarja na mestno občino, ki je
dala nasuti Prešernovo ulico z gramozom.

★ **Iz policijske torbe.** Aretiran je bil neki
Anton S., ker je ukradel Karlu Nebeshuberju 32
leg bakrene žice, vredne 448 Din. — V kavarni
»Zvezdi« je bil ukraden 100 Din vreden klobuk,
last g. J. P. — Tipografu Adolfu Tekavcu v Cer-
kveni ulici je neki zlikovec izmaknil žepno uro,
vredno 250 Din. — Nove v policijski kroniki so
ovadbe proti raznim podjetnikom, ki vrše avto-
busni promet, ne da bi za to prejeli koncesijo od
mestne občine.

★ **V slovo; Prijetna dolžnost nas veže,**
da se vsem cenjenim gostom in znancem in prijat-
eljem, ki so nas prijazno v času našega obra-
tovanja restavracije hotela »Sloga« v Ljubljani
blagovolili posečati, najiskrenejše zahvaljujemo
za izkazano naklonjenost in prosimo, da nas
ohranijo v prijaznem spominu. Z odličnim spo-
štovanjem Josip in Leopoldina Mastnak, sedaj
posestnika vile Mastnak, Dobrna pri Celju.

★ **Kemično snajenje oblek.** — Šimenc, Ko-
lodvorska 8.

Pravo Niggerol (Patent št. 5922),
olje ali krema za solnčenje in
masažo se ne prodajata odprto,
temveč le v originalnih steklenicah
po Din 12. v tubah po Din 15 ali
škafličicah po Din 8 z varstveno
znamko »zamor« in imenom
Niggerol. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.
Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Maribor

>POSEBNA SREČA< NAVDUŠENEGA RIBIČA.

Vsi ga dobro poznamo, navdušenega maribor-
skega ribiča Ivana. Po poklicu je nekaj drugega.
Dasiravno ima težko službo in pride izmučen do-
mov, vendar ga vidiš v prostem času tam za mest-
no klavnico ob Dravi. Pravijo, da ima ribič Ivan
največ sreče. Drugi čakajo, poskušajo s trnkom tu,
zdaj tam, a vedno manj je ribjega zaroda. O na-
šem Ivanu pa gre glas, da velike in zlahtne ribe
kar dirjajo k njegovemu trnku. Ivan namreč vsako
leto patrona ribičev sv. Petra obhaja s posebno
slovesnostjo. Tudi letos je Ivan napravil tako kot
druga leta. In tisti dni po Petrovem je zopet nastal
trnek tam za klavnico. Nesreča pa je hotela, da
se je Ivan moral za trenutek odstraniti. Ko se vrne,
vidi, da se je na njegov trnek nekaj ujelo. Ivan
vleče, vleče... Veselo kriknje: »Pjebi, fretari! Tež-
kega sulca imam! Juhe!« Vsi ribiči hitijo v Iva-
novo bližino in se muzajo. A Ivan vleče vleče, da
mu potne srage stopajo na čelo. Ivan se boji, da
se pod težo »velikana-ribe« odtrga motvoz. Previdno
vleče... In že se prikazuje »ribac«. Še en spreten
potegljaj in... tovariši-ribiči bruhejno v silni smeh
in krah. »Som je, som! Pravi konjski som!« Ivan
je privlekel na dan ne sulca, ampak — konjsko
nogo. — Ko se je bil za trenutek odstranil od svo-
jega stajališča, pa so mu hudomušni tovariši natak-
nili na trnek precejšen kos konjske noge. Ivan je
v sveti jezi vrgel »plene« s trnkom vred v Dravo
in jo je urnih krač odkuril proti Glavniemu trgu
in Stolni ulici. In sedaj ga drugi ribiči že več dni
pogrešajo tam za klavnico...

KAJ BO Z ŽICNO ŽELEZNICO NA POHORJE?

Te dni se je zopet raznesla po Mariboru vest,
da se resno snuje pripravljajni odbor, ki hoče
izpeljati žično železnico za osebni promet iz Mari-
bora do vrh Pohorja. Na čelu tega odbora je g. I.
Winkler, znani podjetni mož, ki je nekdanj izvršil
že več važnih zgradb (mostov, brodov itd.). Depu-
tacija pripravljajnega odbora je te dni obiskala me-
rodajne faktorje v Mariboru in okolici. Odbor ima
menda na razpolago zagotovljen tudi inozemski ka-
pital.

Naš prihodnji roman

ki ga je spisal najbolj sloveči katoliški pi-
satelj ne samo moderne Francije, ampak
vsega sveta

Francis Jammes

začne izhajati v »Slovencu« razen ob ne-
deljah, dne 17. julija 1929. Naslov mu je

Rožni venec v solncu

V njem nam Jammes opisuje zgodbo bo-
gate deklice Dominike, in sicer tako, da
so dogodki njenega življenja doživljaja
skrivnosti svetega rožnega venca. To živ-
ljenje je radost in trpljenje, poglobljeno v
živi veri in izdejstvuje se v praktični
ljubezni do bližnjega. Zato je roman mo-
deren v najodličnejšem pomenu besede.
Dominika se končno odreče zemeljski lju-
bezni in odide v samostan, da se še bolj
posveti odrešitvi, odkupitvi in oblažitvi
sveta. Jezik J. je izdelan ko drag kamen.
razodeva najgloblja in najfinejša čustva in
zajame dušo po svoji preprosti plastiki in
čudovitem notranjem in zunanjem blago-
glasju. ROŽNI VENEC V SOLNCU je ro-
man »animae humane«, naturaliter chris-
tiane«. Vprvič bodo imeli čitatelji »Slo-
venca« priliko poglobiti se v brezdano
lepoto francoskega katoliškega genija, ki
ga občuduje ves svet zaradi vzvišenosti
misli in neprekosljivega umetniškega obli-
-kovanja življenja v svetu večnih idej.

★ **Gospoda Jakoba Nedelko,** sakristana pri
oo. frančiškanih jenedavno zadela kap. Pod zdrav-
niško oskrbo g. dr. Jankoviča pa se je stanje g. Ne-
delka precej zboljšalo. G. Nedelko je ena najbolj
popularnih osebnosti v Mariboru. On ima velike
zasluge za zgradbo bazilike M. Milosti in je bil od-
likovan od vs. očeta z visokim redom, a kralj mu
je naklonil zlato kolajno.

★ **Novo župniško pokopališče** župnije oo.
frančiškanov bo jeseni otvorjeno. Datum še ni
natanko določen, ker še niso izvršena vsa dela gle-
de ograje in drugih gradbenih stvari. Pohvalno
moramo omeniti, da je občinski odbor občine Po-
brežje z županom g. Steržinom šla č. g. župniku
o. Valerijanu lepo na roko.

★ **Gibanje prebivalstva v stolni župniji**
v Mariboru. V prvem polletju je bilo poročenih 45
parov, rojstev 246, od teh 134 možkega in 112 že-
nskega spola, živih 233, mrtvorojenih 13, zakonskih
150, nezakonskih 96 (od teh večina v oblastni po-
ročnišnici), domačih 43 v poročnišnici 203. Umrlo
je 89 oseb, 43 moških in 46 žensk, otrok 30, od-
raslih 59.

★ **Mestni magistrat v Mariboru odreja,** da
morajo vsi kavarnarji, gostilničarji, slaščičarji in
izdelovalci oziroma prodajalci živil in poživil upo-
rabljati za izdelovanje slaščic, sladolead, hranil, za
hlajenje pijač in vseh hranil, ki prihajajo z ledom
neposredno v dotiko, le umeten led, ker je vsak
led iz stoječih in tekočih voda kolikortoliko nesna-
žen in more okužiti hranila. S tem je odprta pot
kužnim boleznim. Tudi z umetnim ledom je treba
snažno postopati in ga po potrebi zavijati v čiste
prte. Mestni magistrat bo na podlagi § 4. sanit. za-
kona z dne 30. IV. 1870, drž. zak. št. 68, vršil po
svojih organih v tem pogledu strogo nadzorstvo in
bo osebe, ki bi se ne ravnale po tej odredbi, ka-
znoval po min. naredbi z dne 30. sept. 1857, drž.
zak. št. 198.

★ **Halo!** Ne pozabite, da se danes vrši velika
podoficirska vrtna zabava pri »Lovskem domu« v
Krčevini.

★ **Poročili** so se pretekli teden v stolni župni
trije pari in sicer: Franc Klampfer, železničar z
Marjeto Homák, branjevko, Rudolf Horvat, namest-
nik obratovodje falske elektrarne, z zasebnico Ma-
rijo Friedrich in Edvard Zitek, veleposelnik iz
Ljutomerja z Leopoldino Wirth, hčerko trgovca. —
Bilo srečno!

★ **Poroka.** V Slivnici pri Mariboru sta se po-
ročila g. Jakob Petrovič, lastnik strojne mizarne,
in gđe. Režika Semko, hčerka uglednega posestni-
ka iz Rač. Mlademu paru obilo sreče!

★ **Clanican in članom »Mariborac«.** Ker je na
razpolago polovična vožnja v Rogško Slatino za
dne 14. in 20. julija, prosimo, da se prijaviijo pri
tajniku vsi tisti, ki bi te dni želeli na izlet v Ro-
gaško Slatino. Prijave se sprejemajo do petka.

★ **Gospa baronica Giers** poroča, da ji ni treba
hvala Bogu pod milo nebo, ampak ima stanovanje
s 1. oktobrom zasigurano, a do tedaj ostane v sta-
rem stanovanju.

★ **Kontrola dohodkov** se preseli iz Maribo-
ra 1. avgusta v Belgrad. Najprej odide potni-
ški oddelek (15. uradnikov). Za tem oddelkom
se bo izselil tovorni (40 uradnikov). Ostalo bo
že do konca avgusta 20 uradnikov, ki se prese-
lijo kot zadnji. Do 1. septembra mora biti cela
kontrola v Belgradu.

Od solne zagorelo zdravo kožo hočete imeti! Zato nadržite svoje telo z

NIVEA-CREME

In nato ven v naravo, zrak in sonce.

Nivea-Crema pospešuje zagorelost potom solnčnih žarkov in zmanjšuje nevarnost bolečnih solnčnih opeklin. Ali suho mora biti Vaše telo. Ne smete je nikdar mokrega izpostaviti solnčnim žarkom. In zmeraj preje nadgrniti.

Samo Nivea-Crema vsebuje za nego kože potrebni eucerit in v tem tihi njen učinek.

Doze po Din 3"-, 5"-, 10"- in 22"-. Tube iz čistega kositra po Din 9"- in 14"-.

domače likovne umetnosti, je umestno, da ta nakup omenimo. Ves očitek je pa v obče ne-utemeljen, ako kdo misli, da je davčni denar v prvi vrsti za to, da se vse povprek takoj nakupi in sploh ne glede na to, da li si to proiz- vodi umotvor ali pa kake šušmarije. — V zad- nji dobi se je pri nas celo razpasla nekaka bru- talnost glede pomena »kulture«, kateri služi kot geslo: »Če me ne podpiraš, te očrnim v javno- sti kot »ubijalca kulture! Toda odkod vzeti? Kje so pri nas dolarski milijonarji? — Taka rovtarska mentaliteta ubija naravnost sloves be- sede »kultura«, kajti tudi krič se ni petje in vsak kos z oljem namazanega platna se tudi ne umotvor. Res umetni likovni proizvodi pa naj- dejo pri nas obdobja in tudi — kupea, in tega je g. Franjo Kos tudi lahko našel.

□ Društveni izlet na vrh sv. Urbana pri- redi v nedeljo dne 7. julija katol. slov. izobra- ževalno društvo v Studencih. Zbirališče ob 5. uri zjutraj pri cerkvi sv. Jožefa. Udeleženci iz Maribora se zbirajo ob istem času na križišču Sirmice ulice in Koroške ceste. Odhod ob pol 6. uri. Pri sv. Urbanu bo ob 9. uri sveta maša s kratkim cerkvenim govorom. — Mariborčanom, ki jim je izlet zjutraj preran, svetujemo, da je dovolj, ako ob 8. odidejo proti Urbanu.

□ Na oblastni ženski obrtni in gospodinj- ski šoli »Vesna« v Mariboru bo vpisovanje 6. septembra od 9. do 12. ure. Podatki o sprejemu gojenk v internat zavoda se dobijo pri ravna- telstvu.

□ Na sobotni trg špeharjev so pripeljali špe- harji samo 19 svinj in 12 telet. 2 teleta je tržno nadzorstvo zaplenilo in se bo meso na javni dražbi prodalo. — Mariborčanom se zdi čudno, da so kar naenkrat špeharji ustavili dovoz mesa na trg. Ob- činstvo želi od magistrata pojasnila, ker je druga leta ob sedanjem času dospelo na trg navadno me- sa od 100 do 120 prašičev.

□ Nova trgovina v Mariboru. Kakor je že bilo v inseratnem delu lista objavljeno, otvoril prihod- nji ponedeljek, 8. julija g. Adalbert Gusel v svoji hiši na Aleksandrovi cesti št. 39 v pritičju novo trgovino s kisom, žganjem in raznovrstnimi sadni- mi sokli (brezalkoholnimi pijačami). G. Gusel je kupil hišo, ki je bila prej last veletržca g. Karla Haber in jo je moderno na zunaj in znotraj preure- dil. Za časa letošnjega hudega mraza je g. Gusel mariborskim revežem v dobrem spominu, ko je da- roval velike količine kuriva in raznih okrepil za mariborske siromašne družine.

□ Perutnina se je letos na mariborskem trgu napram cenam lanskega leta silno podražila. Po- seben piščanec so letos dražje. Prekupi jih po vaseh skoro vse pokupijo in radi tega jih pride malo na trg. Na ceno perutnine gotovo vpliva tudi zvišana cena govejega, svinjskega in telečjega mesa. Me- sarji tožijo, da je težko dobiti lepe kladve živine. Ker je letos mnogo sene, odprodaja živinorejce sa- mo tako živino, ki je neopredna za dom, ali pa če nujno rabi denar. Vse drugo pa redi naprej.

□ 64 vinotočev v mariborski okolici. Do so- daj (do 1. 7.) je dobilo v letošnjem letu v okolici Maribora 64 vinogradnikov pravico vinotoča »pod vejco«. Največ jih je v občinah Kamnica, Bersterni- ca, Rošpoh, Krčevina, Lajtersberg in Sv. Peter. Vi- nogradniki so reveži, ker radi visoke trošarine, taks in doklad na vino skoro noben gostilničar ne more nakupiti večje vinske zaloge, posebno radi tega ne, ker morajo plačati trošarino za celo zalo- go. Glede reda in miru v vinotocih, ki so večinoma v kmetijskih vrtovih, pa moramo letos pohvalno omeniti, da vinogradniki sami skrbijo, da ne pride do pretepot, kakor je to bilo druga leta.

□ Zopet vlom v okolici. V Lajtersbergu je vlomil neznanec v trgovino g. Teichmeistera in mu je odnesel več starinskih stvari. Zadnji čas se sploh ponavljajo v neposredni bližini Maribora vlni in tatvine. Kar pri belem dnevu vlomilci vlo- mijo v trgovine in privatna stanovanja.

□ Kdor hoče dobro obutev, si kupi »Karo čevljev. Maribor, Koroška cesta 19.
□ Zobozdravnik Dr. med. Drnjač Otmar, Stol- na ulica 1-11, se je vrnil in ordinira od 8—12 in 2—5.

Celje

□ Nočno lekarniško službo ima od včeraj dalje pa do 12. julija lekarna »Pri križu« na Can- karjevi cesti.

□ Danes popoldne vai v št. Peter k prvemu koncertu pevskega društva »Savinjski zvon«. Po koncertu Finžgarjeva: »Razvalina življenja.« Za- četek ob treh v poslopiju g. Ane Wolfve.

□ Nov odvetnik v Celju. Odvetniški izpit je napravil ter se kot odvetnik stalno naselil v Celju g. dr. Ivan Stanonik. Pisarno ima skupno z odvetniško pisarno g. dr. Jakoba Hodžarja v Ma- tije Gubca ulici.

□ Delodajalci se opozarjajo, da je 1. julija t. l. zapadel v plačilo uslužbenki davek za junij oziroma za II. četrtletje 1929. Ta davek je treba plačati, ako se hočete izogniti stroškom, najkas- nejše do 15. julija 1929.

□ Davkoplačevalci zgradinarne pridobnine, rentnine, družbenega davka in poslovno-promet- nega davka se opozarjajo, da zapadejo ti davki 1. julija 1929 v plačilo in da jih je treba plačati najkasneje do 15. avgusta 1929.

□ Razpis služb. V območju celjskega okr. glavarstva je komis. mariborske oblasti samo- uprave razpisal sledeče službe: Na internem od- delku javne bolnišnice v Celju službo asistenta z mesečno nagrado po 1800 Din. Prosilci morajo imeti najmanj dve leti bolnišniške prakse v interni stroki in izpit po čl. 54. uradniškega zakona. — Istotam je prosto mesto sekundarija. — V ob- močju okrajnega zastopa Vransko je prostih se- dem mest cestarjev. Za službo pridejo v poštev le prosilci, ki še niso dovršili 40. leta.

□ Počitniška kolonija šolske dece. Zdrav- stveni dom v Celju je tudi letos organiziral v Vitanju počitniško kolonijo za revno in slabotno lico iz Celja in okolice. Sprejetih je bilo letos v to kolonijo 30 otrok, ki so se prošlo nedeljo odpeljali z vitanjskim avtobusom v Vitanje. Otroci so pod nadzorstvom 1 učiteljice ter 1 skrbstvene

sestre. Bivanje v koloniji bo trajalo do 4. avgusta in nosi zanj vse stroške Zdravstveni dom.

□ Uradne ure na celjskem sreznem pogla- varstvu so od 2. julija dalje ob delavnih razen sobot od pol 8. do pol 13. ter od 15. do 18. ure, v sobotah pa od pol 8. do 14. ure. Stranke se ob delavnih sprejemajo vsak dopoldan.

□ Nadaljni obstoj celjske plinarne je od- visen od količine konsuma, ki je doslej v Celju minimalen, minimalen predvsem vsled nepoznanja gorilne vrednosti in praktičnosti plina. Gotovo pa tudi vodstvo plinarne samo doslej ni dosti sto- rilo, da bi se poraba plina popularizirala oziroma da bi se konsumenti o isti zadostno poučili. Ka- kor znano, so se sedaj naprave v plinarni popra- vile in deloma obnovile tako, da bo plinarina pri- čela početkom proizvajati polnovreden gorilni plin. Da bi se pa poraba plina dvignila, se bo uvedla posebna postopna tarifa. Od 1. avgusta dalje bodo veljale sledeče tarife: Pri mesečni po- rabi 1—20 kub. m. 4 Din za kub. m.; pri porabi 20—100 kub. m. 3,50 za kub. m.; pri porabi preko 100 kub. m. pa 3 Din. Že sedaj v juliju bo pa vodstvo plinarne pričelo s sistematičnim poukom interesov, zlasti gospodinj. Predavanja in de- monstracije bodo nudili strokovnjaki iz drugih mest. Vršilo se bo v ta namen tudi posebno pre- davanje s pomočjo filma.

Nastop Orla celjskega okrožja je 4. avgusta v Trbovljah.

Dopisi

Ježica pri Ljubljani

Škropljenje Dunajske ceste. Promet, ki se vrši dnevno po tej cesti, prekaša gotovo promet katerekoli druge ceste iz Ljubljane. Samo proti Bledu gre sedaj v poletnem času toliko avtomobilov, kakor jih gre po Dunajski cesti. Skrajni čas je že bil, da se je začelo s škropljenjem te ceste, kajti prah je bil tolik, da za pešca ta cesta ni prišla skoro več vpoštev. Kaka muka pa je bila to za ob- cestne prebivalce, si lahko vsak sam misli. Do go- stilne pri Urbanu v Stožicah oskrbuje škropljenje mestna občina ljubljanska, preko vasi do savskega mostu pa ježenska občina.

Mestni avtobusni promet na Ježico. — V zadnjih vročih dneh se je število savskih kopaleev silno pomnožilo. Vse drvi v vodo, da se nekoliko ohladi. Kopaleev je letos še več, kakor jih je bilo lansko leto. Samo želji kopaleev bi bilo ustrezno, ako bi se uvedle tudi na tej progi za kopalec ce- nejše vozovnice. Zlasti za soboto popoldne in za celi dan v nedeljo naj bi se šlo sedaj v poletnem času kopalcem čimbolj na roke. — Tudi z delavskimi vozovnicami nič ne vemo, kaj je. Nova postaja se je otvorila pod klanecem pri Štirnu na Ježici in sicer samo v smeri iz Ljubljane.

Gradbeni sekciji v Ljubljani. Dunajska ce- sta tršašno trpi radi ogromnega prometa z avto- mobil. Vseposvoda sama jama. Prosim, da bi se ji posvečalo malo več pažnje. — In še eno: tik pod klanecem na Ježici na malem ovinku a zato dovolj opasnim je majhen mostiček. Dunajska cesta na tem mestu je najožja. Nešteto urgenc radi tega mo- stu je že bilo. Naj bi se pospešila že akcija, da se ta most nadomesti s širšim, obenem pa naj se cesta kar največ izravna.

Vič

Vandalizem. Mlada akacijeva drevesca, zasa- jena ob straneh Tržaške ceste na Glincih, so za- pisana poginu. Je namreč pri nas nekaj ljudi, ki izkazujejo svojo podivjanost na ta način, da v no- nih urah razgrajajo in lomijo te nasade, ki so ravno letos prišli nekoliko k življenju in do lepega raz- maha. Ni dosti, da smo na tem mestu že enkrat opozorili javnost, ne, polomili so še dvoje drevese. Zakaj se pri nas sploh kaj stori za olepšavo in kaj si naj mislijo o naši srčni kulturi ljubljanci, ki hodijo tako na izprehod in tujci, ki prihajajo z avto- mobilom mimo nas v Ljubljano?

Trbovlje

Nesreče pri rudniku. Rešilni auto rudniških gasilcev je v petek petkrat imel posla s prevažanjem ponesrečenih in obolenih. Med drugim sta se na Se- paraciji ponesrečila Pintar Ivan, ki si je pri delu zlomil nogo, in Bolarič Ivan, kateremu je odrgalo en prst na roki.

Občinske ceste. Pripoznamo, da občina zelo gleda na to, da so občinske ceste v redu in se pro- met neovirano vrši po njih. Ker to priznavajo vsi, gotovo ne bo odveč, če spomnimo občino na ceste, ki vodi od glavne ceste proti Medveščku in naprej proti Štiru na Terezijo, katero so posestniki sami zgradili s pomočjo rudnika in občine. Ta cesta je sedaj potrebna nujnega popravila in je treba, da jo vzame občina v svojo last. Tudi na cesti s Terezije čez Petelinovo vas, kjer je pač največji promet, dela voda ob deževju veliko škodo, ker voda dere radi slabe kanalizacije po sredi ceste in se tako delajo na lepi cesti celi jarki.

Vročina. Po deževju smo dobili prav vroče dneve. Ob 8 zjutraj nam kaže že dva dni toplomer 28 stopinj Celzija v senci. Drugače živahen promet po cestah, je sedaj vse bolj miren in brez na- vadnega hrupa. Nikdo pa ne toži nad vročino, ker so pretrpeli, posebno delavci pozimi toliko mraza, da jim je ljubša vročina. Da se bodo občani lahko ohladili, se otvori v nekaj dneh nova občinska ko- palnica.

Tržič

30 bolehnih šolskih otrok se je v ponedeljek odpeljalo pod oskrbo Podmladka Rdečega križa na osnovni šoli na otok Krk, kjer bodo ostali štiri tedne, da pod južnim solncem okrepe svoje zdravje. Občina in drugi merodajni faktorji so pokazali svoje razumevanje in podprli Podmladek, da so mogli tako tudi revnejši otroci a počitniško kolonijo.

Koče so obiskane vedno bolj, odkar stoj tam nov »Planinski dom«, ki ustreza vsem željam tudi razvajenih turistov. Ob nedeljah je prenapolnjen novi dom kakor tudi vse pastirske koče tam okrog.

Nekaterim tržiškim »turistom« bi svetovali, da osta- nejo rajši doma, ker je v Tržiču tudi dovolj gostilen in je vino v njih cenejše. Na Kočah pa želijo oni, ki hodijo na planine na oddih in počteno razvedrilo, in tega so Tržičani gotovo potrebni, v ponočnih urah mir, da se odpočijejo. To velja pred vsem za staro kočo, kjer celo oskrbnikova beseda nič ne zaleže. Oskrbištvu nove koče pa vsa čast — ponoči kot podnevi vlada v nji vzoren red. — Sv. maša bo na Kočah zopet prihodnjo nedeljo 14. julija ob 10, da jo dobe lahko še oni, ki pridejo z vlakom.

IZ BESNICE.

Podpisani se v svojem in v imenu ostalih po- gorelecev najiskrenejše zahvaljujem vsem na pomoč prihitelim gasilnim društvom, ki so mi z nadčlove- ško požrtvovalnostjo in s samozatajevalnim nasto- pom rešili stanovanjsko hišo iz uničujočih plamenov. Tem potom bodi izrečena zahvala domačim gasilcem iz Spodnje Besnice, ki so prvi prihitali na kraj ne- sreče in v najkrajšem času stopili v akcijo s svojo brizgalno in reševanjem raznih objektov — tve- gajoč lastno življenje. Nadalje izrekam priznanje in zahvalo gasilcem iz Kranja, ki so v neverjetno krat- kem času prispeli na mesto požara z motorno briz- galno ter s svojo izkušnostjo lokalizirali požar, da se ni razširil na vso vas. Tudi gasilce iz Stražišča in Nakla ohranimo v hvaležnem spominu za njih po- žrtvovalnost in pomoč. Končno bodi izrečena za- hvala vsem dekletom in fantom ter možem in ženam domače vasi za njih naporno in samaritansko delo, ki so ga vršili s svojo neutrudljivostjo in požrtvo- valnostjo ter pokazali svoje odkrito sočustvanje s tem, da so prevzeli živino pod svoj krov in oskrbo. Jožef Knifec, gostilničar in posestnik.

Novo mesto

Ljudsko gibanje. V mesecu juniju sta bila rojena v Novem mestu dva otroka, v ženski javni bolnici pa je bilo pet novorojencev. Umrli je v juniju Ana Müller roj. Zupančič, bivša gostilni- čarka v gostilni pri kolodvoru. V ženski javni bolnici so umrle tri osebe.

Gradbeno gibanje. V letošnji seziji se ne gradi nobena nova stavba. Dogotavlja se edino osnovna šola, ki že sedaj kaže na zunaj lepo in mogočno lice. Mogočno stavba pa bo tudi stala šest milijonov dinarjev. Strokovnjaki so mnenja, da je stavba zelo draga. V škofiji Lohi se zida poslopje za osnovno in meščansko šolo, ki bo stalo le tri milijone dinarjev.

Oddaja lovskve pravice v zakup. Lovska pra- vica občine Gorenje Polje se odda v zakup na javni dražbi dne 15. julija ob 11 pri g. srezkem poglavarju v Novem mestu za dobo od 1. avgusta t. l. do 3. maja 1935. Dražbeni in zakupni pogoji so interesentom razgrnjeni na vpogled pri g. srez- kem poglavarju v sobi št. 7 med uradnimi urami.

Dentist Filip Ogrič

v NOVO MESTU

do konca julija t. l.

ne ordinira

Črnomelj

»vrdka« Jugokoles« je postavila v Črnomlju novo električno centralo na parni pogon. Na ta način smo dobili lepo in stalno luč, ki smo jo do sedaj tako pogrešali. Vsaka, da tudi najzadnja ulica je lepo razsvetljena; glavni trg in glavno ulico razsvetljujejo velike obločnice. Najlepše pa je razsvetljena župna cerkev, kateri menda v tem oziru ni enaka nobena cerkev v celi škofiji.

Kočevje

Akademsko društvo v Kočevju. Na usta- novnem obnem zboru akademskega društva v Ko- čevju je bil izvoljen sledeči odbor: Boje Vilko, stud. iur. predsednik; Šeška Josip, cand. phil. podpredsednik; Benulič Rudolf, stud. phil. tajnik; Sifrar Leo, stud. med. blagajnik; Kralj Lado, stud. phil. gospodar.

Zapri so orožniki te dni znanega pretepača iz Mahovnika, ki je bil na glasu kot zelo rabiaten fant in je pri vsaki priložnosti pokazal surovost na ta način, da je porinil temu ali onemu nož pod rebra. Bi je radi tega ponovno kaznovan, seveda brez uspeha. Pred kratkim je zopet sredi mirnega pogovarjanja fantov v gostilni Kajtna naenkrat iz- zval prepir in po par besedah navahnil na delavca Lavriča Jožeta ter ga pretepel. Drugič se je stebel v gostilni Marincej. Prišel je mestni stražnik g. Mavrovič, da bi pretepača aretiral. Fant pa je na- valil na stražnika z vilami, nato pa je v strahu — pobegnil. Sedaj se bo moral radi označenih de- liktov, zlasti pa še radi napada na službujočega stražnika zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Novem mestu. Znaenkrat se nahaja v prostorih jeti- nišnice okrajnega sodišča v Kočevju. Marsikateri se je oddahnil, ko so orožniki gnali videnjenega pretepača skozi mesto. Postal je namreč strah vseh, kajti izval je pri najlepšem razpoloženju v družbi prepil, ki se je obično končal s pretepot.

Hišo zida na Cankarjevi cesti usnarj Karel Braune. Stavbeno delo vodi stavbni mojster g. J. Ivančič.

Gadje. Po zadnjem deževju je nastopilo krasno solčno vreme. Solnce je privabilo na dan tudi veliko gadov. Nabirali jagod pripovedujejo, da jih toliko že zlepa niso videli. Kdor gre po ja- go mora imeti pač primerno obutev.

Kruh je pri nas še vedno tako drag kot prej, daš je cena moki zelo padla. Zemlje in kruh po 2 Din bi moral biti še enkrat večji. V Ljubljani in tudi drugod se je kruh v zadnjem letu precej po- cenil. Tudi kočevski peki bi lahko pri ceni po- pustili.

Slovenska Krajina

V Soboti se je vršil 3. julija sestanek Dij. kat. akademskega društva »Zavednost«. Udeležba je bila zadovoljiva. Na sestanku se je razpravljalo o sodelovanju društva pri proslavi 10-letnice usta- novitve društva in o izletih, ki bi se naj naredili v rabsko dolino oziroma v Slovenske gorice.

Vsem gospodom, ki prodajajo v Soboti časo- pise svetujemo oziroma jih prosimo, da naj vsaj eden izmed ima na razpolago tudi »Slovenski list«.

Srebrna sveta maša. V torek 2. julija se je vršila v Martjanah pri Murski Soboti lep jubilej tamkajšnjega župnika g. Jožefa Horvata. G. župnik je obhajal 25-letnico mašniškega posvečenja. Ta ju- bilej je obhajal v družbi svojih ožjih prijateljev duhovnikov. K temu jubileju g. župnik prav iz srca častitavo. Preveč bi bilo, da bi naštevati vse, kar je g. župnik naredil tekom teh 25 let dobrega za Slovensko Krajino, bil je namreč skoraj vseh teh 25 let med nami. Zelimu mu le, da bi zdrav in šil obhajal tudi zlato mašo med nami v Slovenski Kra- jini. Gospod župnik, Bog Vas ohrani še mnoga, mnoga leta zdravega med Vam izročenimi ovčami!

Ljutomer

S koleša je padel iz Kamenščaka v Ljutomer se vozeči krojaški pomočnik F. Gradinski ter si močno pretresel notranje organe. Je v domači

Dr. Krekova meščanska gospodinjstva šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani

prišne novo šolsko leto 1. oktobra 1929. Pouk traja do 30. junija 1930. Sprejemajo se notranje gojenke, ki plačajo za vso oskrbo Din 1.000,- mesečno in zunanje, ki plačajo mesečno Din 650,-. Vpisovanje do 1. oktobra. Prospekti na razpolago.

Solske sestre.

oskrbi pri stariših. Kolesarji namreč v svojo ko- lesarsko spretnost preveč zaupa. Zato so ne- oprezni, ne drže za kolo, ampak celo uganjajo druge burke in to neglede na kakovost cest.

Prav lepo le proslavila podružnica Ciril-Me- todove družbe v Ljutomeru spomin na slovanska brata sv. Cirila in Metoda. Na visokem hribu tik nad mestom je namestila baklje, katere so bile vidne ne samo po vsem lepeh Murskem polju, temveč tudi po vinskih gorah. Zvečer na bak- ljadi je ljutomerska mestna godba zaigrala več lepih slovenskih komadov.

Cerkveni vestnik

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE.

Skupne duhovne vaje za duhovnike bodo letos v Zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano v času od 15. do 19. julija. Gospodje duhovniki, ki se že- lijo udeležiti teh duhovnih vaj, naj se pri- glasijo ali škofijskemu ordinariatu ali na- ravnost vodstvu Zavoda sv. Stanislava.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 5. julija 1929.

Duhovne vaje za učiteljice. Pri uršulinkah v škofiji Lohi bodo duhovne vaje za učiteljice od 19. avgusta dalje. Zglasiti se je treba do 15. ju- lija. — Vodstvo.

Duhovne vaje za abiturijente bodo v Domu duhovnih vaj od 18. julija zvečer do 22. julija zju- traj (drugi tečaj). Sporočni kmalu, za kateri tečaj si se odločil.

Kongregacijski shod v Križankah danes po- polodne ob 6. uri. Može in mladeniči, polno- številno!

Socialna uprašanja

KATOLISKA SOCIALNA MISEL.

Znani katoliški filozof in sociolog prof. dr. Th. Steinbühel je pred kratkim predaval na univerzi v Marburgu (Nemčija) o »Katoliški socialni misli«. Izvajal je med drugim: »Vsaka doba mora sama najti oblike svoje izpolnitve. Čas pa daje samo snov, ki jo mora človek v Duhu božjem in krščanski lju- bezni oblikovati. To ljubezen mora cerkev obuditi in z njo zavest, da smo zvezani in soodgovorni za brata v njegovi stiski in krivdi. Današnja družba je razbita na atome in brez skupnosti. Manjka ji vez združujočega verskega in božjega pojma. Mo- derna družba pozna žal samo še solidarnost raz- redov drugega proti drugemu. Zato se marksistična kritika družbe tudi v katoliškem taboru živahno obravnava. Spoznanje, da neizmerna socialna in go- spodarska stiska ni morda osebna krivda posamez- nika v gospodarstvu in proletariatu, marveč usodna skupna krivda človeštva kot posledica modernega razvoja, je moralo priznati misel razrednega boja kot zgodovinske nujne. V kolikor predstavlja ta raz- redni boj pravno obrambo proti tragični usodi ne- krščanske in sebično-kapitalistične gospodarske oblike — a tudi samo v toliko — ga bo morala priznati tudi cerkev. Ravno tu je potrebno, da se pokaže na katoliški strani za socializem kot dru- žabno gibanje razumevanje, v kolikor to ne na- sprotuje katoliškemu svetovnemu naziranju. Danes je najvažnejša naloga cerkve dolžnost, da oblikuje človekovo notranjost: dušno pastirstvo v smeri, kakšen človek je in bi moral biti kot član družbe; obujati vest in odgovornost nasproti trpečemu bra- tu; posredovati krščanski milostni zaklad in ozna- njati zveličanje ljubezni in pripravljenosti, da slu- žimo.«

TUDI DELAVSTVO DALJNEGA VZHODA TERJA SVOJE PRAVO

Zastopnik indijskega delavstva na XII. med- narodni delovni konferenci, Joši, je podal v svo- jem govoru kratek, a zanimiv pregled socialnega položaja v deželah Daljnega Vzhoda. Ob tej pri- liki je odkrito opozoril na nevarnost socialnega prevrta v teh deželah, ako se razmere v kratkem in temeljito ne izpremenijo. Joši je izvajal med drugim:

V Indiji, kjer se vpliv Zeneve sicer že čuti, ostajajo življenske in delavne razmere proletariata v splošnem vendarle še vedno ene te iste. To je razvidno že iz številk o umrljivosti, iz stanovanj- skih razmer, iz položaja na vzgojnem polju, iz sta- nja skrbstva v slučaju bolezni, brezposelnosti in starosti. Celo na Japonskem se razmere niso vidno izboljšale. Na Kitajskem, v Siamu in Perziji se je s socialnim delom komaj začelo. Afganistanu in ne- katerih drugih azijskih pokrajin je socialni napre- dek niti še dotaknil ni. Države, ki imajo veliko število, deloma zelo obsežnih kolonij, niso veliko storile, da bi se oddolžile svoji odgovornosti za delavstvo, ki živi v teh deželah. Posebej bi ob tej priliki opozoril zastopnika francoske vlade, da v Pondicherryju in drugih francoskih kolonijah v Indiji ni skoraj nikakih zakonitih določb, ki bi urejale delovne razmere v tovarnah.

Na današnji konferenci je zastopana le majhna skupina azijskih in afriških delavcev. Napredni duh, ki je še vel v Washingtonu, je, kakor se zdi, skoraj popolnoma izginil... Zeneva sama je obu- dila v sreih delavstva človega sveta nade, ki jih mora deloma šele izpolniti. Sicer pa vpliv Zeneve ni edini, ki učinkuje na domišljijo delavcev človega sveta, posebno pa onih na Daljnem Vzhodu. Tu je tudi še vpliv Moskve, ki se oddaljuje od ženevskih idealov in metod in ki je vsled svojih velikih ob- ljub za narode na Vzhodu zelo privlačen. Zato se moramo resno vprašati, ali so dosedaj doseženi uspehi mednarodne delovne organizacije dovolj ve- liki, da zadovolje delavce in usmerijo stvar v pravo mirnega razvoja.

Delavci Azije in Afrike nočejo čakati dolga desetletja, da si pribore tisto, kar so dosegli evrops- ki delavci morda v teku človega stoletja. V interesu lastne varnosti mora biti zato razvoj hiter in od- ločen. Če naj se delavci Daljnega Vzhoda zadovolje zgolj z ženevskimi ideali, ki jih jim kažejo za pa- rado, potem jim ne moremo zameriti, če se ne mo- reje upirati privlačnosti velikih, čeprav neizpolnivih obljub Moskve. Posledice takega razvoja bi bile katastrofalne in Zeneva pri tem ne bi imela čiste vesti. Razne vlade, ki so za upravo teh ozemelj do- govorne, tako n. pr. moja lastna vlada, skušajo vpliv Moskve odstraniti z zatiranjem; neuspeh teh metod je lahko predvideti.

Sport

ILIRIJA : BATA (1 : 4).

Včeraj je imela ljubljanska »Ilirija« v gosteh češki SK Bata iz Zlína — klub, ki igra trenutno v tabeli čehoslovaskih amaterskih nogometašev odlično vlogo. Tako smo imeli po daljšem presledku v Ljubljani priložnost pričakovati odličnega češkega nogometa. Sodniku sta se prijavili ob 6.10 moštvo v naslednji postavi: SK Bata: Beneš — Dřata, Komanek — Mareš, Haloupka, Suhy — Ohme — Hladik, Sikora, Kašparec, Vejtas. — SK Ilirija: Kreč — Icerovšek, Unterreiter — Žitnik, Varšek Volkar — Iec, Venko, Nace, Doberlet in Berglez. Potek igre: Po 3 minutah izsilijo gostje korner, ki imajo početni udarec prot idomačinom, ki ostane neizrabljen. Zdi se, da gostje prevladujejo, ker se igra prvih 10 minut vrši na ilirijanski polovici. V 10. minuti prodre Ilirija, a Nace zastrelji. Bata ripostira a strel desne zveze gostov se odbije od prečke. Izpočetka počasna igra pridobiva na živahnosti. V 13 minuti prosti strel levega ilirijanskega krila. Krasen predložek levi ilirijanski zvezi, ki v lepi šansi zastrelja v aut. V 15. minuti zastrelja desna zveza gostov vsled nesigurnega šuta lepo šanso. Slede neizrabljeni izmenjavajoči se napadi. V 30. minuti korner proti Iliriji, ki gostom ne prinese uspeha. V 35. minuti lep strel leve zveze domačinov ubrani nasprotni vratar. Do konca prvega polčasa ostane igra odprta. — V drugem polčasu prične Ilirija z napadom, a že v 3. minuti desno krilo obide z žogo pasivno stoječega golmana ter pošlje žogo v prazno mrežo. Ilirija ripostira in že v 5. minuti izsili korner. Več lepih situacij za domačine ostane neizrabljenih. V 19. minuti nevarna situacija pred vrati gostov, ki prinese Iliriji neizrabljen korner. V 21. minuti pa Iliriji ustreljeni gol, sodnik ne prizna vsled roke gostov v kazenskem prostoru. Diktirano enajstmetrovko pošlje Berglez neubranljivo v mrežo. (Stanje 1 : 1.) V 22. minuti korner proti Iliriji. V 24. minuti preze sodnik roko v kazenskem prostoru gostov in ugodne šanse Ilirije ostanejo neizrabljene. Že v naslednji minuti krasno strelja leva zveza gostov v gornji desni kot ilirijanske mreže. (Stanje 2 : 1 za goste.) Napadi se izmenjavajo in igra postaja vedno bolj živahna in napeta. Ilirija se trudi izenačiti in doseže v 30. minuti korner proti gostom. V 35. minuti zvišajo gostje po levem krilu rezultat na 3 : 1. Vsled ugovaranja sodniku g. Deržaj izključi Doberleta. V 40. minuti gostje vnovič zvišajo na 4 : 1 in ostane ta rezultat do konca. — Gostje so se predstavili z mirno, simpatično igro. V načinu kritja, tehnično in taktično so nadkriljevali domačine, dasi še daleč ne dosega prvorazrednih čeških profesionalcev. Ilirija ni povsem zadovoljevala in gre poraz v prvi vrsti na rovaš slabe krilske vrste. Sodnik g. Deržaj je bil objektiven, le glede »offsidov« in »handsov« nekoliko preveč popustljiv.

S. K. Rakovnik (v salez, oratoriju na Rakovniku.) — Polje rakovniškega nogometa se širi. Danes gostuje 1. moštvo Rakovnika v Novem mestu z Elanom. Tekma se vrši ob pol 3. Članstvo se opozarja, da je ob torkih, četrtkih in sobotah od 6 naprej obvezan trening. — Odbor.

Službeno iz LHP. Izbirna tekma za sestavo ljubljanske reprezentance odrejena za danes dopoldne, se vsled tehničnih ovir preloži na torek zvečer, na kar se opozarja SK Ilirija in KTD Atena. V torek se vrši ta tekma ob 18.45. Igrišče se objavi pravočasno. — Tehnični referent.

Službeno iz LHP-a. Seja upravnega odbora se vrši v ponedeljek, 8. julija ob 20 v damskem salonu kavarn Emona. Naprošajo se vsi gg. odborniki, da se seje govolov udeležijo. — Tajnica.

SK Ilirija (iz tajništva). V odbor za organizacijo plavalnih tekem za državno prvenstvo se delegirajo sledeči gg. Dr. Lapajne, ing. Bloudek, kap. Vizjak, mojkor Koprivce, Kos, Sircelj, Karl, Drmiččanin, Stojkovič, Baltesar, Smole, Kramaršič, Vreček. V klubov odbor se kooptira g. Smole Albin. — Odborniško službo na igrišču vrše v prihodnjem tednu sledeči gg.: v ponedeljek Roter, v torek Miklavčič I, v sredo Medic, v četrtek Smole, v petek Baltesar, v soboto kap. Vizjak, v ponedeljek Sircelj M. — Vsi navedeni se ponovno opozarjajo, da morajo v slučaju, da so na dan službe nujno zadržani, poskrbeti sami za namestnike. Po končani službi mora vsak službojuči odbornik izpolniti dežurno knjigo. — Tajnik.

Članstvu S. K. Ilirije! Odbor SK Ilirije opozarja celokupno članstvo, da bodo po 15. juliju pri nakupu vstopnic za kopališče odnosno k nogometnim ali drugim klubovim prireditvam, deležni članskih ugodnosti (popustov pri vstopninah) samo oni, ki bodo imeli poravnano članarino za drugo polletje. Od danes dalje se dobivajo članarinski koleki za člane in dijake tudi pri kopališčni blagajni. V interesu vsakega člana je, da poravnava članarino takoj. Tajnik.

Plenarna seja JZSS se vrši v ponedeljek ob pol 9 uri zvečer v damskem salonu kavarn Emona.

SK Mladika (Mladinski dom) rezerva odigra 7. julija trening tekmo z juniori SK Ilirija in sicer ob pol 10 na igrišču Ilirije. — SK Mladika kombinirano moštvo pa odigra trening-tekmo z rezervno SK Reko in sicer ob 16 na igrišču Primorja. — Obe tekmi se vršita le ob ugodnem vremenu. — Tajnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. — Danes ob 16 mora biti v garderobi zaradi predtekm Ilirija rez.: Slavija naslednje moštvo: Urbančič, Mavec, Franzot, Volkar, Varšek, Žitnik, Černač, Tuma, Černe I. in II., Lah, Žitnik II., Mirtič, Sluga, Pogačnik, Belak, Zorman. Točno! Danes ne v kopališče! — Juniorji II igrajo ob 9.30 dopoldne z mladiko.

Službene objave LNP. Tajništvo LNP objavlja, da je upravni odbor JNS na seji dne 24. m. m. sklenil podeliti povodno desetletnice obstoja JNS častno savezno diplomu v znak posebnega priznanja za sportno delovanje v preteklih 10 letih med drugimi funkcionarjem LNP gg. Evgenju Belettu, ravnatelju Antonu Jugu, Karlu Sircelju (Ljubljana), Josipu Neratu (Maribor) in Janku Wagnerju (Celje). Nadalje je podelil upravni odbor diplomno priznanje in veliko častno plaketo igralcem, ki so tekom minulih 10 let igrali v reprezentančnem teamu JNS, med drugimi g. dr. Stanku Tavčarju (SK Ilirija, Ljubljana). Dipeome oz. plaketo bo izročil LNP, čim jih prejme o daveza. — Na podlagi amnestije, ki jo je ob tej priliki izdal upravni odbor JNS, se črta v območju LNP ostane kazni naslednjim klubom oz. članom klubov: gg. Königju Josipu in Krellu Ivanu, funkcionarjem Atletik SK, izključitev iz kluba za dobo 3 oz. 6 mesecev glasom objave z dne 19. maja; g. Prešernu Francu (SK Svoboda, Ljubljana) šestmesečna zabrana igranja glasom objave z dne 19. maja; Atletik SK dvamesečna zabrana igranja glasom objave z dne 23. junija; g. Klančarju Vinku (SK Krakovo) enomesečna zabrana igranja glasom objave z dne 28. junija; g. Grabrijanu Edvardu (SK Svoboda, Ljubljana) šesttedenska zabrana igranja

glasom objave z dne 28. junija. — Poslovni odbor LNP je verificiral na seji 3. t. m. prven. tekmo Jadran:Svoboda 4:1 ter odobril naslednje prijateljske tekme: Primorje:Slavija v Sarajevu 6. in 7. t. m., Ilirija rez.:Slavija 7. t. m., Ilirija:Austria, Celovec 14. julija v Ljubljani. — Verificirani so bili na seji 3. t. m. naslednji igralci s pravico nastopanja dne 13. t. m.: za SK Železnikar: Glavič Vinko; za SK Grafika: Stupica Leon; za SK Elan: Verbič Miroslav; za SK Rapid: Podjaveršek Peter. — Za stranske sodnike pri tekmah Ilirija:Bata so določeni 6. t. m. gg. Otruba in Peče, 7. t. m. gg. Pečar in Kranjc, pri tekmah Ilirija rez.:Slavija gg. Čeh in Pišlar. — Tajnik I.

Sportni dogodki

Svetovni rekordi v zračnih letih brez motorja bodo priznani odslej ne glede na teren, kjer so se izvršili. Poleg tega bodo veljali tudi krajevni rekordi, ozirajoči se na terenske posebnosti.

Posebnovrstna bo dirka »Tour de France«, najdaljša kolearska dirka sveta. Letos se vrši v 22 etapah od 30. junija do 28. julija, dolžina ji je 5257 km. — Organizator je veliki sportni časopis L'Auto, vodstvo ima v rokah njegov direktor Desgrange. Priglasilo se je rekordno število 208 tekmecev; doslej največ 197, v letih 1909 in 1928. — Znani hitrostni drsavec na ledu Evensen je tudi izborni kolezar, na kratke razdalje, in bo tekmoval v Zürichu pri svetovnoprvstvenih tekmah.

Ne daleč od Zürichja je Basel. Tam je poskušal Schwab napraviti nov svetovni rekord v hoji na 1 uro, pa ga ni; prehodil je 12.433 km. S tem smo prešli k lahki atletiki. Veliko je novega: tek 50 m Lammers 5.3; tek 100 m Lammers 10.6, Körnig 10.8, Gerling 10.6, Borgmeyer 10.6, Eldrachter 10.4, Wichmann 10.5; 200 m Borgmeyer 21.4, Eldrachter 21.1, Wichmann 21.3, Lammers 22.1. Opozarjamo na Lammersa, Borgmeyerja, Eldrachterja in Wichmanna. 400 m Engelhardt 49.7; 4×100 m Charlottenburg 42.2; 800 m Tarnogrocki in Kohlert 1:58.4, Levebre 1:57, Gohricke 1:57.3; 5 km Čeh Kostiak 15:30.4; 10 km Nemec Petri 31:57.4 (nov nemški rekord); 4×1500 m Teutonia 16:32.1, Charlottenburg 16:34.8. Skok v višino Čeh Stanislav 1.88, na daljavo Nemec Meier 7.24, s palico Wegener 3.855 m, nov nemški rekord. Kroglja Nemea ca Uebler in Schneider 15.61 in 15.19 (Hirschfeldov stožek se je začel tresti); Čeh Donda 13.86, Oger Darany 14.76 m. Diskos Hānchen 45.46 m, kopje Weimann 63.36 m, Szepes 65.15 m. Prav posebno se odlikujejo v zadnjem času ženske atletkinje: Nemka Gelius je pretekla 100 m v 12.11, Strykova v 12.6, vrsta frankfurtskega kluba Eintracht 4×100 m v 49.1, Japonka Hitomi 200 m v 24.71; 80 m lese Beckerjeva v 12.7. Erdoval je skočila na Dunaju z mesta 1.055 m visoko, Nemka Heublein je pa v sunku krogle zboljšala rekord od 11.96 na 12.21 m!

V Nemčiji se tekme za nogometno prvenstvo bližajo zaključku. Zadnji večji dogodki so: Breslau 08 : Bayern München 4:3, Hertha : Schalke 4:1 (40.00 gledavcev, 10.000 jih je odšlo, ker niso dobili prostora), I. F. C. Nürnberg : Tennis Borussia 3:1 (borba je bila bolj izenačena kot kažejo številke), Firth : Hamburger Sport Verein 2:1 (30.000 gledavcev). — Austro na Švedskem vse hvali; v Kalmaru je igrala 3:1, v Malmö 5:1 in sicer proti moštvo, proti kateremu je pred dvema letoma igrala avstrijska reprezentanca 2:2. Dalje WAC v Temesvaru 6:2 in 6:1, Viktoria : Zidenice 4:2, mladi Dunajčani proti Berlinčanom 1:1 in v Frankfurtu 4:0, Hungaria : Hakoah 3:1, Slavija — Rapid 4:2, Slavija : Hakoah 8:0, Rapid : Hungaria 3:1, avstrijski gluhoonci : ogrski gluhoonci 2:1, Ferencvaros v Braziliji proti moštvo mesta Sao Paulo 2:1, Egipčani proti Eintracht v Frankfurtu 1:1 (je bolj toplo in laže igrati).

V Wimbledonu je postalo tudi toplo. Iz množice tekmecev so se izlučili slednjišnji štirje: Cohet, Austin, Tilden in Borotra; premagali so po vrsti Fimmerja, Kehrlinga, Landryja in Lotta. Med damami briljirata Willsova Helena in Jacobsova.

Pierre Charles je v 15-rundnem boju z uspehom branil naslov evropskega bokserskega prvaka proti močnemu, a še ne dosti rutiniranemu Portugalcu José Santa.

Schilberg je v prav dobri formi: 110 kg je potegnil, 122 in pol kg je težno dvignil.

Prireditve in društvene vesti

Pisarna Ljudskega odra v Ljubljani posluje do 1. septembra t. l. vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto od 5 do 7 popoldan. Izven tega časa sprejema vsa naročila »društvena nabavna zadruga« v Ljudskem domu I. nadstropje.

Občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo, ki se je vršil v četrtek dne 4. julija v Narodnem muzeju, je izvolil sledeči odbor: vodni svetnik dr. Andrejka, insp. dr. St. Bevč, dr. Fr. Dolšak, prof. dr. P. Grošelj, univ. prof. dr. Fr. Jesenko, kustos dr. Fr. Kos, univ. prof. dr. M. Kos, prof. Lj. Kušar, dr. R. Ložar, univ. prof. dr. B. Saria, ravn. dr. J. Mal, doc. dr. A. Seliskar; ter revizorja: notar M. Hafner in župnik I. Vrhovnik.

Družabni izlet. Pevski zbor nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev priredi dne 7. julija pevske družabni izlet v Stražišče pri Kranju. Prijatelje petja in ostali nižji poštini uslužbenci se vabijo na kaj številnejšo udeležbo. Zbirališče ob 11.15 pred glavnim kolodvorom. V slučaju slabega vremena se izlet preloži na poznejši čas.

Zenski krožek v Šiški vabi najvljudnejše gospe in gospodične na predavanje, ki se vrši v nedeljo dne 7. t. m. ob 4 pop. v samostanskih dvorani. Predava gđ. Cilka Krekova. — Odbor.

»TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO«

ki se dobi pri: M. Težaku, Zagreb, Gunduličeva 13.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznato tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Več Tuč!

Duševna simpatija ali antipatija

Studente življenja.

Časopisje vseh vrst, ki ima nalogo informirati javnost o vseh važnih pojavih in dogodkih, političnih, kulturnih, verskih, domačih in tujih, ne more biti brezbržno za velika verska in cerkvena vprašanja, dogodke in gibanja. Najmanj more prezreti dejstvo in delovanje katolicizma in njegove občestvene oblike, katoliške cerkve. Nesporo je namreč, da globoko, učinkovito in vidno deluje katolicizem ne samo individualno v posameznikih, ampak v družbi in družabnih zajednicah kot takih. Najboljše prvine in vrednote evropske civilizacije in kulture so še iz dejavnosti katolicizma in se obnavljajo iz njega. Premnogi krogi, ki so se miselno zavedno že odtujili katoliškemu ali tudi že pozitivno krščanskemu pojmovanju, vendar še vedno živijo in delajo, vsaj delno, pod življenjskim vplivom vere, ki so jo preje zavedno imeli sami ali njihovi predniki. Razumljivo je to že radi dejstva, da katolicizem narave, naravnih resnic in zapovedi ne zanika ali izloči, ampak jih predpostavlja, priznava, določuje, oplemenituje in pesvečuje z nadnaravnim in stvarja iz obojnih celot, da so kakor s plemenito sadiko cepljeno in prenovljeno divje drevo. Taki, v katerih je deloma usahnulo katoliško mišljenje, kakor del rastline, ki je odtrgan od stola, a še dalje časa lahko ostane svež. Prav tako pa tudi morebiti nezavestno dobivajo hrane za svoje versko življenje od okolice, v kateri živijo. Skrivnostni vpliv božje milosti, ki se ni omejila samo na eno vidno občestvo, dasi je to občestvo od Boga ustanovljeno kot glavni in središčni vir verskega življenja, pa tudi ne usahne popolnoma nikoli.

Za ali proti.

Če pregledujemo časopisje, kmalu lahko začutimo, kakšno stališče zavzema list nasproti katolicizmu, katoliški dejavnosti, naukom, zapovedim in specifičnim nadnaravnim realnostim, o katerih poroča, ki jih v življenju posameznikov in družbe hoče uveljaviti. Noben časopis ne more prikriti svoje simpatije ali antipatije nasproti katolicizmu kot celoti, sintezi, organizmu. Na popolno neinteresiranost ne naletimo nikjer, najmanj pa pri časopisju, ki izhaja v katoliškem narodu in ima v njem svoj obstanek. Ali je za, ali proti. Res je, da lahko simpatično motri morebiti eno ali drugo vrednoto, ki soglašja z narodnostnim ali socialnim ali kakim drugim pojmovanjem njegovega nazora. In tu so še tisti mostovi, ki vežejo različne bregove duševnosti in nazarja. A katolicizem ni register posameznih naukov, ki so ločljivi drug od drugega, ni samo seznam zapovedi, od katerih se lahko poljubno izbira, ampak je celota, sinteza, organizem, ki ga ne more sekati, kdor hoče veljati za katoličana. Možna je res večja verska izobrazba ali pa manjša, možno je intenzivnejše doživljanje ene ali druge vrednote, možna je tudi kršitev ene ali druge zapovedi, večja ali manjša življenjska moč iz njegovih sil. Če pa gre za pojmovanje katolicizma kot celote, za vprašanje simpatije do vseh katoliških bogodanih vrednot, potem se takoj občuti, ali je miselnost, duševno razpoloženje vsaj v temelju katoliško ali pa izvenkatoliško in sovražno. Na svetovno naziranje v celoti, na načelno simpatijo ali antipatijo gledamo, ko presojamo kak časopis. Časopisje je kakor zrcalo, v katerem odseva bolj ali manj močno, včasih tudi težje spoznatno nazor izdajateljev ali ljudi, ki določujejo smer lista in način pisave. S sugestivno silo, ki se je čitatelj marsikdaj morebiti ne zave kmalu, to mišljenje in pojmovanje pronicata potem v duševnost čitateljev in jo oblikuje v boljše, plemenitejšo, ali pa jo odtuja v mišljenju in čutenju bolj in bolj njegovi umski in življenjski, morebiti še katoliški miselnosti in praksi.

Duh časopisja ne obstoji samo v eni notici, čeprav je morebiti brezbržno sovražna ali krivična, katolicizmu in cerkvi, ampak v celem sistemu, v načinu obravnavanja verskih, naravnih, cerkvenih vprašanj. Refleksno-zavedno ali pa neposredno pronicata mišljenje in naziranje voditeljev lista ter sugestivno zopet hoteno ali pa neposredno naravno vpliva na čitatelje. Velik čud osebnih odgovornosti, pravičnosti in tenkočutne sposobnosti mora imeti časnikiar, da pri poročanju o dogodkih in dejstvih, kljub svojemu osebnemu nekatoliškemu naziranju more ostati res objektiven, popolnoma pravičen. Če pa to zavesti odgovornosti nima in je še sovražno razpoložen nasproti katolicizmu, pa se bo to poznalo posebno v tolmačenju raznih pojavov in dogodkov na verskem ali cerkvenem polju. Velikokrat se seveda zgodi, da mu ozir na praktično korist in dobiček narekuje opreznost in previdnost, da ne vznemiri čitateljev, ki so verni in sicer katoliško verni. V takem slučaju je seveda praktična hinavščina, ki pa ne opusti skrivne težje opažene sugestivne tendence.

Merilo presojanja.

S tega stališča mi tudi sodimo časopisje v verskem oziru. Ni merodajna za nas ena ali druga notica, dasi prav lahko zadostuje že ena sama, da spoznamo smer in namere lista, najvažnejši je celotni duh, ki preveča časopis.

Če časopis splošno kulturne vrste nikoli ne pokaže prijaznega obraza nasproti katoliški veri in cerkvi, če pri vsaki priliki, ko poroča o raznih pojavih v cerkvi, vedno zavzame stališče nasprotovanja cerkvi ali njenim božjepravnim zastopnikom in voditeljem, če verskih resnic resne sistematično ne napada, kadar pa govori o njih, pa jih motri racionalistično, samo s stališča na-

ravnega razuma, ali pa se norčuje iz njih, takrat je jasno, da duševne simpatije objektivnosti, gole informativnosti pri njem ni, ampak tiho, bolj manje prikrito nerazumevanje, sovražstvo in tendenciozno poročanje. Če gre glede moralnih zapovedi, izražnih v dekalogu, popolnoma brezbržno mimo in se kvečjemu obregne ob nje, takrat je jasno, kakšno je duševno razpoloženje in kakšno želi vcepiti svojim čitateljem. Če sveta duhovnega, nadnaravnega sploh ne pozna in prizna, ampak dela, kakor bi ga ne bilo in gleda cel katolicizem z zunanje, recimo politične strani zgolj naravno, mehansko, nam je tudi popolnoma izvestno, da tak list ne spada v pošteno katoliško hišo.

Znamenja načelne antipatije.

Smer, simpatija časopisa se spozna posebno od raznih sodobnih dogodkih in pojavih, ki zadevajo katolicizem bodisi sovražno ali pa so pojav njegovega življenja, čeprav morebiti bolj periferičnega, zunanje vidnega ali celo nebitvenega. Preganjanje katoliške cerkve v Mehiki, strahovit od državne oblasti organiziran in z antikristovsko sovražnostjo izvajan boj proti vsaki veri v Rusiji, vprašanje kongregacij na Francoskem so v zadnjem času bili dogodki, ob katerih se je znova pokazala in preizkusila miselnost, ki preveča, simpatija, ki inspirira smer raznih časopisov, tudi slovenskih. Nobene dobre besede za katoliško cerkev ali katoličane, katoličani in katolicizem so se presojali kot povzročitelji verske nestrpnosti. Izgovor na nevarnost klerikalizma je opravičilo za vsa grozodejstva ali krivičnosti nasproti katoličanom in katoliški cerkvi. Prav posebno se opaža ta pristranost in antipatija stališču tega časopisa nasproti papežu in njegovemu delu. Pred nedavnim časom je nek slovenski »napredni« list slikal papeže 19. stoletja kot duševno manjvredne, abnormale ali bedaste ljudi in s tem pokazal svoje sirovo sovražstvo do papežev, ki jim že sedaj zgodovina ne more odreči velikega spoštovanja, posebno ne Piju IX. in Leonu XIII. In ob presoji lateranskih pogodb ter konkordatu je zopet smešenje ali pa sumničenje, ki gleda papeštvo in cerkev kot »orodje rimske svetovne politike«, dokaz apriornega, v naprej določenega sovražnega stališča.

Posebno vidno pa je nasprotstvo tega časopisja v pojmovanju naravnih etičnih zapovedi, predvsem pojmovanje spolnega življenja. Tu se pod pretvezo modernosti, napredka, svobode oznanja ali dejansko priznava neodvisnost in nevezanost telesne čutne narave s svojimi nagoni. In če se pojavijo v mladini močne kvarne posledice, ki jih ne more zatajiti, pa ne prizna to časopisje, da so ti pojavi vprav dosledni in naravni učinki tudi njegove naukov. Prav tako je stališče glede javne vzgoje mladine značilno za laicistično sovražno miselnost tega časopisja.

Katoliška dolžnost.

Preprost kmečki mož mi je pripovedoval: Poznal sem par katoličanov, ki so zelo vestno izpolnjevali svoje verske dolžnosti. Začeli pa so stalno čitati razne »napredne« liste, ki so sicer vedno poudarjali, da niso proti veri. Čez eno leto ali dve so že začeli opuščati svoje verske dolžnosti, duh tega časopisja je že začel delovati v njih. To je moč sugestije teh listov.

Zato je globoko v skrbi za versko življenje utemeljena dolžnost cerkve, da svari vernike pred naročanjem in čitanjem takega časopisja.

Dolžnost je tudi vsakega katoličana, da se glede časopisja zaveda velike svoje apostolske naloge. Razumljivo so boji in nemiri duš v verskem in moralnem oziru, zato naj njim velja ljubezen in pomoč, a do brezosebni glasnikov verske mlačnosti, sovražnosti, nevere pa usmiljenja ni.

Vsem tistim naročnikom in čitateljem brezbarvnih ali pa sovražno razpoloženih politično-kulturnih listov, ki vedno pripovedujejo, da cerkev in duhovniki hočejo braniti, da ne bi ljudje mislili z lastnim razumom, pa prav odkritosrečno želimo, da naj s kritičnim razumom, ki je še osvetljen po veri — saj hočejo biti katoličani — mislijo, ko čitajo take časopise. Če bodo res kritično čitali in če imajo poleg želje za resnico še dovolj samostojnosti mišljenja in pa nekoliko katoliškega duha tudi, da bodo kmalu začutili, kakšen svetovni nazor jim hoče tako časopisje vcepiti.

Za duha in srce

Dr. Aleš Ušeničnik

V poslednji številki znanstvene revije Leonove družbe »Cass« je priobčil dr. Aleš Ušeničnik razpravo o umetniški svobodi, ki jo moremo s pravico smatrati za eno najpomembnejših načelnih razprav o umetnosti in umetniškem ustvarjanju, kar jih naše slovstvo premore. Raziskovanje predmeta je tako temeljito in vsestransko, da ima čitatelj ugodni občutek identifikacije z avtorjem, kajti njegova izvajanja popolnoma ustrezajo ter kar moči zadovoljivo izčrpa vprašanja z vseh možnih vidikov, tako da se nam vidi snov naravnost idealno obdelana. Razprava prodira v glavno vprašanje: ali je katoliška dogma in morala ovira svobodnemu umetniškemu ustvarjanju? Avtor najprej ugotavlja na podlagi obširnega zanesljivega dokaznega materiala, da v nobenem primeru ni možno absolutno svobodno ustvarjanje ter prehaja do edino pravilnega zaključka, da je svoboda umetniškega ustvarjanja edino le v notranji svobodi umetnika samega, ki razvije vse svoje sposobnosti in usvojenosti ter po vesti in prepričanju, v dovršitev formalne popolnega umotvora. S to ugotovitvijo je eo ipso že dan odgovor na poglavito vprašanje. Povod in smoter razprave je pa zavrnitev nazora kritika Jo-

sipa Vidmarja o istem vprašanju, ki ga je imenovali obrazložil načelno že opetovano v posebnih razpravah, praktično pa v mnogih svojih kritikah uporabil in ki je v bistvenem vprašanju nasproten ugotovitvam dr. Aleša Ušeničnika. — O filozofskih in umetniških vprašanjih nam je dr. Ušeničnik podaril tekmo dveh desetletij v »Casus« in že prej v »Katoliškem obzorju« mnogo izvrstnih studij, ki se odlikujejo zlasti po svoji jasnosti in natančnosti in ki bi vsekakor sodile vse v poseben zvezek, ker tvorijo čudovit vir izjave. Vse premalo spoštovana je pa njegova »Knjiga o življenju« (izdala in založila Leonova družba v Ljubljani, 1916). Njeni trije deli: Dvom življenja — Blagovest življenja — Zmisel življenja — izvenjo v Solnčni pesmi brata Frančiška Asiškega ter kakor malo katero delo, ki bi mu bil smoter spreobrniti pesništva v optimista, vlivajo resnično in polno solnce v čitateljevo dušo Ušeničnikova »Knjiga o življenju« ostane vsakomur, ki jo je enkrat prečital, za vselej zvesta in vsikdar najboljša prijateljica, zato je vredna toplega, vsak dan ponovljenega priporočila. S. Š.

Katoličani in film

Katoličani smo s svojo pasivnostjo pri filmu precej zamudili. Tako je vso filmsko industrijo po večini dobilo v eksploatacijo židovstvo. V Nemčiji, v drugi največji domovini filma je prvi začel opozarjati na preteče izrodke filma in na moralne nevarnosti, ki jih širi slab film, jezuit Fr. Muckermann, ki že par let izdaja skupno s svojim bratom Rihardom glasilo Film-Rundschau, edini nemški katoliški filmski informativni list.

Njegovo delo je tudi, da se je lansko leto vršil v Haagu prvi katoliški internacionalni filmski kongres, katerega se je po zastopnikih udeležilo 17 držav. Letos se je enak kongres vršil v dneh 17. do 20. junija v Monakovem, kjer so bile zastopane Francija, Belgija, Švica, Avstrija, Litva, Italija, Španija, Češkoslovaška, Anglija in po delegatu Prosvetne zveze tudi Jugoslavija. Kongres, ki se je vršil v hotelu Union, je s službo božjo otvoril papežev nuncij kardinal Vassallo di Torregrosso, pokrovitelj kongresa.

V internacionalni katoliški filmski komite so bili izvoljeni za tri leta: predsednik: dr. Ernst (Monakovo); direktor: kanonik Raymond (Pariz); odborniki: kanonik Brohe (Löwen); p. Bemelmans (Rotterdam); kanonik Canziani (Milan); Fröhling (Köln) in pater Rummel (Dunaj). Sedež ima internacionalni kat. filmski biro za bodoča tri leta v Parizu.

Omenjene države so bile na kongresu zastopane po 200 delegatih, izdane so bile sledeče resolucije:

1. Katoličani vsega sveta naj obračajo posebno pozornost na izreden upliv, ki ga film izvaja na duha in na srce posameznega človeka in naj se zavedajo dolžnosti baviti se s filmskimi vprašanji, pa tudi potrebe, da se v vsaki deželi osnuje katoliški filmski komite.

2. Svojo dobro voljo naj pokažejo s tem, da hočejo s svetovno filmsko industrijo sodelovati.

3. Na podlagi različnih poročil zahteva kongres:

a) oblastno filmsko cenzuro v vsaki deželi;
b) izdatno obrambo verskega in moralnega čustvovanja katoličanov, obenem izdatno zastopstvo v filmske cenzurne komisije;

c) varstvo mladine in posebne navedbe, po katerih bi mladinsko sodelovanje pri filmu bilo zadostno zaščiten.

4. Kongres zahteva, da se poučni in kulturni film z ozirom na vseščini davke ne vspečuje s teatrom in radi tega popolnoma oprosti davka (2 glasova proti).

5. Kongres zahteva od oblastev in zlasti od katoliških poslancev naj filmskemu vprašanju posvečajo posebno pozornost, da se poučni in kulturni film brez zaprek more razširjati in da dober film postane v večji meri kot dosedaj vzgojno, prosvetno in zabavno sredstvo.

*
»Njena najtežja žrtve« v »Ljubljanskem dvorcu« je delo njunorške Unitet Artist Corporation in je popolna fotografija sedanjega stanja ameriške filmske industrije, ter je v tem oziru resnično interesantno ogledati si film. Vseprek neverjetni dogodki in neresnični značaj, skratka pristna ameriška senzacija. Zalostno je, da smo navezani v naši deželi na slične ameriške proizvode in resnično bi želeli zagrebškim filmskim družbam malo več okusa. Zato moramo kar najtopleje pozdravljati kartel, ki se baje snuje v filmski industriji med Nemci in Francozi, da prepreči v Evropi dovoz ameriškega šunda.

*
»Titanic«, ki ga danes prične proizvajati kino »Dvorce«, je bil sniman pod osebnim nadzorstvom kapitana Karla Graela, komandanta nesrečnega potopljenegega Titanica. Manuskript je spisan po istomimenu romanu Feliksa Riensberga. Film idejno sicer ni bogve kaj, pač pa človeka očara kolosalna tehnika filma in za nas nepoznani svet, ki nam ga film slika, New York z vsem svojim sijajem in bedo. Zelo so posrečene scene in prizori, ki so se dogajali, ko se je potapljaj Titanic. Zal. da Amerikanci k sicer dobremu filmu vedno pridenejo nekaj prav nepotrebnega kiča, radi česar serioznost filma trpi.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najbolje in najceneje

pri stari, priznani trdki H. SUTTNER, LJUBLJANA, Prešernova ulica 4 (poleg franciskanske cerkve) — Največja in najsolidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva.

Zahitujte brezplačni cenik
H. Suttner, Ljubljana 2

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici, znamk IKO, OMIKO, AXO.

China srebrno jedilno orodje s 50 letno pisarno tovarniško garancijo.

Gospodarstvo

Trgovski dom v Ljubljani

Zgradba Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici kraj tiskarne »Merkur« stalno napreduje. Za to veliko trnadstropno stavbo se je morala v temelju vidati še poldrug meter globoka betonska plošča, na kateri bo stala cela impozantna stavba. Delo na traktu za gremialno šolo je že skoro končano, na ostali stavbi pa se že zida prvo nadstropje. Računati je, da bo do jeseni prišla stavba do strehe, drugo leto pa se bodo že lahko vselile vanjo gospodarske organizacije.

Stavbna dela, ki se izvršujejo izredno solidno in ki jih nadzoruje aginji tajnik društva »Trgovski dom« g. L. Smuc, vodi stavbenik g. Miroslav Zupan.

Ponosna stavba bo dokaz, kako jaka je postal tudi v trgovskem stanu v Ljubljani stanovska solidarnost in bo v čast in dostojno reprezentirala trgovstvo ne samo Ljubljane, ampak tudi cele Slovenije.

Vsi prigovori, da bo »Dome« preveč od rok, so neumestni, prostor je srečno izbran zlasti pa vpoštevaje finančno plač akvizicije stavbnega prostora.

Gospodarske organizacije, ki so prispevale za zgradbo te impozantne stavbe, bodo dobile v njej tudi svoje odgovarjajoče prostore. Sedaj je tudi borzni svet ljubljanske borze za blago in vrednote sklenil, da se borza preseli v te prostore.

Ljubljansko trgovstvo s svojimi organizacijami je lahko ponosno na to svoje reprezentančno stavbo!

Hiše in posestva

(Poroča dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna v Ljubljani, Miklošičeva 6.)

Prod.: Evald in Janko Popovič, kup.: Marija Pavlin, predmet: vl. št. 2022 Trnovsko predm. del parc. 127 za 26.000 Din, avgusta 1928.

Prod.: Jelica Korenčan, kup.: Dr. Mavricij Rus, Viktor Rus, Srečko Rus, Franc Rus, predmet: vl. št. 118 Gradiško predm. parc. 89 sedaj hiša 15 Bleiweisovi cesti s hlevom, pralnico in dvoriščem in parc. 46/6 vrt za 1.175.000 Din, januarja 1929.

Prod.: Marija Gerkman, kup.: Ivan in Jožefa Ravnikar, predmet: od zemlji, vl. št. 57 Poljansko predm. del pri tem zemljišču vpisane parc. 26/2 nova parc. 26/4 hiša in dvorišče, ki leži ob Poljanskem nasipu za 95.000 Din, januarja 1929.

Prod.: Minka Peterlin, kup.: Albin Ham, predmet: vl. št. 233 ko. Trnovsko predm. parc. 250/60 vrt 249 hiša št. 17 sedaj 50, Trnovski pristan za 100.000 Din, decembra 1928.

Prod.: Frančiška Slovnik, kup.: Frančiška Struna, predmet: pol njej lastne nepremičnine pod vl. št. 523 Spodnja Siska za 58.750 Din, decembra 1928.

Prod.: Josip Žitnik, kup.: Fani Jere, predmet: od vl. št. 92 Karlovske predm. parc. 55/1 hiša in 169/2 vrt za 125.000 Din, januarja 1929.

Prod.: Anton Berglez, kup.: Josip Berglez, predmet: vl. št. 92 Karlovske predm. parc. 385/1 njiva sedaj travnik za 5000 Din, januarja 1929.

Prod.: Vever Marija, kup.: Ivan Golob, predmet: vl. št. 874 ko. Trnovsko predm. parc. 1084/5 za 4000 Din, februarja 1929.

Prod.: Ivan Kregar, kup.: Ivan Golob, predmet: vl. št. 479 Trnovsko predm. parc. 894/25 travnik za 13.662 Din, januarja 1929.

Prod.: Evald in Janko Popovič, kup.: Klemenc Franc, predmet: vl. št. 2022 Trnovsko predm. 138/1 travnik 681 m² po 19 Din za 12.930 Din, novembra 1928.

Prod.: Anton in Marija Ražem, kup.: Alojz in Marija Kalin, predmet: vl. št. 146 mesto Ljubljana, parc. 131 stavb. hiša št. 13 na Zabjeku za 350.000 Din, februarja 1928.

Prod.: Strojne tovarne in Ivarne d. d., kup.: Zadruga Poštni dom, predmet: parc. 51/34 stavb. prostor v površini 889 m², ki je pripisan vl. št. 107 ko. Kapujsko predm. za 71.040 Din, februarja 1929.

* Glejte nedeljske številke »Slovenca« od 5. aprila 1929 dalje.

25 letnica Mlekarske zadruge na Vrhniki

V nedeljo je praznovala vrhniška Mlekarska zadruga 25 letnico svoje ustanovitve.

Tedanjí vrhniški kaplan g. Matevž Sušnik, sedaj župnik v Rovtjah, je dal pobudo za ustanovitev in se je ves čas svojega bivanja na Vrhniki sam najbolj udeleževal pri tej zadrugi. Prvi člani nabesstva so bili še sedaj živeči gg. Matija Pečkar in Jože Bricej ter še vedno v nabesstvu delujoči Franc Tršar.

Zadruga je sprejemala mleko svojih članov in pasterizirano oddajala v Trst, Reko, Aleksandrijo itd. Obratovala je v začetku na »Stari pošti«; ko pa je bilo leta 1907 dograjeno novo moderno mlekaršiško poslopje, je še istega leta pričela tu obratovati. Poleg požrtvovalnih domatinov je pripomogla k postavitvi in opremiti lastnega mlekarškega poslopja tudi trdka »Trifolium« v Trstu, s katero se je sklenila desetletna pogodba za odjem mleka. Leta 1927, si je nabavila zadruga tudi moderne hladilne naprave tvrdke Gellert, da more ohlajati svoja skladišča na primerno temperaturo. Stavba je stala 40.000 kron, hladilne naprave pa 170.000 Din.

Prvič je začela zadruga izdelovati sir leta 1907, in ga je v malih množinah izdelovala do začetka svetovne vojne, dočim je oddajala večinoma mleko; po vojni pa se bavi samo s predelovanjem mleka v sir in surovo mleko. Izdeluje polnomasten sir in ga vnovčuje širom Slovenije. Zaradi dobre kvalitete je povsod na dobrem glasu in se skladišče sproti izpraznjuje, da vedno primanjkuje blaga. Da se produkcija zviša, zato zadruga podpira živinorejo v domačem kraju in za 25 letnico je sklenila razširiti svoj delokrog tudi na sosedno občino Horjul.

Najmanj je bilo dobavljenegega mleka leta 1917, po 1200 l mesečno in leta 1918, celo samo po 200 l mesečno. V rednih letih se je sprejelo mleka mesečno 30—40 tisoč litrov, največ pa v letih 1910 in 1911 in sicer po 60.000 l na mesec, po vojni pa v letih 1925 in 1928 po 60.000 l mesečno.

Iz tega je razvidno, koliko dobrega je storila Mlekarska zadruga za naše domače ljudstvo s tem, da mu mesečno preskrbuje gotove dohodke. Dočim se drugod po deželi plačuje mleko po 1 Din 50 par in še ceneje, plačuje naša zadruga vedno nad 2 Din za liter, sedaj celo 2 Din 40 par.

Zadrugi so stali ob strani s svojim nasvetom in sodelovanjem zlasti gg. Karel Kotnik, Karel Mulley in Karel Mayer, katerih se tudi s hvaležnostjo spominjamo ob srebrnem jubileju.

Obenem z zadrugo praznuje 25 letnico svojega delovanja v mlekaršiški mlekaršiški voditelj Janez Tešar, ki je s svojim vestnim teoretičnim

in praktičnim znanjem pomogel, da se je ta naš zavod tako visoko povzpela.

V proslavo 25 letnice je sedanjí odbor sklical slavnostno sejo, katere se je udeležil tudi obl. komisar g. dr. Natlačen, prvi odborniki zadruge in ves sedanjí odbor.

Na tej seji je g. oblastni komisar poudarjal, kako lepo se razvija lahko zadrugo delo, ako ga vodijo vestni možje.

Dunajsko gospodarsko pismo

Ogrožen izvoz vseh pridelkov in živine iz Jugoslavije. — Kako vsaj podaljšati krizo.

Dunaj, 4. julija.

Zadnjič sem se dotaknil težkih problemov o naši produkciji zemeljskih pridelkov, naše živine in — kam bomo prodajali preostanke nad domačo porabo. Jugoslavija je agrarna država, ki hoče čedalje več in boljše pridelavati, več živine rediti itd. Toda vse naše sosedje so istotako agrarne države: Romunija, Ogrska, celo Bolgarija, Poljska, v velikem delu Češkoslovaška, pa tudi Italija, ki je iz posebnih razlogov za mnoge pridelke najnevarnejša konkurentinja. V vseh teh državah posvečajo merodajni krogi vso skrb pospeševanju pridelovanja g'de na količine in kakovosti, torej: več in boljše, ali tudi snujejo vse boljše pogoje za izvažanje preko državne meje.

Ob tako intenzivni konkurenci vseh sosedov je opravičena skrb, kam pa pojde Jugoslavija z vsemi svojimi darovi božjimi? In čim več bo pridelkov, tem več bo težav z izvozom. Zato mora biti obenem z večjo intenzivnostjo v pridelovanju tudi več skrbi za nova pota našemu izvozu. Jaz smatram to drugo skrb za važnejšo. Danes ne velja več, da moram najprej imeti, da moram prodajati, ne: zagotovljen moram imeti trg, kamor bom izvažal, ko bom imel še več nego doslej imam. Kajti to poslednje prihaja samo po sebi, dočim se nam krči možnost izvoza.

Za mnoge naše proizvode je bila Avstrija doslej glavni odjemalec, kar nam je tudi najbližja. Dunaj je velik konsument, ki nam je doslej kupoval večino naših pridelkov, bodisi za se ali jih je prodajala dalje po svojih večstoletnih zvezah. Toda ta trg se nam umika, in sicer iz dveh razlogov. Prvi je ta, da se hoče Avstrija sploh osvoboditi in postaviti na lastne noge, hoče pridelovati vsega vsaj toliko, kolikor sama rabi. Drugi razlog pa je naravnost nasilna konkurenca vseh naših agrarnih sosedov, katerih je bodisi lega bolj ugodna za hitrejši in varnejši transport, bodisi so tam pridelovalni stroški manjši in zato nakupne cene nižje.

Kako rapidno se Avstrija osvobojuje dovoza iz tujih krajev, smo že videli na nekaterih zgledih. V tem pogledu opozarjam na uvodnik v torkovi »Neue Fr. Presse«, ki nam — z neko posebno tendenco sicer — podaja nekaj števil o hitri rasti avstrijskega poljedelstva in živinoreji. Tam čitamo, da so pridelali v Avstriji leta 1928 več nego leta 1919: 1.750.000 q pšenice, 2.370.000 q rži, 503.966 q ječmena, 6.260.000 q sladkorne repe. — Mleka so pripeljali na Dunaj leta 1919 26.472.000 litrov, leta 1928 pa kar 280.000.000 litrov. — Ako pojde tako naprej, bomo v par letih tako daleč, da bo Avstrija sama dovolj pridelovala za svoje potrebe, — a dovozi iz drugih držav bodo pomagali konsumentom, da jim cen ne bodo narekovali domači poljedelci. Tuj dovoz bo le nekaj regulativ za cene navzdol, v kolikor bo sploh mogel vsled carin, prometnega davka in tovarnine.

Omenjeni članek v Novi Preši je očitno manever Landbundovev. Namen mu je, dokazati, da intenzivneja produkcija je v Avstriji sicer na pohodu, pridelovali bi lahko še veliko več, naravnost za izvoz, — toda se ne splača kmetom intenzivnejše obdelovati svojih polj, niti pritegniti v obdelovanje še nove zemlje, kajti tu so obdelovalni stroški previsoki. Številke, ki jih navaja, ne vzbujajo ravno prevelike vere, kajti kontrola je težavna, in ako kdo hoče nekaj dokazati, dokaže prav gotovo.

Članek v dunajskem dnevniku namreč ni povedal nečesa, kar bi takoj podalo potreben komentar in pokazalo konjsko kopito člankarjevega namena. Pripravljen je za Nacionalrat že načrt zakona, ki hoče doseči doseči kar najintenzivnejše pridelovanje vsega živeža na ta način, da zagotavlja kmetom po 6 šillingov ali 48 dinarjev za vsak sto posejanega žita. Računajo, da ta premija obremeni državni proračun za okroglo 60 milijonov šillingov, ali 480 mil. dinarjev.

Tako sistematski se tu deluje za osvobojo Avstrije od dovoza iz tujine, torej tudi iz sosednje Jugoslavije. Čim več tu doma pridelajo, tem manj bodo potrebovali iz tujine, a carinska politika bo skrbela, da tuja konkurenca ne bo ubijala domače proizvodnje. — Za naše interese bi bilo pač jako ugodno, ako bi bili obdelovalni stroški zemlje tu res tako dragi, kakor trdi člankar v Novi Preši, kajti vse dolge bi bil izvoz iz naših krajev še vedno v neki meri mogoč.

Vsi naši sosedje so hudi konkurenti našemu uvozu v Avstrijo, kajti večinoma so tam nakupne cene več ali manj nižje nego pri nas. Ogrska je v mnogih pogledih zakladnica za Dunaj. Zemlja bogata rodi, kmetje morajo prodajati in spravljati pridelke v denar, in čisto velja pravilo: da karkoli skupijo za blago, je dobro prodano. Blago mora ven iz države, tuj denar pa noter! — Na podoben način je Italija še veliko večja konkurentinja našemu izvozu, kajti neizmerni so zakladi raznih pridelkov, v prvi vrsti vsakovrstnega sadja in sočevja, kar mora iz države v tujino za vsako ceno.

Na vse to prihaja še Amerika, ki grozi zadušiti vse v Evropi. Saj je n. pr. že doslej moglo prihajati ameriško žito v Ljubljano ceneje nego banatsko. Ogromne so še zemlje, ki jih od leta do leta pritegujejo obdelovanju, a stroški niso tako veliki kakor pri nas. — V bodoče grozi čedalje hušja konkurenca, kajti šele pred nekaj dnevi je predsednik Herbert Hoover podpisal Bill, s katero je dovoljeno kar 500 milijonov dolarjev ali 627 milijard dinarjev za povzdigo poljedelstva in produkcije. Ko bodo te milijarde porabljene za produkcijo vseh vrst hrane, v prvi vrsti žita, tedaj preplavi Amerika vse evropske trge tako temeljito, da postane marsikak naš izvoz naravnost nemogoč.

Kar se Avstrije tiče, sem že čisto klical: Iščite si drugih trgov, kajti ta trg postaja za naš izvoz vsak dan bolj težek, da nemogoč. Ako pa že ni drugače mogoče, tedaj si pa zagotavljajte stalnih trgovskih zvez z Avstrijo. Nakupne cene pri nas se morajo prilagoditi dunajskim, prenešati morajo vse stroške in zagotoviti izvoznikom vsaj skromen zaslužek. Znaj pa izvoznikarji strašno izgubljajo, in silno veliko jih je že povsem izkrvavelo. — Pomagati mora država s primernimi železniškimi tarifi in če drugače ne pojde: s premijami in raznimi davčnimi olajšavami. Kdor bo znal izvoz dobro organizirati, da pojde naše blago na tuje in zanj denar v deželo, bo dobitnik naroda in države. — Smo tik pred resnim pričetkom takega gospodarskega položaja.

A. G.

Nakasila v Romunijo in Anglijo. Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo z Romunijo in Anglijo za denarni promet v obe navedeni državi. Lastniki čekovnih računov lahko odredijo izplačila v Romunijo in Anglijo pod istimi pogoji kot v ostale države. S posredovanjem teh in poprej vpeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica izplačila v države celega sveta. Natančnejša obvestila daje Poštna hranilnica in njene podružnice.

Poštna hranilnica se je odločila, da plasira gotove vate svojih momentano razpoložljivih blagajniških previskov in kratkoročna posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev. V prvi vrsti se bodo dajala posojila prosilec za mala posojila. Kdor želi tako posojilo, naj se obrne na Poštno hranilnico ali njeno podružnico z nekoliko vrsto prošnje. Prosilci za posojilo, ki prebivajo na deželi, lahko pošljejo svoje prošnje potem najbližje pošte hkrati s obveznicami v denarnem pisnu; na svoji pošti bodo dobili denar in zastavni list, ki ga morajo podpisati na pošti. Pogoji za dajanje teh posojil so isti kot dosedaj, t. j. na 1 obveznico 2 1/2 % ratne štete se daje 300 Din posojila, na 1 obveznico 7 % državnega investicijskega posojila 70 Din, na 1 obveznico 4 % posojila za likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini 40 Din. Obrestna mera znaša 7 % na leto in 1/4 % na tri mesece za stroške; obresti in stroški se plačujejo za 3 mesece v naprej. Posojilo se daje za dobo 1 leta, vrne pa se ga lahko na enkrat ali pa v trimesčnih odplačilih.

Povišanje diskonta v Romuniji in Bolgariji. Bolgarska Narodna banka je povišala diskont od 9 na 10 odstotkov, ravnotako romunska Narodna banka.

Borza

Dne 6. julija 1929.

DENAR

Devizni promet ljubljanske borze je bil prav znaten: znašal je ta teden 27.08 milj. Din napram 15.4, 20.2 17.3 in 20.6 milj. Din v prejšnjih tednih in 24.6 milj. v prvem tednu julija lani. Največ prometa beleži deviza London, znaten promet je bil nadalje tudi v devizah New York, Curih in Dunaj. Čvrste tečaj izkazuje ta teden devizi London in Dunaj. Dunaj se je v teku tedna učvrstil od 800.55 na 801.10, London pa od 276.21 na 276.32, pa je v petek zopet popustil na 276.21. Pariz se je učvrstil od 222.67 na 222.90 bl. Po prehodni oslavitvi Berlin ni dosegel začetnega tečaja v tednu, Praga pa je popustila od 168.66 na 168.60. Curih in Trst sta v glavnem neizpremenjena. Učvrstitev Londona in Dunaja je pripisovali mednarodni učvrstitvi tečajev teh deviz.

Curih, Beograd 9.13, Berlin 123.80, Budimpešta 90.60, Bukarešt 3.0825, Dunaj 73.10, London 25.2125, Madrid 74.75, Newyork 520, Pariz 20.34, Praga 15.39, Sofija 3.75, Trst 27.20, Varšava 58.28.

Zito

Širijo se vesti, da letošnja žetev pšenice nikakor ne bo tako dobra kot pričakovano. Kvalitativno bo pšenica, kakor je zdaj že ugotovljeno, imela le povprečno težo 77/78 kg, a kvantitativno bo žetev prinesla na 1 lanac tam, kjer je lani bilo 20 q, letos le 15 q. V koliko so te vesti resnične, še ni mogoče z gotovostjo vedeti, kajti možno je, da bodo producenti skušali s izgovorom o slabši žetvi prodajati kvalitativno boljši ostanek stare pšenice po višjih cenah. V tem pravcu se gibljejo zdaj cene pšenice, ki je dosegla v potiskih postajah danes že ceno 222.50. Bačka pšenica izpod 212.50 sploh ni na prodaj, a po tej ceni je dobil je na slabih in oddaljenih postajah blago. Povprečno velja gornjebačka pšenica 217.50 do 220.— na kladalna postaja. — Koruza je pa v primeri s pšenico slaba, kar je tolmačiti najprej z manjšo porabo za ta predmet, ki se očituje v minimalnem prometu. Bačka in sremska koruza velja 212.50 do 215.— na kladalna postaja. Ječmen 67/68 kg velja 217.50 do 220.—, oves bački pa 196. Rž se ponuja po 200.— bačka na kladalna postaja. V teh predmetih je pa promet trajno zelo slab. — Pšenični mlevski izdelki se vsled ustavitve obrata mnogih bačkih mlinov radi popravil drže v ceni ter velja pšenična moka srednje bačke znamke 310.—. — Ponuja se nova pšenica za avgust po 208.—, za september pa po 212.50, vendar je kupcev za termin zelo malo.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Pšenica oktober 24.15—24.23, zaklj. 24.32—24.33, marec 26.30—26.59, zaklj. 26.58—26.60. Rž oktober 19.50—19.60, zaklj. 19.80—19.81, marec 21.40—21.60, zaklj. 21.60—21.61. Koruza maj 18.85—18.95, zaklj. 18.90—18.95, julij 23.10—23, zaklj. 23—23.02.

Jajca

Nakupna cena jajc se je dalje dvignila ter se plačujejo jajca danes po 1 Din 15 par. Lansko leto v tem času se je gibala nakupna cena od 90 do 95 para. Ta abnormalno visoka cena je pripisovati dejstvu, da dosepejo le male količine ruskega blaga na trg in še to blago je za hladilnice nesposobno. Hladilnice še vedno niso napolnjene. Skoraj pa se lahko trdi, da bodo cene malo popustile kadar bodo hladilnice polne. Povpraševanje po blagu za konzum je pa pri teh visokih notacijah manj živahno.

SUHE JEDILNE GOBE

Rast jedilnih gob v letošnji pozni pomladi je bila, osobito v nekaterih krajih nenavadno obilna, tako pri nas kakor tudi v nekaterih krajih nenavadno obilna, tako pri nas kakor tudi v nekaterih inozemskih državah. Ta pojav ni ostal brez občutnega vpliva na cene tega blaga. Inozemci so skoro preskrbljeni, v sosedni Italiji največ z obilico domače zaloge. Raditeja je popraševanje po našem blagu iz te dežele bilo zelo minimalno in je danes malodane popolnoma prenehalo. Ostalo inozemstvo, ki je bilo dosedaj najbolj zainteresirano na naših gobah, je v glavnem že krilo svojo potrebo, povpraševanje po naših gobah se vsled tega manjša od dne do dne in cena venomer pada. Zankrat bomo mogli računati le še s ceno do 55 Din za 1 kg povprečno lepih in zdravih suhih gob, dočim se bo doseglo za izredno lepo, belo, izbrano blago najboljšje kakovosti in zadnje rasti predvidoma še kakih 10 Din pri kilogramu več. Vsekakor pa moramo biti pripravljeni na eventualno nadaljevanje padca cen, osobito tedaj, ako se v doglednem času pojavi spet nova močnejša rast gob, ki bo, čim bolj se bližamo jeseni, dala kvalitativno boljši in trajnejši pridelek. Radi tega je naš, že večkrat ponovljeni opomin na mestu, da nikakor in skoraj nikoli ni dobro zaloge suhih gob kopičiti, zadrževati in z njimi špekulirati, ker je rezultat tega največkrat razočaranje in izguba.

„CLIO“
LIMONADNE TABLETE
Okrepčilo za vroče dni

„CLIO“ družba z o. z. Maribor R

Pomenki o radiu

I.

Radio — poštinski tovar.

Edvard in Bojan sta mlada učitelja. Spoprijateljila sta se bila že na učiteljsku. Med šolskim letom si redno dopisujeta, v poštinih pa prihajata drug k drugemu na obisk in po svojih najboljših močeh izrabljata zlati čas poštinski. Letos je Bojan Edvardov gost.

»Radio imam,« je pisal Edvard Bojanu in ga vabil: »Pridi, sokole dragi, da delim s Teboj veselje, ki mi ga nudi moj radio.«

Daleč na deželi slušuje Edvard. Ze peto leto. Prva leta je neprestano tožil o neznanem dolgočasu in tope samotarstvu. Pogrešal je gledališče, koncerte, zabavo. Hrepenel je, da bi bil premešen v mesto, ali vsaj v bližino mesta.

»In sedaj, si zadovoljen, kume?«

»Bojan, ne menjaj s teboj, ki imaš pol ure do mesta. Glej, odkar imam radio, ne pogrešam ničesar. Še domov me ne miče. Bilo bi škoda prijetnih uric, ki bi jih zamudil ob radiu. Pomisli, vsak dan dvakrat sem pri koncertu, zvečer pri gledališki predstavi, predavanja poslušam, petje, recitacije. Koliko bi zmetel že samo za vstopnino, če bi se vsega tega hotel udeleževati na licu mesta! Tako pa mi vse to prinese radio domov, k meni v stanovanje, v tole skrito, preprosto sobico. Prijatelj, jaz se učim, imam stalne, neposredne zveze s kulturnimi dogodki v mestu in celo v inozemstvu. Nameraval sem si kupiti obleko, a sem rajši žrtvoval prihranjene dinarke za radio. Obleka pride prihodnjič na vrsto, nisem je še tako krvavo potreben. Radijeve koncerte in gledališke predstave lahko poslušam tudi v copatah in zakrpanih hlačah. Nikomur ne bo v spotiko. Učim se, sem rekel, in napredujem. Med šolskim letom sem imel v radiu najboljšega svetovalca. Koliko snovi iz radijevih programov moreš uporabiti v šoli, o tem ne moreš imeti pravega pojma, preden nisi poskusil. Radijeva predavanja n. pr. te pouče, kako je treba svetovati ljudstvu, s katerim mora biti učitelj v najtesnejši zvezi. Saj smo vzgojitelji mladine, torej potrebni zaupanja staršev. Poučujem petje v tujakljem prosvetnem društvu. Radio mi nešteto krat na umetniškem zvedu pokaže, kako je treba zapeti lepo pesem. Otrokom v šoli bi rad pokazal, kako je treba deklamirati to ali ono pesem. Radio te uči tudi deklamatorske umetnosti. — A sedaj v poštinih?«

Koliko prihranim, ko ostajam lepo doma in hodim v dolgih večerih posedit v gostilno. Tudi ne vozim se okoli brez potrebe, kot prej. Njega leta. Delam izlete v bližnje okolice, kramljam z ljudmi, se hodim kopat, zvečer pa k radiu. Verjemi, na ta način uči radio človeka tudi štediti.«

»Ko se vrnem domov, si bom tudi jaz nabavil tega poštinskega tovarisa,« je sklenil Bojan.

Radio na Japonskem.

Marsikdo bi mislil, da Japonci radio komaj poznajo, ali pa, da ga ne vpoštevajo v tej meri kot pa Evropejci. Toda, japonsko ljudstvo ima smisel za kulturo v zelo visoki meri in japonske postaje oddajajo za zabavo le okoli 25% oddaje, nad 40% pa je določeni pouku in izobrazbi. Nadaljnjih 25% oddaje je posvečeno trgovini in gospodarstvu. Iz tega sledi, da se od Japoncev lahko marsikaj učimo in moramo njih vedoželjnost občudovati.

*

Radio v vlakih. Skoraj že vsi brzovlaki Avstrije imajo radio-sprejemne aparate, ki so montirani v posebnih vozovih. Vstopnina v radio-voz znaša en šiling (8 Din) za eno uro. Kako hitro je postal radio priljubljen potnikom na dolgočasni in dolgotrajni železniški vožnji, kažejo naslednje številke: Leta 1926, to je, ko je prvič bilo v vlaku poslušati radio, se je te prilike posluževalo skozi celo leto komaj deset tisoč potnikov. Lansko leto pa že visoko nad sto tisoč. Dokazano je, da se okoli 70 odstotkov potnikov posluša te udobnosti. V teku so dogovori, da se radio vpelje tudi v vse mednarodne vlake.

*

Ameriška radiooddajna postaja v San Francisku v Kaliforniji javlja, da ima v svoji knjiž-

nici muzikalij raznih komadov po številu nad deset tisoč. Vrednost teh muzikalij znaša okoli 26.000 dolarjev, kar je toliko kot skoraj pol drugi milijon dinarjev.

Ne preklinjaj! Tudi sicer tako hladni Angleži se radi razburijo ter ob takih prilikah preklinjajo — po svoje, seveda. Posebno rado se kaj takega pripeti ob priliki kakšne spornice prireditve, posebno nogometa, kajti tu niso izključene prav izdatne brc, pa naj bo že kamorkoli. Ker na Angleškem skoraj vsako večjo sportno prireditev oddajajo tudi po radiu, se je prepogostokrat pripetilo, da je opazovalec, ozioroma napovedovalec v zato postavljeni kabini pred mikrofonom rabil izraze, ki niso bili primerni za milijone poslušalcev po vsej Angleški in še drugod. Da se taki izpadi kolikor mogoče preprečijo in da se napovedovalec igre ne izpozabi, zato imajo v omenjenih kabinah tablice z napisom: »Ne preklinjaj!«

Na občnem zboru angleških industrijalcev glasovirjev, ki se je vršil pretekli mesec, so ugotovili, da od leta 1913 še nobeno leto ni bilo prodanih toliko glasovirjev kot lani. Zanimivo pri tem je to, da je bilo na zborovanju poudarjeno, kolikšna bojazen je obstojala med industrijci glasovirjev, da bosta gramofon, posebno pa radio, industriji škodovala. Zgodilo pa se je ravno nasprotno, kajti ravno po radiu se zanimanje za glasbo vedno bolj širi in povpraševanje po dobrih glasovirjih stalno narašča.

Visokokulturna Belgija do sedaj ni posvečala radiu dosti pozornosti. Treba pa iti za napredkom in časom. Belgijskemu ministrskemu svetu bo predložen zakonski načrt tičoč se reorganizacije radiofonije. Dve glavni oddajni postaji bosta oddajali v francoskem in flamskem jeziku. V vzhodni Belgiji pa je projektirana vmesna postaja, katera bo deloma oddajala tudi v nemščini.

Ob priliki evharističnega kongresa, kateri se je lansko leto vršil v mestu Sydney-u v Avstraliji, so postavili šestdeset zvočnikov, tako, da so vsi udeleženci tri kilometre dolge evharistične procesije slišali godbo hkratu ter ob njenih zvokih peli evharistične pesmi. Na mestu, kjer je igrala godba, je bil postavljen mikrofonski aparat, s katerim so bili zvezani zvočniki in je 150.000 oseb isto obenem in istem času poslušalo.

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 7. junija: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10. Cebelarstvo, prof. Verbič. — 10.30 Poljedelska ura, inž. Cerne. — 11. Koncert Radio-orkestra: Suppe: Pesnik in Seljak. Aletter: Maud. Dvojak: Uspavanka. Sidney Jones: Gejša. Benatzky: Malo ognja. Vmesne speve poje g. Jug: Schubert: Ob morju. Schumann: Popolna pesem. Verdi: Arija iz Hermani. Grieg: Ljubim te. Rossini: Arija iz »Seviljski brivci«. Castaldi: Prepočevana glasba. — 15. Reproducira glasba. — 15.30 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. — 16. Koncert Radio-orkestra: Offenbach: Hoffmannove pripovedke. Dvojak: Dve poetični sliki: 1. Vzpominani. 2. Rey skitnik. Čajkowsky: Elegija. Seibold: Posvetitev. Aletter: V smrekovem gaju. Yradier: La Paloma. — 20. Večer slovenske glasbe, izjava Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek, 8. julija: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved. Borzna poročila. Reproducira glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18. Koncert Radio-orkestra: Polnariow: Ruski zvoki. Kalman: Plesal bi rad. Urbach:

Radio aparate

vseh vrst kakor tudi vse potrebščine dobite pri Peter Habič VRHNIKA 36 Istotam se sprejemajo tudi akumulatorji za polnjenje.

hajajo oni, katere razpošilja oddajna postaja po svetu, »v vas« k svojim pobratimom, ki jih je radio-amater prinesel s seboj iz apoteke. Nič hudega sluteč pridejo v aparat, kjer pa jih kristal tako premikasti, da dajejo od sebe najrazličnejše glasove. Radio-valovi pa tudi dobro poznajo to grozno pripravo in se je podnevi, ko jo morejo videti, zelo ogibljuje, ponoči pa, ko je tema in imamo zastrta okna, ne morejo videti te mučilnice in zato jih more antena vedeti le na led. S tem si razlagamo pojav, da se ponoči bolje sliši, kot pa podnevi.

Odkazal sem aparatu častno mesto in celo na mizo sem ga posadil, kot pri nas ne posadimo nikogar. Izkazoval sem mu največjo čast. Kadar je imel on besedo, takrat se ni smel oglašiti nikdo drugi, sicer sem mu takoj z energično kretnjo, primerno v takih prilikah, dopovedal, naj miruje, ako mu je draga zdrava koža. Ženski svet je imel že od pamtvice pravico, da je ropotal po mili volji pri kuhinjskih opravilih. Odkar pa je radio v hiši, se mu morajo ukloniti tudi one. Sicer so sprva zabavljale, toda jih je kmalu minilo. Lepi so bili tisti prvi časi, ko je imel radio prvo besedo v hiši.

Neko popoldne pa mene ni bilo doma. Igral je menda par tamburaški zbor z Rakoka. Takrat je radio odpovedal pokorščino. Seveda so temu bile krive ženske, ki so mu v svoji zvedavosti odprle treh in po pregledovalce obisti. Aparatu pa se je to zdelo le preveč; pričel je štrajkati in to prav stanovitno. Ženske so ga pretresale sem in tja, toda ostal je moč beseda in trdovratno molčal. Poklicale so slavnega monterja, očeta, ki se je od takrat, odkar je radio pri hiši, že naučil uravnati kristal in se celo več ne zmoti, da bi natanknil slušalke tja, kjer je prostor za anteno in zemljo. Ženske so mu torej javile vso zadevo in mu seveda niso nič povedale, da so radiu pregledovale obisti. Uradno in dostojanstveno si je natanknil očala in izjavil, da bo radio kmalu zdrav. Prišel je pri kristalu. Praskal je z iglo sem in tja, pa zaman. Slavnemu monterju se je pomračilo čelo, kajti trdno je bil prepričan, da s tem ozdravi radio vs bolezen. Sedaj je prikratk v življenju stal pred problemom, ki mu bo težko kos. Skoro bi bil obupal, toda pogled na ženski svet ga je ojuna-

Čisto stanovanje, belo perilo snažna in umita deca vse to je znak

zdravja in blagostanja Pot do tega je za vsako gospodinjno dosegljiva. Kupuje in pere naj dosledno le s

pravim terpentinovim MILOM GAZELA!

GAZELA MILO

Wagnerjevi junaki. Kockert: Ljubavno priznanje. — 20. O treznosti vzgoji, šolski upravitelj Pero Horoj. — 20.30 Koncert Radio-kvarteta: gg. Jeraj, Bravničar, Feršnik, Eržen. Opera in opereta glasba: C. M. Weber: Oberon. Massenet: Manon, fantazija. Goldmark: Cvrček za pečjo. Čajkowsky: Jolanta, fantazija. Smetana: Dalibor, fantazija. Verdi: Othello, fantazija. Lehár: Paganini, fantazija. Schubert: Pri treh mladenkah. Nedbal: Valček iz opere Poljska kri. Johann Strauß: Izbor iz Straußovih operet. — 22. Časovna napoved in poročila.

Torek, 9. julija: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved. Borzna poročila. Reproducira glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18. Koncert Radio-orkestra: Rajman: Ogrski marš. Benatzky: Zvonovi ljubavi. Schubert-Berté: Pri treh mladenkah. Kockert: Življenje se smeje. Aletter: Rendes vous. Mayer-Helmund: Trubadurjev pizicato. — 20. Kunaver: Kraški prepadi. — 20.30 Petrovič: Duše, izjavajo člani nar. gled. — 20. Časovna napoved in poročila.

Sreda, 10. julija: Opoldanski program odpade. — 18. Za naše malčke, pripoveduje radiotetka. — 18.30 Koncert Radio-orkestra: Verdi: Nabuccodonosor. Amadei: Suite campestre: 1. Svoja angelus. 2. Saltarello. Verdi: Rigoleto. Humphries: Prošle sanje. Bocher: Moja ljuba Lola. — 20. Antologija slovenske lirike, ravnatelj Bratina. — 20.30 Kuplete poje g. Plut. Koncert kvarteta Glasbene Matice (gg. Pelan, Pečenko, Završan, Skalar): H. Volarič: Slovenski svet ti si krasan! J. Kocijančič: Slovo K. Mašek: Strunam. H. Volarič: Izgubljeni svet. A. Foerster: Spak. K. Mašek: Matički. F. Marolt: Soldaški boben. A. Hajdrih: Lahko noč! — 21.30 Koncert Radio-orkestra: Verbič: Planinski pozdrav. Petrič: Domače rože. Jakl: Slovenski biseri. Vilhar-Petrič: Mornar. Raha-Petrič: Kitica slovenskih napevov. Hajdrih: Jadransko morje. Parma: Intermezzo iz opere »Ksenija«. — 22.30 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 11. junija: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved. Borzna poročila. Reproducira glasba. — 13.30 Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec. — 20. Prenos koncerta iz Unionskega vrta. — 22. Časovna napoved in poročila.

Petek, 12. julija: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved. Borzna poročila. Reproducira glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18. Koncert Radio-orkestra: Blankenburg: Koračnica križarjev. Waldteufel: Najljubša. Weber:

čil: še vedno mu je vse pri hiši moralo biti pokorno, pa bi mu tale stvarca odpovedala pokorščino! Hotel se je pokazati gospodarja pri hiši tudi v tem pogledu. Uradno je odprl radiu treh (ženske so mu ga bile po svojem strokovnem ogledu zopet lepo zašile). Ogledoval ga je nekaj časa s strokovnjaki svojim očesom, zavrtel nekajkrat kondenzator, zaprl radiu treh, se še enkrat spravljal nad kristal, torišče svojega znanja, nato pa izjavil strmečemu žensku, da ga namreč radio, koj zažene po tleh, če pri priči ne neha s svojim štrajkom. Spravil se je še enkrat nadenj in ponovil ves prejšnji proces še enkrat. Ker pa je radio še vedno trdovratno molčal, se je kar naenkrat znašel na tleh, dobil je par brc in izdano je bilo povelje, predzreža takoj odnesti v Savo. V tem kritičnem trenutku sem prišel domov. Videl sem sestro, kako teče z radiem proti Savi. Takoj sem uganil, za kaj gre in sem ustavil njeno početje. Komaj sem jo pregovoril, da je le navidez vrgla radio v Savo, v resnici ga pa spravila v grmovje.

Ko sem prišel jaz domov, se je vsa ploha vsula name in le čudo, da ni nič tresčilo, kajti napetost je bila silno velika. Oče je izjavil, da sem jaz tisti, ki hoče zanesti v hišo nepokorščino in če imam ta pregrešni namen, lahko kar grem. Molče sem prenašal vse te očitke, očeta pa v mislih vstavljal med radio-neamaterje. Končno se je ozračje le nekoliko shladilo. Odšel sem po nepokornežino in si ga temeljito ogledal. Dobil je sicer od brc nekaj notranjih poškodb, pa kmalu sem ga potolažil, da je zopet pel. Ko se je oče umiril, sem mu razložil, da aparat sam ni bil čisto nič kriv; kriv je le oni, ki ga je ogledoval in mu nevede premaknil kako malenkost. Radio pa je v tem oziru od sile natančen gospod.

Od tega časa dalje živimo z radiem v najlepši slogi. Prinaša nam vsakovrsten program. Če nam ni všeč, pa odložimo slušalke v nadi, da se nam radio drugič oddolži in nam prinese obilo zabave. Takrat bodo pa mogoče oni, ki sedaj poslušajo z največjo naslado, odložili slušalke.

Euryanthe. Meyer-Helmund: Večer v Petrogradu: 1. Zimska mesečna noč. 2. Pri ciganih. 3. Vožnja s trojko. Siede: Pomladna serenada. — 20. Gospodinska ura, gđ. C. Krekova. — 20.30 II. venček narodnih pesmi v priredbi g. Pavčiča, poje g. Sv. Banovec. — 21.30 Koncert Radio-orkestra: Schrammel: Dunaj je Dunaj. Waldteufel: Moj sen. Keler-Bela: Romantična uvertura. Donizetti: Lucia di Lammermoor. Aletter: Heures Scharmant. Theim-ler: Favorit. — 22. Časovna napoved in poročila.

Sobota, 13. julija: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved. Reproducira glasba. — 18. Koncert Radio-orkestra: Novaček: Castaldo. Waldteufel: Preko vsega. Aletter: Vesela uvertura in Verdi: Trubadur. — 20. Delavska ura. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22. Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Nedelja, 7. julija.

Belgrad: 12.10 Gramofonske plošče. — 13.15 Dnevne vesti. — 17.30 Prenos gardnega koncerta iz parka na Topčideru. — 20. Tamburaški koncert. — 21.05 Gosp. Krklec bere iz svojih del. — 21.30 Dnevne vesti. — 21.40 Jugoslovanske narodne melodije. — 22.40 Ljudski koncert na flautah. — Zagreb: 11.30 Promenadni koncert vojaške godbe. — 17.30 Prenos nogometne tekme. — 20.35 Opetni večer s sodelovanjem članov zagrebske opere. — 22. Lahka večerna glasba. — Praga: 9. Nabožna glasba. — 11. Koncert. — 12. Jazz-band. — 16.30 Koncert. — 18. Nemška poročila in koncert. — 19.05 Igra: »Iskanje dobe. K. Mareš. — 19.50 Spevi. — 20.10 Simfonični koncert iz Karlovih varov. — 22.20 Plesna glasba. — Stuttgart: 11.15 Evangeljska jutranja slovesnost. — 12. Zabavni koncert na orgle. — 13. Gramofonske plošče. — 14. Otroška ura. — 15.30 Oper, arije in dueti. — 17. Naša domovina: Grad Liechtenstein. — 19.30 Zabavni koncert. — 21. »Poletje. Igra filharmonični orkester. — 23. Plesna glasba. — Toulouse: 12.45 Solistični koncert. — 13.15 Pesmi. — 13.30 Religiozna glasba. — 20.30 Koncert (pesmi). — 20.45 Orgelski koncert. — 21. Koncert (fragmenti iz opere). — 21.30 Simfonski orkester. — 21.45 Plesna glasba. — Katowice: 10.15 Prenos cerkvene glasbe iz Vilne. — 16. Prenos koncerta iz Varšave. — 17. Ljudski koncert. — 20.30 Koncert. Saksofon in klavir. — 21.30 Koncert. Sopran solo in klavir. — 22.45 Plesna godba. — Rim: 10. Cerkevna glasba. — 13. Koncert tria. — 17. Pester koncert. — 21. Giordano: Marcella, opera. — Berlin: 9. Jutranja pobožnost. — 12. Koncert. — 30. Zabavna glasba. — 21.15 Sonate. — Dunaj: 11. Koncert simfoničnega orkestra. — 15.30 Popoldanski koncert. — 18. Pevski nastopi. — 18.25 Dueti. — 19.10 Komorna glasba. — 20. Čas in vreme. — 20.05 Predavanje o kaktajah. Nato večerni koncert. — Milan: 10.40 Cerkevna glasba. — 12.05 Koncert kvarteta. — 16.30 Radio-kvintet. — 18. Jazz. — 20.25 Catalani: Dejanice opera. — Budapest: 10. Cerkevna glasba. — 11.30 Evangeljska služba božja. — 12.35 Koncert opernega orkestra. — 16. Mozartovi dueti. — 17. Ciganska kapela. — 18.15 Koncert vojaške godbe. — 21.25 Solo petje z godbo. — 22.15 Ciganska kapela.

Ponedeljek, 8. julija.

Belgrad: 12.45 Radio-kvartet. — 13.30 Dnevne vesti. — 20.00 Pesmi, poje g. Jesić. Manon: Aja, jaj; Paganini. Geisha, Dve roži. — 20.40 Osnove in prednosti socialnega zavarovanja. — 21. Ob priliki zborov UJU, prenos koncerta »Učiteljskega pevskega društva« Marinkovič. — 22.30 Poročila. — 22.40 Branje Rab. Tagorea. — 23.05 Milutinović poje narodne pesmi. — Zagreb: 13.15 Gramofonske plošče. — 20.30 Mednarodni koncert. Prenos iz Budimpešte. — Praga: 11.30 Plošče. — 12.20 Koncert. — 16.30 Koncert. — 19.05 Ljudski večer. — 22.20 Plošče. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert Radio-orkestra. Iz Verdijevih oper. — 18.15 Predavanje o Spinozi. — 19.45 Zvezdnato nebo v juliju. — 20.15 Koncert gornješlezkega radio-kvarteta. — 22.15 Nemška proza. — 22.45 Koncert Radio-orkestra. — Toulouse: 12.45 Koncert (plošče). — 20.30 Koncert (pesmi). — 21.45 Harmonika. — 21. Simfonični orkester. — 21.45 Plesna glasba. — Katowice: 16.30 Koncert. — 18. Prenos koncerta iz Varšave. — 19.20 Ljudski koncert. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. — 22.45 Plesna godba. — Berlin: 17. Koncert. — 20.30 Prenos programa iz Budimpešte. — 22.30 Plesna godba. — Dunaj: 11. Popoldanski koncert. — 16. Popoldanski koncert. — 17.25 Mladinska ura. — 18.40 Iz burgundske zgodovine. — 19.10 Dunajske premiere. — 20. Čas in vreme. — 20.05 Pevski nastopi. — 20.30 Prenos iz Budimpešte. Nato večerni koncert. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.20 Kvartet. — 13.35 Jazz. — 16.30 Otroški petje. — 17. Jazz. — 20.30 Prenos opere. — Budapest: 9.15 Plošče. — 12.05 Koncert. — 17.15 Citraški koncert. — 19. Vijočinski koncert. — 20.30 Koncert za srednjeevropski prenos. — 22.15 Jazz.

Savski Jaka:

Moj radio-aparat

O vsaki zaslužni in koristni stvari pišejo dandanes biografije in zgodovine, le radija, zvestega sodelavca radio-amaterjev in radio-komarjev, le tega se nihče ne spomni. To se mi zdi vnebovpijoča krivica, in da jo popravim vsaj svojemu zvestemu prijatelju, sem se namenil napisati njegovo biografijo od začetka pa do »tuh zdejšnjih cajtov« njegovega zaslužnega delovanja.

Bilo je v dnevnih reklame, ko sem se začel zanimati za to koristno domačo žival. Zdela se mi je preveč komplicirana, zato se nisem lotil, da bi jo sam sestavil. Napotil sem se v tozadavno apoteko na Miklošičevi cesti in kupil velik radio-aparat na 8x elektron (samo, g. urednik, ne izdajte me, da je x = 0) in radio-valov, da sem jih komaj nesel. Montaža mi ni delala preglavic, za kar gre hvala priznanemu strokovnjaku v radio-stroki, g. prof. Mlakarju, ki »daje na svetlo« svoje prekoristne radio-izmišljot — nak — izkušnje. (Še sedaj sem hud na tistega dr. Klobasarja, ali kako se že imenuje, ko si upa takemu strokovnjaku ugovarjati. Uf, kar sgrajzac se mi!) Porabil sem sicer dve steklenici arnike in pobil precej šip, toda temu je bila kriva sapa, ki je prav takrat pihala okrog vogla in mi zanašala klavirno v stran (naj bi no g. Mlakar enkrat nas lajke poučil, kako se tistemu zanašanju okoli vogalov v okom pridel); končen rezultat je bil pa le povoljen: antena je bila montirana. Skopal sem še v zemljo veliko in globoko luknjo, zakopal vanjo polovico radio-valov, z ostalo polovico sem pa posul anteno. Nato sem drvel v sobo, pograbil žici zemlje in antene, nataknil slušalke, sklopil kristal in ujel sem prav najposkočnejše radio-valove: hm-ta-ta, hm-ta-ta, nato pa: čin-čin-čin. Dolgo v noč je trajala njih promenada. V trgovini pa so mi gotovo po pomoči dali tudi take valove, ki povzročajo predavanja; pa saj jim ne zameriti, ko imajo toliko raznih »sorte«. Glede radio-valov bi bilo pomembno še sledeče: Te valove rabimo le iz začetka, kajti pozneje pri-

Sveta življenje in vrvenje

Kako postanem milijonar?

Dvajset poti navaja za to ameriški statistik Roger W. Babson. Milijonar in še mnogokratni milijonar more postati, kdor iznajde vsaj eno izmed naslednjih stvari:

1. Avtomobil z rotacijskim motorjem

brez gonila, ki se ne pomika samo naprej marveč tudi nazaj. V 25 letih bomo imeli avtomobil, ki bo imel na turbinskem načelu zgrajen rotacijski motor; toda še preje bomo imeli avtomobil, ki bo opremljen z letalskim motorjem in v obliki kroga postavljenimi cilindri. Gonila ne bo treba več pretikati. Cev za izpuščanje plinov bo vodila skozi streho, da avtomobilisti ne bodo drug drugemu kadili s smradom pod nos.

2. Dieslov motor za avtomobile.

Sedaj moramo surovo olje izpreminjati v bencin, predno je uporabno za avtomobil. Čemu ta potrata in stroški? Parniki in lokomotive tudi ne potrebujejo bencina.

3. Praktični dvigalni vijak za letala,

ki ne dopušča nobenega napačnega ravnanja. Da se bodo mogli ljudje poljubno dvigniti v zrak z domače strehe ali dvorišča, potrebujemo dvigalni vijak, ki bo vzdignil letalo navpično v zrak.

4. Luč, ki prodira meglo.

Megla je strah vseh letalcev. Nova neon-svetilka pomenja na tem potu korak naprej.

5. Zračne jadralnice kot igrače za otroke.

Naši dedje so se igrali z vozički, mi smo imeli kolesa, otroci jutrišnjega dne pa bodo na svojih igriščih, tako brezbržno letali po zraku, kakor sedaj gomazijo po pesku.

6. Nove vire sile

iz solnca, plime in oseke ter iz zemeljske toplote. Naši glavni viri sile so premog in vodopadi. Obe energiji izvirata iz solnca, kajti premog ni nič drugega nego zaloga sile, ki jo je v pradavnini nakupičilo solnce; voda pa prihaja odtod, ker jemlje solnce vodo iz oceanov in jo odlaga na gorskih vrhovih. Nekoč bomo znali pridobivati energijo naravnost iz solnca, plime in oseke in morda iz notranjosti zemlje.

7. Novo električno pripravo

za izkoriščanje kratkih valovnih dolžin. Doslej se omejujejo pri uporabi elektrike skoraj izključno na električne energije, napeljene po žici. Radio nam daje migljaj o možnostih, ki se odpirajo z brezžičnim pošiljanjem električnih sil. Celotno tu uporabljamo tako imenovane dolge valove. Znanstveniki pripovedujejo, da imajo kratki valovi naravnost čudovite lastnosti in da bi se mogla iz njih razviti industrija, ki bo v mnogih panogah povzročila popoln preobrat. S kratkimi valovi bomo mogli n. pr. naše kurilne sestave tako izpremeniti, da bo naše telo ostalo toplo neglede na to, kakšen mraz je v ozračju.

8. Mesta brez ognja.

Naš sedanji nerodni način za razdeljevanje premoga s pomočjo železnice in vozil bomo opustili. Če bomo znali napeljati elektriko brez znatnejše izgube toka v velike daljave, potem se bo proizvajala elektrika neposredno v rudnikih in napeljavala v stanovanja, kakor se sedaj napeljava voda; vsaka potreba po kurivu bo odpadla.

9. Mrzlo luč.

Sedaj se izgublja pri razsvetljavi 95 odstotkov elektrike kot neizkoriščena toplota. Če se nam posreči izpremeniti elektriko v mrzlo svetlobo, kakor jo razširja kresnica, potem nas bo stala razsvetljava komaj dvajseti del današnjih stroškov zanjo.

10. Centralne hladilne naprave.

Kakor imamo sedaj centralno kurjavo, tako bomo imeli kmalu umetne hladilne naprave po javnih in zasebnih zgradbah. To bo velika olajšava za ljudi posebno v vročih deželah.

11. Električne ure.

V bodoče bomo vse ure, tudi žepne, navijali in uravnavali s pomočjo elektrike.

12. Vodoravno tekoča dvigala

po veletrgovinah, na katerih se bo kupec sede vozil iz enega oddelka v drugega.

13. Govoreče knjige.

Knjižna umetnost je prav za prav od prvih početkov do danes bistveno le malo ali nič napredovala. V bodoče bomo imeli morda knjige v obliki zvitek, ki nam jih bo glasno čital stroj, v tem ko bomo mi ležali na divanu; morda bomo istočasno gledali žive slike.

14. Ulite podzemeljske železnice.

Sedanje podzemeljske železnice niso praktične. Graditi bi morali manjše vozove in ulivati in polagati cevi za tunele tako, kakor ulivamo in polagamo sedaj velike cevi za vodovode.

15. Papir iz trave.

Strašna potrata je sekati gozdove, ki so morali rasti 50 let, za papir, ki se uniči in zavrne v enem dnevu. Zato se vrše poizkusi za izdelovanje papirja iz koruznih stebel in trave.

16. Kroglice za rastline.

Kmet mora kupiti tona umetnih gnojil, da dobi par funtov bakterij ali kemikalij za svojo zemljo. Morda bomo kmalu drevesa in druge rastline s koncentriranim gnojilom v obliki kroglic; s tem bi prihranili ogromne prevozne stroške in mnogo težkega dela.

17. Upogljivo, nezdroljivo in za krogle neprodorno steklo.

Nezdroljivo steklo že imamo; sedaj se delajo poizkusi z upogljivim steklom. Potrebno je posebno za avtomobile in železniške vozove, pa tudi za hiše.

18. Umetno sestavljena živila.

Naši kemiki morejo že sedaj izdelovati iz petroleja mleko, smetano, maslo in sir, iz kvasa in podobnih snovi pa zrezke in klobase. Sintetično (umetno sestavljeno) sočivje je baže boljšega okusa in zdravjše nego naravna zelenjava. »Goveja« juha se že sedaj pripravlja brez goveda, a jajca se dajo proizvajati iz trave in stročnic brez kokoši.

19. Mahagonovina iz domačega lesa.

Pristna mahagonovina je zelo draga, ker se mora uvažati iz tropičnih dežel. Sedaj se delajo poizkusi, da potom cepljenja naših brez, hrastov itd. z barvili ali kemikalijami dosežemo, da bi ta drevesa dajala les z lastnostmi mahagonovine.

20. Zobni prašek,

ki bi dejansko preprečeval razpadanje zob. Slabi zobje so eden glavnih vzrokov mnogih bolezni.

Hiša na obroke

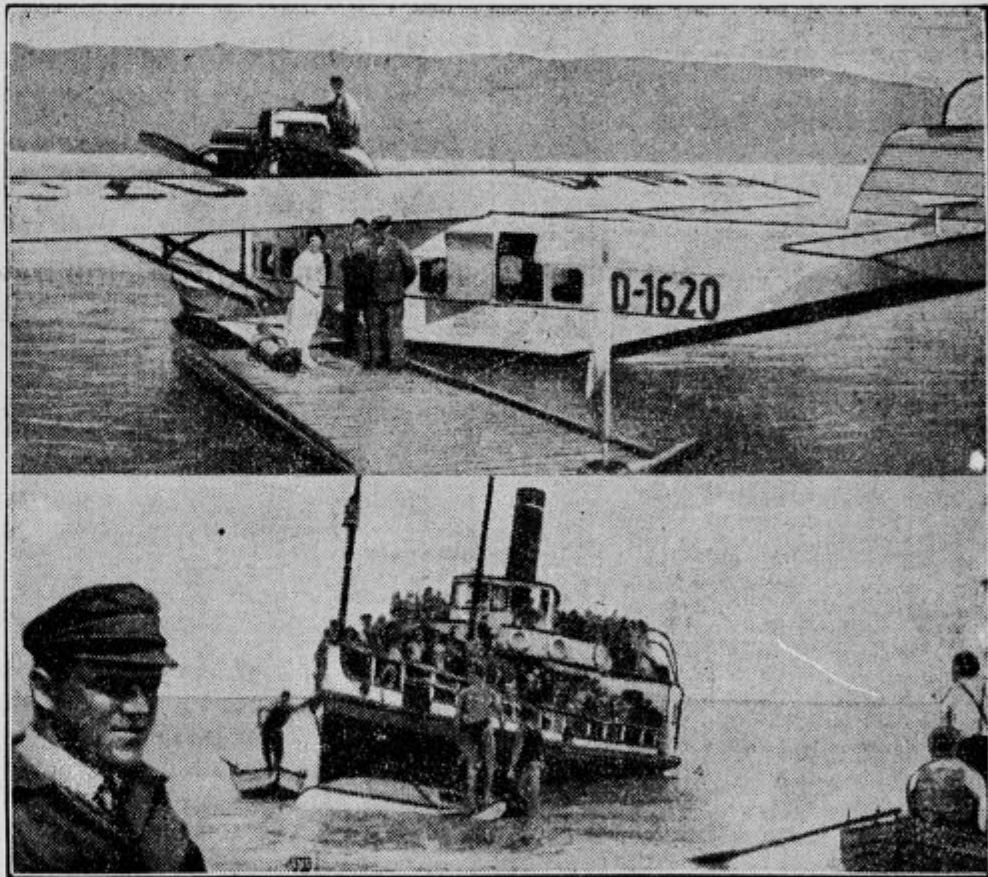
Na Königsbergu v Lainzu na Dunaju so te dni dogradili in slovesno izročili lastniku prvo enodružinsko vilo iz jekla. Vila je zgrajena v baročnem slogu in se na videz prav nič ne loči od zidanih zgradb. Poročila pravijo, da so jeklene hiše cenejše nego zidane. Najzanimivejše pa je to, da se dobe take hiše tudi na obroke; treba je imeti le parcelo in manjši znesek kot prvi obrok, pa postane človek že lahko gospodar lastne hiše.

Sprememba vlade na Japonskem. Dosedanji ministrski predsednik Tanaka (desno) je odstopil, na njegovo mesto je imenovan Hamaguchi, ki je za sporazum med Kitajsko in Japonsko.

Najbogatejši človek sveta

Maharadža v Haiderabadi ni samo najbogatejši knez Indije, marveč tudi največji bogataš na svetu. Njegove zakladnice so tako napolnjene, da ne gre nič več vanje. Zato je odredil, da se 625.000 funtov srebra in zlata (blizu 172 milijonov dinarjev) prenese v indijsko banko. Vsak dan odpremo 30.000 funtov, ker več ne morejo naložiti. Ves imetek maharadže se ceni na 75 milijonov funtov (nad 20 milijard dinarjev); od tega sta dve tretjini zlata in dragih kamenov. Maharadža ima pod seboj 200.000 km² (štiri petine Jugoslavije) zemlje, prebivalcev je nad 12 milijonov, glavno mesto pa šteje 400.000 duš.

Letalska nesreča na Bodenskem jezeru. Na Bodenskem jezeru je padlo v vodo letalo, na katerem je bilo pet potnikov. Štirje potniki in pilot Zismaier so utonili; petega potnika so rešili, a je kasneje na poškodbah umrl. Na sliki vidimo zgoraj ponesrečeno letalo pred startom, spodaj levo pilot Zismaier, desno rešilna dela pri ponesrečenem letalu.

„Očetova pijanska strast mi je uničila mladost“

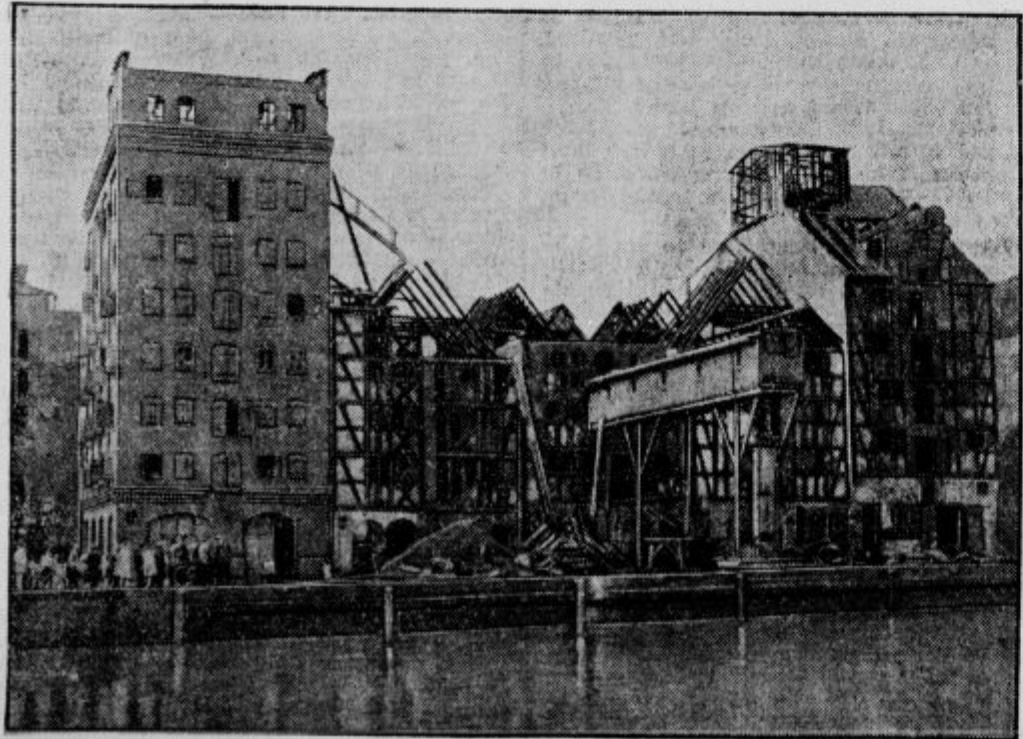
Upton Sinclair, glasoviti ameriški pisatelj, je v nedavnem pogovoru z nekim evropskim časnikarjem med drugim povedal, kakšno je njegovo mnenje o ameriški alkoholni prepovedi. Rekel je: To je res: jaz smatram alkoholno prepoved za največji napredek Amerike, odkar se je odpravila trgovina s sužnji. Vsekakor. Jaz sem tudi edini socialist v Ameriki, ki je za prohibicijo ter me v lastnem taboru srdito napadajo; še česse nego preje me imenujejo puritanca. Vsi ugovori proti prohibiciji so mi znani; vsakodnevna zastrupljenja, silna korupcija, spričo katere si more vsak bogat Amerikanec po mili volji preskrbeti cele galone vseh vrst žganja; porajanje novega ogromnega zločinskega sveta, stotisoči tihotapev. Prav utegnute imeti tudi v tem, kar imenujete »nastajanje alkoholne sile«, pohote po alkoholu. Vse to pa velja le za vlemesta, po malih mestih ne dobite alkohola; prejšnje ogromno število pivnic, ki so se prej nizale kakor biseri na verigi, ogromno število mrličev po cestah, ki jih je umoril alkohol — vsega tega sedaj ni več — in ni mi mogoče izjeme. Vso mojo mladost je uničila pijanska strast mojega očeta — pravkar pišem nekaj lastni življenjepis ter v spominu znova preživljam vso gnusobno tistega časa — in ni mi mogoče zavzeti nasproti prohibiciji drugačnega stališča, nego da jo iz celega srca odobravam.

Strašen zločin Kuklusklanovcev

V Hoyn Hillsu v Alabami je pred par tedni pridigal adventistični pridigar James Broders o enakosti vseh človeških plemen. Rekel je, da se zaradi črne kože človeka ne sme zaničevati. Tudi mešanim zakonom s človeškega stališča ni oporekati, dasi je treba ljudi navajati na to, da se ženijo le v svojem lastnem plemenu. Nekaj dni nato so se ponoči nenadoma pojavili v pridigarjevi spalnici maskirani moški v dolgih belih oblačilih, ne da bi bil kdo vedel, kako so prišli v hišo. Potegnili so pridigarja iz postelje, ga zvezali in mu zamašili usta. 23 letnega Brodersovega sina, ki je prihitel očetu na pomoč, so ubili s sekuro. Nato so neznanec popolnoma opustošili stanovanje, potem pa vlekli pridigarja v avtomobil in ga odpeljali približno sto kilometrov daleč. Na jasi v gozdu so se ustavili, potegnili pridigarja iz avtomobila in ga privezali na drevo. Broders je pričakoval, da ga bodo polili s smolo in nato povaljali v perju, kakor je to klanovska navada. Toda motil se je. Klanovci so mu marveč odrezali nos in ušesa, v rane mu pa vbrizgali žveplene kisline. Tako je stala nesrečna žrtev v strašnih bolečinah cele ure, okrog njega pa so stali Klanovci v kutah in peli svoje pesmi. Broders se je slednjič onesvestil. Zjutraj zarana so ga našli drvarji in ga spravili v katoliško bolnico v Faringtonu. Na čelu je imel užgane črke KKK. Slučaj je vzbudil po celi Ameriki največje ogorčenje. Klanovci trde, da so na stvari nedolžni, kar jim pa nihče ne verjame.

Božja pota so mnogovrstna

Pod tem naslovom poroča »Osservatore Romano« iz Bamaka v francoskem Sudanu (zapadna Afrika): V zadnjem času se po vseh vaseh širi propaganda za islam. Mošeje so se dvignile v krajih, kjer se preje niti vedelo ni za mohamedance. Pojavil se je bil marabut (islamski redovnik puščavnik), ki je povzročil veliko gibanje po teh krajih. Oznanjeval je, da se bliža strašna bolezen, ki bo pomorila vse pogane, ki ne bi hoteli odstraniti svojih amuletov in fetišev. Po mnogih vaseh so nato črnici sežgali fetiše »komo« in »nama« in ve-

V Königsbergu je nastal v žitnih skladiščih požar, ki je uničil ogromne zaloge raznega žita, posebno pšenice. — Škoda znaša več milijonov nemških mark.

»Kaj pa delate tu v puščavi?«
»Divje kozle lovim!«

On: »Na karkoli moj prijatelj Vrančič položi svojo roko, to se spremeni v zlato.«
Ona: »Reci mu no, naj položi roko na zapeljivo, katero si mi kupil za god.«

Mirko Kunčič:

Vančovo pismo

Vanček si je ubrisal solzo, ki mu je zdrknila vsa grenka po licu, vzdihnil globoko iz dna, namočil pero v črnilo in pričel pisati z velikimi, okornimi črkami:

Preljubi moj očka!

Ko si odhajal v tujino, si me poljubil na čelo in dejal: »Vanček, nič ne jokaj! Bodi priden, moli zame in za umrlo mamico, ubogaj strička — pa se kmalu vrnem. Veš, ljubček, potem si bova kupila hišico in zajčke in putke in vsega, kar bova potrebovala... Ej, to bo veselo življenje!« Sel si, očka, komaj par mesecev je od tega, kar si šel — meni pa je hudo, oh, tako strašno hudo, da Ti ne morem popisati... Saj sem priden, saj molim zate in za mamico, saj ubogam strička — pa vse nič ne pomaga! Veš: striček je čuden mož. Domisli se kakšen dan in me pošlje po žganja... In vrže čevlje in kopita v kot in pije tri dni skupaj za prislužen denar, samo pije, grdo preklinja in razsaja. Kar mu napravim, mu ni všeč. In se čestokrat razsrdi, strašno razsrdi. Vzame v roke pas in me pretepe, joj, očka, pretepe tako hudo, da kričim od bolečin, in bi najraje umrl... In sem večkrat tudi lačen, da boš vedel. Še suhega kruhka mi ne privoščijo... Ti si bil pa tako dober z mano, očka. Vsako soboto, ko si se vrnil z dela, si mi kaj lepega prinesel. In si ostal potem ves večer in še drugi dan pri meni. In me nisi nikoli napodil s steklenico po žganja. Veš, tam v žganjarni so tako strašno grdi in divji možje, da me je groza, kadar moram iti tja...

Očka, pošlji koga pome, da me odvede k Tebi. Tukaj mi ni več prestati... Ne pozabi še Ti name, ko nimam nikogar drugega na svetu.

Te gorko poljublja in pozdravlja

Tvoj žalostni in nesrečni

Vanček.

Vanček je glasno zaihtel; zasmilil se je sam sebi. Polem pa je iz žalosti in solz svetlo zasajal o bodočnosti. Ej, prav gotovo bo očka uslišal njegovo prošnjo, prav gotovo! Saj ga Vanček dobro pozna in ve, kako je ustrojena ga srca... Zasajal je Vanček in sam ni vedel ne kdaj ne kako mu je začela nihati glava vedno niže k mizi. Od prestanega gorja in prečute noči ves truden, je slednjič pokojno zadremal — — —

In se je dovršilo že v tisti uri vse, kakor v čudežni pravljici:

Narahlo so se odprle duri. Neslišno, po prstih, se je splazil nekdo Vančku za hrbet in mu položil dvoje toplih, žuljavih dlani na oči.

»Halo, Vanček, ugani, kdo je prišel!«

Hej, pa je Vanček takoj spoznal glas nedvignega in presenečen divjeradostno zaklical:

»To si ti, očka, to si ti!«

Očka je zaigral obraz v žarki sreči. Privil je Vančka ljubeče nase in mu rekel:

Sirotek moj, zdaj bo konec tvojemu trpljenju. Pripravi se — z menoj pojdi!»

Vanček je planil pokoncu, razprl v svetlem zavzetju oči na stečaj, zavriskal — — — in se predramil...

In je videl, drevenč od blazne groze: zabuhel obraz pijanega strica se je sklanjal nad njegovim pismom in ga bral. Zlobno je mežikal s sivimi očmi, osinjele ustnice pa so se mu krivile v porogljivem, grozečem nasmehu...

»Tako torej si me hotel očrnuti, seme zanikarno! Na — da boš pomnil, kdaj...!«

Skrčil je pest in besno zamahnil.

Vanček je presunljivo kriknil, zakrilil z rokami obupno po zraku in se zgrudil na tla. In je šlo preko njega, kakor težka, svinčena megla. S poslednjo nejasno zavestjo človeka, ki se pogreza nekam na dno, je videl samo eno še: kako dvoje črnih, umazanih rok trga njegov lepi, beli, s krvjo in solzami popisan papir na drobne kosce. O, kakor da mu trgajo živo srce iz prs in mu ga mečejo posmehljivo v obraz, mu je bilo... Sladka pesem daljin je umrla.

Greh

V majhni a prijazni koči za vasjo sta živela mož in žena. Nekega dne se je oglašil v koči berač z dolgo častitljivo brado in ju prosil kruha. Ženi se je zasmilil ubogi, gladni starček in sklenila je, da ga bo pridržala v hiši tri dni in mu dajala hrano.

Ko je prvega dne baš zvonilo poldne in so skupaj sedeli za mizo pri obedu, je berač nenadoma videl, kako so se neslišno odprle kuhinjske duri in je stopilo čez prag dete z bledimi, upadlimi lici, oblečeno v belo, do tal segajočo srajčico. Ni pogledalo nikogar, ni izpregovorilo nobene besede; odšlo je tiho, po prstih v drugo sobo. Kmalu se je spet vrnilo in odšlo tiho in nemo, kakor je prišlo, iz hiše. Drugi dan se je zgodilo prav tako.

Tretji dan, ko se je dete spet pojavilo, je berač vprašal moža in ženo, čigav je bledi, žalostni malček. Mož in žena sta od začudenja široko razprla oči in odgovorila, da nista videla ne slišala nikogar.

Berač je vstal, stopil natiem za detetom, odprl narahlo, brez ropota vrata in pokukal v sobico. In je videl, kako je dete klečalo na tleh, vtikalo drobne prste v ozko špranjo, ki je zevala med dvema deskama, in se mučilo in prizadevalo, da bi izbežalo nekaj na površje. Klic presenečenja se je izvil beraču iz grla. Dete se je plaho okrenilo, zakrilo si z dlanmi žalostne oči — in izginilo.

Berač je povedal možu in ženi, kar je videl in natanko opisal malega, skrivnostnega gosta. Ženi so se bolestno zasvetile oči in vzkliknila je:

»Ah, to je gotovo duh mojega malega, ljubega otročička, ki je pred štirimi tedni umrl!«

Odšli so hitro v sobo. Berač je označil mesto, nad katerim se je bilo dete sklanjalo. Mož je šel po sekuro in siloma dvignil deski, med katerima je bila ona špranja. In glej! Pod deskama sta ležala dva svetla, lepa novca — —

To se je bilo zgodilo tako-le. Nekaj dni pred smrtjo je dala mamica ona dva novca otroku z naročilom, naj jih izroči beraču, ki je čakal pred hišo. Otrok je novca vzel in si mislil pri sebi: »Čemu bi jih dal beraču? Shranil jih bom in si z njima v nedeljo kupil na sejmu slaščic.« S prihuljenimi koraki se je splazil v sobico in skril novca v špranjo na tleh, misleč, da bo ostala tatvina prikrita. Oči njegove mamice pa so ga naskrivaj opazovale izza polpriprtih vrat in so bile neskončno žalostne nad grehom, s katerim si je bil otrok omadeževal vest. Ostro ga je posvarila, otrok pa je ostal trmast in zakrknjen ter ni hotel priznati ničesar. Ko je umrl, ni imel v grobu miru. Njegov duh se je vračal na kraj, kjer je bil greh storjen in iskal ukradena novca — —

Ženi so se zarosile oči ob spominu na ta dogodek. Pobralla je novca in ju izročila beraču. Duh njenega sinčka je v tem trenutku našel mir in pokoj na onem svetu in se ni vračal več.

Količek malih bistrumnežev

Pod tem naslovom smo v zadnji številki postavili bistrumnim glavicam naših mladih čitateljev vprašanje

»Kakšno kazen zasluži sirovež, ki po nedolžnem pretepa ubogo žival?«

Na to vprašanje smo prejeli lepo število odgovorov, tako, da nam je bilo težko izbrati med njimi najboljšega; vsi so bili namreč več ali manj dobro pogodeni. Razveseljivo je, kako so si mlada srca edina v tem, da je mučenje živali, ki nima razuma, ne možnosti, da si poišče zadoščenje, kruto, brezvestno in vse obsodbe vredno dejanje. Odločili smo se končno za odgovor, ki nam ga je poslala Milena Simončič, učenka IV. razreda pri č. s. uršulinkah v Ljubljani. Odgovor omenjene se glasi:

»Ali se z kaznijo vedno doseže uspeh? S kaznijo bi se siroveževa krutost napram ubogi živali morda celo povečala. Maščeval bi se nad njo naskrivaj — in kdo naj potem maščuje trpinčeno žival? Temeljito je treba premisliti, kako bi se dalo to brezsrčno ravnanje z živaljo zboljšati. Sirovežu naj se najprej mirno pojasni, da uboga žival nima razuma in da jo udarci prav tako bolijo, kakor bi boleli njega. Šele potem, če bi siroveža zlepa ne mogli prepričati o tem, naj bi mu to dakazali zgrda tako, da bi ga vpregli v voz in ga pretepli; kakor je pretepel on ubogo žival. Tako bi sirovež sam na sebi okusil vso krutost in podivjanost svojega srca!«

Pošiljateljici tega odgovora smo poslali razpisano nagrado: »Poredni smeh.« Zbirka mladinskih pesmi od Savinška.

Današnje vprašanje se glasi:

»Tonček, sin revne delavke, in Tinček, sin bogate gospe, srečata ubogega berača na cesti. Tonček mu da kos kruha, ki mu ga je dala mati za malico, Tinček pa mu pokaže jezik. Zakaj je Tončkova mati, čeprav revna delavka, srečnejša od Tinčkove matere, ki ima vsega v izobilju?«

Nagrada za najboljši odgovor: Lep peresnik z ducatoma peres.

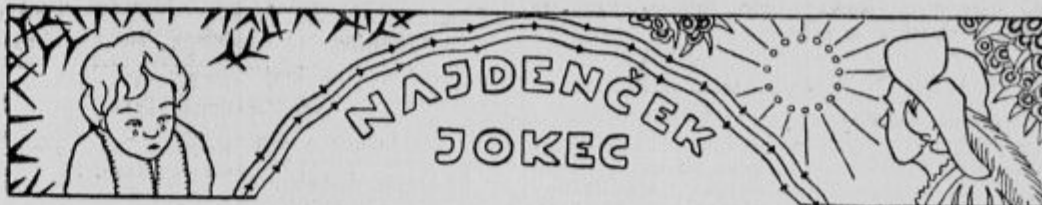
Dežek je potreben

Dežek pada na poljano,
Majdica zaplaka:
»O ti grdi dežek, nehaj!
Solnce za oblakom težko,
joj, že name čaka...«

Dežek, kajpak, nič ne sliši;
kar še dalje pada.
Vsa užaljena je punčka:
»Nič te nimam rada!«

Dedek sivi jo pokara:
»Nisi modra, Majda.
Brez dežja pšenica ne bi
rasla in ne ajda.«

In vsi viri in studenci
bi se posušili —
joj, otroci žejni, lačni
bi okrog hodili...«

Spisal Mirko Kunčič.

Ponatis prepovedan.

Ilustriral J. P.

43.

»A zdaj mi povej,« je bil radoveden Jokec, »kako si zašla semkaj?«

»Ah,« je vzdihnila princeska Medinka, »saj ti je znan pregovor: Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Zahotelo se mi je pustolovščin, pa sem pobegnila z dvora. Med potjo sem izsledila to votlino. Mislila sem, da se godijo v njej čudovite reči in zlezla radovedna vanjo. In sem — kaj vem kdaj, kaj vem kako — padla v zanko krvoločnemu pajku. Ostalo ti je znano. Povedala bom mamici, kakšen junak si bil. Bogato te bo nagradila. Zdaj moram pa kar brž domov.«

Ljubko je pomigala z ročico v pozdrav in odbrzela.

44.

Tisto noč je Jokec začutil v rahlem snu božajoče šepetanje na trepalnicah. Odprl je oči in videl v soju mesečine, ki je lila naravnost nanj: bil je po prsih in rokah vse pokrit z rojem rdečih mravelj; na nosku pa mu je sedela — uganite, kdo? — sama princeska Medinka!

»Jokec, pripravi se za beg!« ga je ogovorila. »Razposlala sem na vse strani svoje vo-hune. Javili so mi, da so roparji strašno pijani in da smrčijo vse križem krazem po tleh... Ka kor nalašč. Požuri se!«

45.

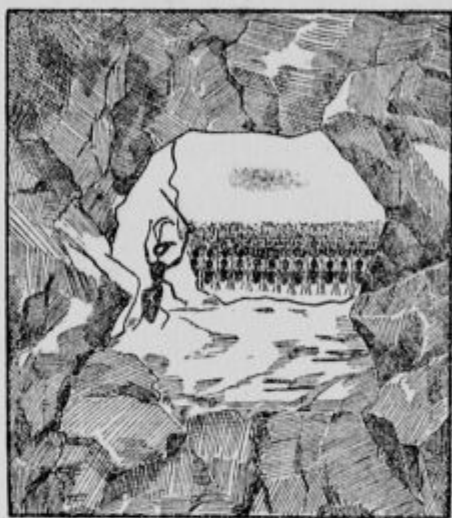

Jokcu — kajpak — ni bilo treba tega dvakrat reči. Prižgal je bakljo in bil v trenutku pripravljen s kozo Meko in mucem Kecom za odhod. Pa se je spomnil še nečesa in boječe dejal:

»Vse prav, princeska — a povej: Kako se bomo neopaženo zmuznili mimo razbojnikov, ki stražita vhod v jamo?«

»Moja skrb,« je samozavestno dejala princeska Medinka. Dala je skrivnostno znamenje poveljniku dvorne čete — kajti to je bil roj mravelj, ki jo je obkrožal — in tedaj — —

46.

Tedaj je poveljnik dvorne čete Osropikec nemudoma splezal k lini na steni, potegnil bridko sabljico in zamahnil z njo trikrat po zraku — —

47.

To je bilo povelje: »Vojska naprej!« Reka rdečih, bojevitih mravelj se je vsula skozi lino. Hrabre vojščakinje so bile oborožene z ostrimi sulicami in cevkami s strupeno kislino. Jokec je samo gledal in se čudil...

Princeska Medinka se je ponosno vzravnila: S to armado si upam premagati vso roparsko drhal, ne le čuvaja! Poveljnik Ostropikec, daj znamenje za odhod!«

48.

In so se uvrstili: spredaj je jezdil na kosi Meki Jokec, poleg njega se je oprezno plazil muc Kec s princesko Medinko in poveljnikom Ostropikecem na hrbtu. Ostala mravljična vojska jim je sledila peš. Neslišno kot reka se je valila po mračnem hodniku.

Čisti obraz

in pomlajenje. Vaša koža postane mladeniško sveža in bela kot evet. Ogrel, mozolji, gube, pege, rdeč nos, brazgotine, solnce pege, ramena in ro-
jave pege.

Pred uporabo. Po uporabi.

pege vsled vročine

izginejo takoj in zanesljivo z uporabo lepotilne kreme „EHOS“. „Eros“ služi v dosedaj in obratno lepote obrazu, vrata in rok. Ohranja lepoto do najvišje starosti pod jantvom. Zdravniško priporočano. — Dolgujem Vam veliko hvaležnost. Dosegla sem vidno očiščenje obraza v 24 urah piše gospa dr. M. — Stojalno preizkušeno pri damah in gosposh vsake starosti. Cena Din 16.—, 3 lončki Din 34.—, 6 lončkov Din 55.—.

Dr. Nikol Kemény, Košice, poštni predal 12/L 50 Č. S. R.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službe iščejo

Vrtnarski pomočnik

pošten, vešč vseh vrtnarskih del, z dobrimi spričevali, želi spremeniti mesto in prosi cenjene ponudbe pod »Vrtnar št. 7230« na upravo lista.

Pisarniška moč

vesten, točen, zanesljiv v vsakem oziru, išče primerne mesto. - Naslov pove uprava Slovenca v Mariboru pod 8914.

Učenka

ki je dovršila 8. razred s prav dobrim uspehom, stara 15 let, želi vstopiti v trgovino z oskrbo v hiši, najraje v mestu. Doma je iz Božjakovega pri Metliki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7312.

Službe išče

nočni čuvaj na kakšni žagi ali na graščini; gre tudi za hlapca v kakšni trgovini ali gostilni. Plača po dogovoru ali pa samo za hrano in stanovanje. Pisma pod »Takoj št. 7092« na upravo Slovenca.

Mesto čuvaja

želi pošten mladenič. Položi kavčico. Ponudbe pod šifro »Nekadilec« št. 7106

Pošten mladenič

z dežele, star 23 let, išče zaposlenja, kjer bi se lahko izučil za šoferja. Ako bi imel popolno oskrbo, bi se šel učiti tudi za mehanika. Ponudbe na upr. pod »Mladenič 7328«

Vesten točilec

želi premeniti službo, takoj ali po dogovoru, star 26 let, pošten, trezen in zanesljiv zmožen potrebne kavicje. Ponudbe pod »Točilec« na upr. »Slov.«

Šofer

ključavničar, absol. obl. kong. šol. šole, sposoben tudi za druga dela, išče službo. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Šofer«.

Krojač - prikrojevalec sposoben za moder. kroj, išče kjerkoli službo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod: Agilen in zmožen 30.

Dobra trgovska moč išče mesta v trgovini kot poslovodja, skladiščnik, potnik ali prodajalec. - Zmožen je pisarniških poslov, izurjen v špeceriji, galanteriji ali meš. blagom. Dopise na upravo Slovenca pod »Nujno«.

Službe išče mladenič ki je izvršil vinarski tečaj, kot kletar ali kaj podobnega. Nastop takojšen. - Ponudbe na upr. Tanjšek, št. 11, Velenje.

Prodajalka

išče službo v trgovino z mešanim blagom, kjer bi imela vso oskrbo v hiši. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestnost« št. 7347.

Službodobe

Zastopnike in potnike v vseh večjih krajih Slovenije - išče za vsakovrstna zavarovanja

Herceg - Bosna

splošno zav. družba, podružnica Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7.

Prodajalka

mešane stroke, dobro izveščana v manufakturi, se takoj sprejme. Ponudbe brez priloge znamk na upr. lista pod št. 7175.

Kleparskega vajenca sprejemem takoj proti primerni plači. Lavrič Ant., Moste 43.

Mizar, pomočnik

dobrega, za trdo pohanstvo, takoj sprejemem. - Josip Šepce, splošno mizarstvo, Loč pri Račeku.

Kmečkega fanta

zdravega, starega okrog 16 let, za delo na vrtu, sprejemem takoj; oskrba v hiši. - Ladislav Iglič, vrtnar, Trbovlje 1.

Agilni agenti (-ce)

se iščejo za prodajo zelo dobro dobičih predmetov. Zasluzek 3 do 4000 Din mesečno. - Dopise z označbo točne adrese je poslati Banki »Agrarija«, Beograd, Obilice venac št. 25.

Vajenec

s predpisano šolsko izobrazbo, ob lastni oskrbi, se sprejme v manufakturi trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »marljiv« na upravo lista pod št. 7289.

Mizar, pomočnik

se takoj sprejme, ki ima veselje za to obrt, poštenih staršev otrok. Hrana in stanovanje v hiši, drugo po dogovoru. Ljudevit Slanšek, mizarstvo, Krško št. 131.

Učenca

s predpisano šol. izobrazbo, zdravega in poštenega, iz solidne rodbine, sprejemem takoj za trgovino z mešanim blagom. Stari naj pošljejo ponudbe na naš naslov: Nabavljiva zadruga drž. nameščenec v Ljubljani, Vodnikov trg 5.

Sedlarja

mlajšega, pridnega in poštenega, sposobnega za vsakovrstna dela sprejme takoj Ivan Savnik, Kranj.

Kravar!

Sprejme se na večjem poslovanju pri Ljubljani kravar, ki je pošten, priden, zanesljiv, trezen ter dobro izurjen pri goveji živini. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo pod značko »Kravar« št. 7294.

Čevljarski pomočnik

dobro izveščan se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Travnik Franc, Trebnje.

Šteparica

se sprejme takoj v službo z vso oskrbo. Travnik Franc, Trebnje.

Vajenec

čevljarske obrti se sprejme. Travnik Fr., Trebnje.

Mizarskega vajenca sprejme - Franc Jelenc, Podbrezje-Podnart, Gor.

Vajenca

sprejemem takoj. - Ernest Zupan, splošno ključavničarstvo, Rakek.

2 mizarska vajenca

se sprejmeta pri mizar-skem mojstru Jožefu Kek, Pobrežje pri Mariboru - Zrkovska cesta.

Izveščana prodajalka s kavčico za trafiko se sprejme s 1. avgustom. - Ponudbe z navedbo prakse in plače na ogl. odd. »Slovenca« pod značko »Spretna prodajalka«.

Čevljarskega vajenca

ki se je že nekaj časa učil in je pošten, marljiv, sprejemem takoj. Oskrba v hiši. Josip Trpin, Kamna gorica 42, Gorenjsko.

Dekle

zdravo, pošteno, 17-24 let staro, se sprejme za gostilno in trgovino na deželi. Dobre računarske imajo prednost. Pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod »Služba takoj 7337«.

Kovaški pomagač

dobi zaposlitev z lepo plačo, hrana in stanovanje v hiši pri Rudolfiniku, Radeče pri Žid. m.

Vodovodni instalater

samostojen, se sprejme pri trdnici Mihelič in drug, Dunajska cesta 41.

Kuharica in sobarica

tudi take, ki so sedaj na deželi, se sprejmeta v dobro hišo v Ljubljani. Plača in vse drugo po dogovoru. - Pismene ponudbe pod »Dobra kuharica«, »Vestna sobarica« št. 7348 na upravo Slov.

Učenka

za strojno pletenje - se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7373.

Mehanika

spretnega in agilnega, veščega popravil šivalnih strojev, sprejememo. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Svetovna trdnica«.

Učenko

sprejemem tudi za krajši čas takoj za strojno pletenje. K. Voda, Aljaževa cesta 24, Ljubljana VII.

14 leten deček

ki ima veselje do krojaške obrti, dobi učno mesto pri I. Golte, Stojice, Ježica pri Ljubljani.

Dekle

zdrava in poštena, ki zna vsa dela, razen kuhanja, se sprejme. - Ponudbe na upravo Slov. pod št. 100.

Hišnica

samska, poštena, se sprejme proti stanovanju. - Ponudbe na upravo Slovenca pod »št. 100«.

Mesto oskrbnice

išče starejša, poštena in delavna ženska. Ponudbe pod »Oskrbnica« upravi.

Mizar, pomočnik

in vajenca sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. - Dobnikar Andr., Gora 1, p. Komenda.

Iščemo zastopnike

za prodajo »šlager« predmeta po hišah in trgovcem. Tedenski zaslužek 800-1000 Din. Delmond, Miklošičeva c. 14, Ljublj.

Iščem dekle

pošteno in snažno z daljšimi spričevali, ozir. priporočili, ne pod 28 let staro, za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhati in se v tem tudi pri meni izpopolni, za dobro privatno hišo na deželi k družini brez otrok. Plača in ravnanje dobro, služba stalna. - Ponudbe na upravo »Slov.« s prepisi spričeval pod »Pošteno dekle« št. 7346.

Prodamo

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistilna perla. Zagreb Ilica 82.

Bukovih drva

30 sežnjev ima naprodaj graščina Bokalce, p. Vič pri Ljubljani.

Hrastove deske

12 m², nežamane, pripravne za mizarje, naprodaj. Deske so pol suhe. Naslov v upravi lista pod št. 7157.

Austro Daimler

ADM, športni tip, 6 cilindri, zelo dobro ohranjen, z 2 rezervnimi kolesi, se takoj prodaja. Vprašaj naj se pri Mihael Ožeku, mehaniku v Celju.

Proda se:

Parni stroj 100-120 HP, 2 diname, skupno 80 HP, nap. 110 volt. (Gleichstr.), 1 stroj za led na amonjak, 1 stroj za led za (Kohlen-säure). Različne zračne sesalke in za vodo. Različne rezervoarje za vodo. Različne ležaje, jermenice, razni ventili, cevi od 3 do 4 cale za vodovod, skupno s sesalko ca. 300 m. Razni drugi material. - Ogleda se v bivši pivovarni Laško pri Celju.

Narodna noša

ženska (7 komadov) naprodaj za 3030 Din v Ljubljani - Beethovnova ulica 6, III. nadstr.

Stabilni stroj

na bencin, znamke »Robota«, 4-5 HP, 300 kg težak, nov, še nerabljen, pripraven za vse, je naprodaj. Cena po dogovoru. Naslov v ogl. odd. »Slovenca« pod št. 7317.

Spalnica

ena iz hrastovega, ena iz mehkega lesa, nove, poceni prodaja Mizarstvo, Sodarska ulica št. 2 (nad floriansko cerkvijo).

Moško kolo

skoro novo, prodam. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 7290.

Gimnastikon

telov. vaje za člane, 12 zvezkov; Dom in svet 1915-1917, vezano, 1918 do 1921 nevezano; Mladika 1925-1928, nevez.; Kosmos, Ilustrierte Klassikerausgabe, 25 knjig - prodam. - Naslov pri upravi Slov. pod št. 7163.

Trgovska oprava

skoro nova za trgov. mešanega blaga, prodam po izredno nizki ceni. Onemu, ki odkupi zalogo blaga (samo dobro) 10% pod fakturno ceno. Naslov v upravi Slov. pod št. 7253.

Portal

ca. 10% m dolg in 3 m visok s 4 velikimi in 2 vhodnima izlozobama v najboljšem stanju, ugodno prodaja Ivan Savnik, Kranj.

Števec za elektriko

Vsled napeljave izmeničnega toka se ugodno prodaja ca. 20 števec, švicarski fabrikat, za istosmerni tok 220 voltov. Vprašanja na: Trški odbor, Braslovče.

Pletilni stroj

št. 50/8, znamka »Ideal«, prodam zaradi preselitve, en mesec rabljen, po nizki ceni. Poizve se v upr. »Slovenca« pod št. 7218.

Štelaže

za trgovino prodam. Naslov v upr. pod št. 7364.

Gepelj

komplet, le malo rabljen in v dobrem stanju, vsled nabave elektr. motorja naprodaj. - Jakob Jerala, Pivka 11, p. Naklo pri Kranju.

Pletilni stroj

osemključni št. 10/90 in 8/60 se poceni prodaja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7360.

Gramofon

primeren za gostilno, glase, jako poceni prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7358.

Pianino

skoraj nov, se ceno prodaja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7356.

Stavbne parcele

in druga zemljišča v ljubljanski okolici kupim proti takojšnji gotovini. Ponudbe z navedbo kraja, velikosti in cene na upr. »Slov.« pod »Ljubljanska okolica« št. 7344.

Prodaj stroj

za izdelovanje strešne opeke. - Anton Jeraj, cementarna, Dravljica - St. Vid nad Ljubljano.

Nov krompir

bel, debel, prodaja po Din 1.50, dokler traja zaloga. Celestina Glavnica, Ljublj., Pogačarjev trg 1.

Tri stavbne parcele

od 600 do 700 m², poleg Stadionu v Ljubljani - prodam. - F. Jerko, Črnuče, p. Ježica.

Proda se

kompletan inventar za špecerij. trgovino v zelo dobrem stanju. - Ogleda se lahko v Komenskega ulici št. 26, Ljubljana.

Parcela

na lepem prostoru - se prodaja v Rožni dolini, cesta VIII, št. 22.

Mlečne vrče

mlečno vago, bazen, posnemalnik, predgrelnik, Hoyberg metoda za preizkušanje mleka, in en brzoparilnik za 200 l vsebine, ceno prodam. - Vence Benkovič, Kamnik

Posestva

Novo hišo

dvostanovanjsko, ob Dunajski cesti, prodaja Fr. Jerko, Črnuče, p. Ježica.

Hišo

s trgov. lokalom v okolici Maribora ali blizu cerkve, kupim. Naslov: Elza Streha, Slivnica pri Mariboru.

Krasno posestvo

okolica Maribora, 23 orolov, gosposka hiša itd., inventar, živina, naprodaj. Ponudbe: »300.000« - posredovalnica »Marstan« - Maribor.

Hiša

s trgovino mešanega blaga, pripravna za točilnico ter trgovino kuriva. Obsirno stanovanje, elektrificirana luč, vrt, na periferiji Maribora, se prodaja zelo ugodno. Ponudbe na upravo v Mariboru pod »Ugodna prilika«.

Raznovrstna posestva

prodaja realiteta pisarnar Arzenšek v Celju, Kralja Petra cesta 22. - Sprejemem družabnika.

Hiša

se prodaja v trgu Konjice (vsled smrti) z gospod. poslopijem in lepim vrtom ter 8 johov zemljišč. - Naslov: Konjice št. 7091 na upravo Slov. v Ljublj.

Nova vila (hiša)

s krasnim sadnim in velikim vrtom za zelenjavo, 955 m², 10 minut južno Maribora, podkletena, 4 sobe s komplet. pritliklji, vse zagrejeno, solidno izvršeno, krasna in zdrava solnena lega, brez prahu in mirno, davka prosta, 2 minuti od mestne avtobusne postaje, pripravna za zdravniško ali vpokojenca, se ugodno prodaja. Potrebna gotovina: 130.000 Din. Ponudbe pod »180.000 Din« na upravo Slovenca, podružnica v Mariboru.

Novo zgrajeno stavbo

na deželi, na zelo prometnem kraju, dam v najem za trgovino s stanovanjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7283.

Kmetijo

17 orolov, proda za Din 80.000. - Zagorski, Maribor, Tatenbachova 19.

Sostanovalec

se sprejme v lepo sobo z elektriko. Poizve se na Starem trgu 16-II.

Posestvo

Prodajmo celo posestvo z gospodarskimi poslopiji, vse v najboljšem stanju, obsegajoče ca. 30 orolov jolevega gozda ter ravnotoliko njiv in travnikov. Resni kupci naj se zgledajo pri Janez Šrajbosu, posestniku, Želše, pošta Cerknica.

Hiša z vrtom

v Ljubljani, se prodaja. - Krasno stanovanje takoj na razpolago. Cena Din 120.000 Din. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Ugodno«.

Posestvo

s sadnim drevjem, eno njivo in gozdom v šmartnem v Rožni dolini, naprodaj. Vpraša se pri Janzu Dobrotinšek, šmartno v Rožni dolini.

Dijaki

V gorski kraj

preko počitnic želim oddati svojega 16 letnega in gimnazijca pod strogo nadzorstvo katkega profesorja. Cenjene ponudbe na upravo »Slov.« pod »Počitnice 519« št. 7293.

Prireditve

Naznanilo.

Podpisana naznanjam sl. občinstvu, da vodim avto-takse tudi nadalje po svojem umrlem možu Franc Kokolu z vsemi ugodnostmi, katere so uživali pri njem. Priporočam se za nadaljna naročila. Antonija Kokol, vdova, lastnica avtotakse, Gaberje 6, Celje.

Kupimo

Kupim hrastove hlode. - J. Pogachnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Kupim

špecerij, stelaže in pulte. Hinko Krek - Ljubljana, Einspielerjeva ulica.

Hlode

hrastove, od 20 cm naprej, kupi vsako množino parna žaga. V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom.

Opravo

za malo špecerijsko trgovino, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na upr. lista pod »Špecerija«.

Tračnice

za poljsko železnico kupim. - And

POHIŠTVO

moderne spalnice, kuhinjske opreme iz trdega ali mehkega lesa, fino izdelano, priporočam cenjenemu občinstvu. Zaloga pohištva **FRANC VELKAVRH** inžerstvo, Vižmarje, (pod klancem) p. št. Vid nad Ljubljano. Priporočam se najtopleje za cenjena naročila katera izvršuje točno po želji in vzorcu. Cene nizke. Delo solidno.

Josip Šiška - Kranj

strojno ključavničarsko podjetje, kovinsko strugarstvo, popravila strojev, novi stroji in strojni deli po poslanih ali lastnih načrtih, ureditev mehaničnih in transportnih naprav za opekarnice in druge industrije.

Stanov. bede konec!

Pristopite takoj splošni gradbeni akciji. Brezobrestno posojilo! Pojasnila daje »Kreditna stavba na zadruga Mojmir«, Maribor, Koroška 10. Prilozite znamke.

Pohišstvo.

Pred nakupom si oglejte mojo zalogo, kjer dobite spalnice, kuhinje in druge pohištvo po nizkih cenah iz vseh vrst lesa. Delo zajemčeno. - Ivan NAPAŠT, Vižmarje pri Ljubljani.

Klavirji!

Strokovnjaško popravilo klavirjev in harmonijev, kakor tudi čisto uglašanje najceneje izgotavlja tovarna klavirjev WAR-BINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5 (v bližini univerze).

Novi BSA motorji

Mod. 28, 4 HP z električno razsvetljavo po 9500 Din, takoj dobavni pri Pavel Stele, druž. z o. z. Na zalogi tudi vsi novi modeli.

Malinovec

oranzada, limonada na drobno na debelo **Josip Vitek** Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Motokaroserije

izdeluje solidno in po zmerni ceni Ferdo Laznik, stroj. kolarstvo, Radeče.

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wölfling, urar, Gosposvetska c. 12.

PAVLA SLUGOVA

Celje, Vodnikova ulica — nasproti nove stavbe Ljudske posojilnice. Najlepša ročna dela, nogavice, čipke, predtiskarija.

Foto Holynski

Ljubljana, Dunajska c. 6. Solidno delo! Nizke cene!

Drogerija

AL. FLORJANČIČ Ljubljana, Sv. Petra c. 19, kupuje vsako množino lepo sušeno

arnika cvetje

po najvišjih dnev. cenah.

Najzanesljivejša in najcenejša se konzervira

sadje in povrtnine v »REFORM«

steklenicah. - Glavna zaloga za Jugoslavijo pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjovci.

Uplašuje ter popravlja Glasovirje in harmonije strokovna tvrdka

G. Jurásek

Ljubljana, Ključavničarska ulica 3/II — vhod Mestni trg 22 in Cankarjevo nabrežje 13.

Malinovec

znajfinejšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemične primesi, garantirano naraven se dobi v lekarni

dr. G. Piccoli - Ljubljana

1 kg Din 20,-

Pri večjem odjemu ceneje. - Razpošilja se po pošti in železnici.

Krušnomoko in rženo moko vedno svežo, kupite zelo ugodno pri **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24.

KORUZO za SEJANJE in GRAHORO

ima na zalogi **FRAN POGAČNIK** Ljubljana, Dunajska c. 36.

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in dr. tapetne izdelke dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Cenena vina

vinogradnikov - združnikov ima napredaj v združnih kletah v Celju Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju. Pisarna: Cankarjeva cesta št. 11.

Praščerejci!

Ako še ne poznate železno, higijenično, pregljivo in praktično postavljeno

»BOBIS KORITO«

ter imate še zmiraj stara lesena ali kamenita mrzla korita, vsled česar vam živali krme ne pojedjo, ter si želite železni dobi odgovarjajočo in trpežno napravo, zahtevajte prospekte in pojasnila od specialista

»Bobis koritov«

Malenšek, Boh. Bistrica

OGLAŠUJE V SLOVENCU

J. Stjepušin Zagreb, Jurjevska 57 priporočam najboljša tamburica, partitura, struna, čelo in vsa potrebščina za vsa glasbila. Odlikovan na pariskih razstvih

Ceniki franko.

Prvovrstna gonilna jermena

in mlinsko - tehnične potrebščine priporočam tvrdka

Cadež & Bracar Ljubljana - Kolodvorska ul. št. 35. 2478

Vsakovrstno

zlato kupnje

po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfsova ulica št. 3.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Fotografski atelje

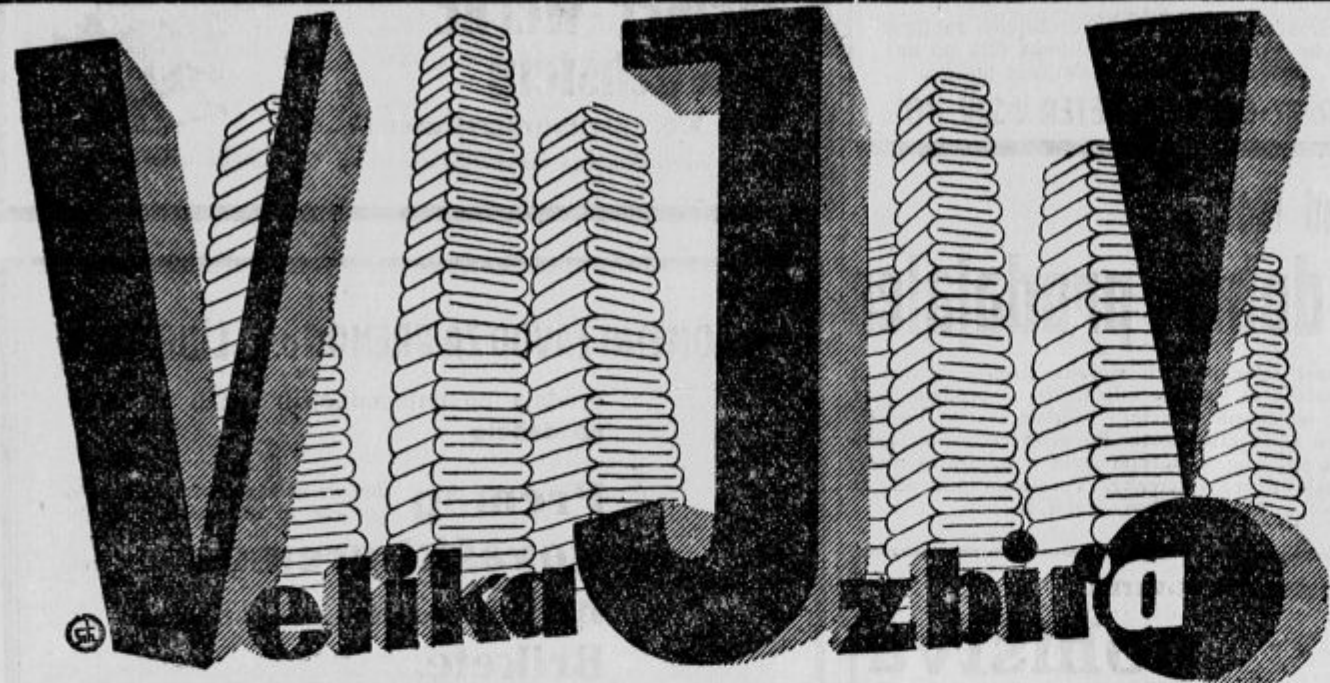
novi otvorjen; najmodernejši aparati, najnovejša svetlobne naprave. Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Mizarji!

Okras za mrtvaške rakve, tančice, zglavnike, tapete itd., nudi najugodnejše galanterijska trgovina **Drago Rosina**, Maribor, Vetrinjska ulica 26.

Pljuča!

Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno znane znamke »Schroll«

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

RAZGLAS

Dne 13. julija 1929 se vrši ob pol enajstih dopoldne v prostorih občinske pisarne v Ribnici, javna dražba v zakup - daje

občinskega lova

za občino Loški potok za dobo od 1. avgusta 1929 do 31. marca 1935. — Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri sreskem poglavarju v Koševju, soba št. 5.

Županstvo občine Loški potok, dne 4. julija 1929.

Župan: Josip Rus.

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprave do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatike. Ceniki franko. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Objava.

Upravni odbor Samostalne monopolne uprave je izdal odlok pod M. Br. 15.046 od 17. pret. meseca, katerega je odobril gosp. minister za finance pod št. 160 od 22. pret. meseca sledeče vsebine:

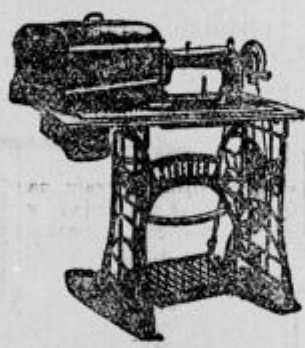
1. da se odlok upravnega odbora Samostalne monopolne uprave M. Br. 595 od 11. januarja t. l., ki ga je odobril gosp. minister za finance z rešenjem br. 11 od 24. januarja t. l., izpremeni v toliko, da se saharin v kristalih od 440° sladkobe proda kupcem ceneje za 308 Din od 1 kg, t. j. za 1224 Din za 1 kg, in to samo v slučaju, ako iste predeluje v tablete 110° sladkobe in

2. ravno tako, da se vtihotapljeni saharin od 550° sladkobe prodaja kupcem ceneje za 385 Din za 1 kg, t. j. za 1525 za 1 kg, in to samo v slučaju, ako iste predeluje v tablete 110° sladkobe.

Mešanico tega saharina v kristalih od 440° sladkobe, kakor tudi onega od 550° z natrijevim bikarbonatom ima kupec vršiti v prisotnosti kemika in enega uradnika prodajnega oddelka uprave drž. monopolov, a izdelovanje tablet, zavijanje, žigosanje in lepljenje bandarol pa v prisotnosti organa Monopol. uprave in organa fin. kontrole.

Ostale odredbe odloka Upravnega odbora samostalne monopolne uprave M. Br. 595-29 ostanejo v veljavi.

Iz pisarne uprave drž. monopolov M. U. Br. 21.100/29.009.

Najpopolnejši „STOEWER“ šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavit stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki

L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ulica 6.

Brezplačen pouk 15 let jamstva Telefon št. 2980

Umetnost lepa postati in ostati

bo uspela vsakemu dekletu, ženi in moškemu, ako rabi spodaj navedene preparate, kateri se proizvajajo po receptih, preizkušenih skozi 32 let, ter so radi tega popolnoma neškodljivi:

PROTI VSEM KOŽNIM NAPAKAM

Fellerjeva kavaška »Elsa« pomada za obraz in kožo varuje, obnavlja ter pomlajuje hrapavo, razpokano in luskavo kožo obraza, vratu in rok. Odstranjuje sojedce, lišaje, njeno brzo delovanje proti solnčnim pegam naravnost iznenadi. Najbolje zavaruje pred posledicami vetra, vlage, prahu in pare. En lonček 12 Din.

MLADENIŠKO SVEZ IN ZDRAV IZGLEDE

daje Fellerjevo »Elsa« lili-jino mleko. Steklenica Din 13-20

Po pošti za poizkus dva lončka ene ali po en lonček obeh Elsa-pomad z zavojnico in poštino Din 40, samo ako se denar pošlje v naprej, ker po povzetju stane poština Din 10 več.

Fellerjeva »Elsa« mila lepote in zdravja: Elsa-lilijino mleko, rumenjakovo, glicerino, borsakovo, katranovo ter Elsa-milo za britje, za poizkus 5 komadov na izbiro Din 52. Naročila točno na:

EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsatrž št. 134, Hrvatska.

ZA NEGO LAS, za ojačenje in pospeševanje bujnejše rasti las, za sprečevanje prhljaja, izpadanja las in prerane osivelosti se uporablja Fellerjeva jaka »Elsa« pomada za rast las (Tanohina pomada). Obdrži lase mehke in gibke. En lonček Din 12. Nadalje »Elsa« žganje za lase krepi, osvežuje ter prehranjuje lase, Din 27-50.

ZA PRANJE LAS IN GLAVE poizkusite enkrat Fellerjev prijetno dišeči »Elsa« Shampoo. Bodete iznenađeni. En zavojček Din 3-30

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

ima stalno na zalogi:

vse vrste umetnik gnojil, Tomažev žlindro, rudninski in kostni superfosfat, kalijevo sol, čilski soliter, apneni dušik, mešano gnojilo in nitro-foskal; nadalje vseh vrst portland cementa.

Bogata zaloga **Specerijskega in kolonijalnega blaga**, vse vrste mlevske izdelki, semenska črna in siva ajda, poljedelski stroji, ilimone.

Nemško - slovenski slovar

Uredila

dr. Fr. Bradač in dr. Janko Šlebinger

Subskripcijska cena Din 96— za vez. izvod

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Češnje, grah in drugo zelenjavo z najboljšim uspehom ukuhate v **WECK-ovih** čašah za ukuhavanje. Tovarniška zaloga WECK za celo kraljevino pri tv. »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg 10/1. - Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard. Celje: Josip Jagodič. — Zahtevajte cenik.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da

sem premestila svojo gostilniško obrt

iz Zagorja ob Savi v lastno novo preurejeno hišo

v Ljubljani, Vidovdanska cesta št. 16

kjer bom postregla cenj. gostom z mrzlimi in gorkimi jedili, dobrim vinom in s fino postrežbo. Ob tej priliki se svojim cenj. gostom iz Zagorja za vse obiske iskreno zahvaljujem. — Ljubljanskemu in vsemu drugemu občinstvu se za mnogobrojen obisk priporočam

Marija Perlič,

gostilničarka, Vidovdanska cesta 16.

P. n. občinstvu, zlasti hišnim posestnikom in vsem obrtnikom naznanjam, da sem

preselil v Križevniško ulico 7, pritličje, levo.

Zahvaljujoč se vsem svojim dosedanjim naročnikom, prosim za nadaljno naklonenost.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Celarc

zid. mojster, Ljubljana, Križevniška 7, prtl. levo

Prva celotna izdaja i

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 2040, 2457, 2548: interurban 2706, 2806

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 160 millionov dinarjev

Hladilne naprave

izolirane s plutovino za gospodinjstvo, gostilne in mlekarne izdeluje

„VEHA“ d. z o. z., Ljubljana

Gospodarska cesta 8 - Automatične hladilnice brez leda

Hranilnica in posojilnica v Globokem javlja pretužno vest, da je njen dolgoletni član, soustanovitelj in načelnik, gosp.

Fran Kene st.

po dolgoletni, mučni bolezni, danes v Gospodu zaspal. — Pogreb blažega pokojnika bo v ponedeljek dne 8. julija 1929 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti. Naj v miru počiva!

Globoko pri Brežicah, dne 6. julija 1929.

Načelstvo in nadzorstvo
Hranilnice in posojilnice v Globokem.

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da je naša nadvse ljubljena soproga, mati, sestra, teta in svakinja, gospa

ALOJZIJA CIBER

dne 6. julija po kratki, mukepolni bolezni, v 47. letu svoje starosti, bogu vdano preminula. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek dne 8. julija t. l. ob 3 popoldne od doma žalosti, Celovška cesta 65, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. julija 1929.

Franc Ciber, soproga, Franc, zdravnik, Ciril, stud. kult. geod., sinova — in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Globoko užalošeni naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena soproga, mamica, stara mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Ana Wiessl roj. Jager

bivša trgovka

dne 5. julija t. l. po daljšem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo dne 7. julija ob 1/3 popoldne iz hiše žalosti Spod. Šiška, Verovškova ulica 12, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. julija 1929.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA Za številne pismene in ustmene izraze iskrene sočutja ob prerani izgubi naše srčno ljubljene soproge, mamice, hčerke in sestre, gospe

Zinke Žigon

soproge starešine sodišča v Litiji

se tem potom vsem najsrčneje zahvalujemo. Dolžnost nas veže zahvaliti se predvsem p. t. klubu »Primorje«, gg. stanovskim kolegom sodišča iz Litije, darovalcem cvetja in vencev in končno vsem prijateljem in znancem, ki so prebago pokojnico spremili v prerani grob. — Litija, dne 6. julija 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

**KUPON
ZA UGANKE
V
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU**

Sl. 26

Kupim stalno

kostanjev taninski les

smrekove skorje cele in drobljene, rabljene sode od strojnega in jedilnega olja po najugodnejših cenah. Takojšnje plačilo.

FRANC OSET, SV. PETER V SAV. DOL.

Mlad mož

dober prodajalec

prednost železniška ali mešana stroka, se išče za podeželske in kmečke odjemalce za prodajo kosa, srpov in drugih tovrstnih predmetov. — Vpoštevali se bodo samo gospodje neoporečne preteklosti, ki obvladujejo deželni jezik v govoru in pismu in imajo dobre reference. Vprašanja pod »S. G. 940«, Maribor, Hotel Meran.

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnice, zol, foteljev t. t. d. po zelo nizkih cenah.

Pension Restavracija „JADRAN“

Selce, Hrv. Primorje

* Prvovrstna postrežba, shajališče Slovencev. Solidne cene. Izvrstna domača in Viška vina. Krasne sobe na morje. Odmora in zdravlja željni naj pridejo edino v Selce. Zahtevajte prospekte.

Za obilen obisk se priporočata

Iastnika restavracije

Ivan in Justo Pečnik.

Delikatesna trgovina Marija Kaluža

Sv. Petra cesta št. 24, prej Marijin trg št. 8

priporoča priznano dobro šunko, čajno maslo, slaščice in druge delikatese.

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši opremi so **šivalni stroji „Gritzner“ in „Adler“** za domačo obrt in industrijo

Pouk voženja brezplačen

Le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana

poleg Prešernovega spomenika ob vodi
Večletna garancija!
Zahtevajte ponudbe.

»Java« pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. — Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! — Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzete je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridelana lepa skodelica za kavo. — Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 gr »Java« pšenične kave poštnino prosto. — Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika. — Pržiona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ulica 11/a.

Prostovoljna jav. dražba v Ljubljani

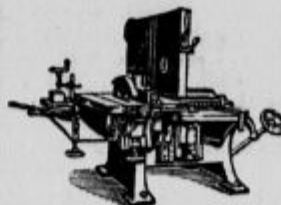
hiš št. 7 in 9

na Dunajski cesti, Ljubljana

se vrši v sredo dne 10. julija 1929 ob 16. uri v sobi št. 28 tukajšnje sodne palače. — Vsa tozadevna pojasnila daje podpisani sodni komisar.

MATE HAFNER,

notar kot sodni komisar.

3 leta kredita

Vse vrste enostavnih in univerzalnih strojev

za mizarje, kolarje in žage

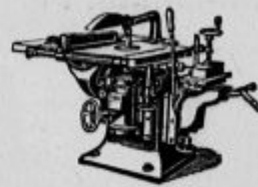
za pogon na jermena ali z vzgajenim elektromotorjem.

Prvovrstna izvršitev! V krogličnih tečajih dobavlja

**Welker-Werke
J. Wachstein**

Wien X/6, Laxenburgerstrasse 14

Poset jugoslovenskega zastopnika brezplačen

Najboljši nemški izdelek

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d.d. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks livarniški, plavžarski in plinski.
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Generalnega zastopnika

za Slovenijo išče inozemska tvornica klobukov in stumpov (Hutstümpfe) proti 25% delkredere. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »AGILEN«.

ROCCO NAJPRECIZNEJA
sesalka za bencin
bencin. inštalacija

premikajoča ali stabilna zavarovana proti požaru in eksploziji — UNIVERZALNA MERILNICA za vsako zahtevano količino

VOLUGRAPH SESALKE ZA MERENJE OLJA

Komm. Ges. Rosenthal & Comp. Wien,

generalno zastopstvo za Jugoslavijo

Inž. Hinko Köllner, Beograd, Daničičeva 32.

Razglas

Komisar oblastne samouprave mariborske oblasti v Mariboru razpisuje temeljem tozadevnih predpisov zakona o državnem računovodstvu, kakor so v veljavi pri vseh državnih dobavah in delih, pismeno javno licitacijo o oddaji težakih, zidarskih, krovskih, kleparskih in ključavničarskih del

za zgradbo nove porodnišnice v celjski bolnici.

Navedena dela so proračunjena na okroglo 1.800.000 Din.

Licitacija se bo vršila dne 29. julija t. l. ob 10 dopoldne v sobi št. 9 v dvoriščnem posloppu oblastnega dvorca v Mariboru. Istotam se dobijo med uradnimi urami vsi potrebni pripomočki in vsa pojasnila glede razpisanih del začeti od 24. junija 1929 dalje.

Ponudnikom je dovoljeno vložiti ponudbe za posamezna dela posebej. Ponudniki morajo izročiti svoje s 100 Din kolkom opremljene ponudbe v zapečatenih kuvertih z označbo ponujenih del in ponudnikovega naslova 29. julija 1929 med 9 in 10 dopoldne osebno ali po pooblaščenem zastopniku v zgoraj navedeni sobi.

Doprinese je dokaz o vplačani kavciji (v vrednostnih državnih papirjih ali v garancijskih pismih), nadalje o plačanih davkih, o usposobljenosti itd., in sicer v posebnem nezapečatenem kuvertu.

Komisar si pridržuje pravico oddati dela ne glede na višino ponujene vsote. Vsak ponudnik mora ostati v besedi najmanj 6 tednov po izvršeni licitaciji.

Komisar oblastne samouprave v Mariboru:

Dr. Leskovar, s. r.

Zahvala

za vse tolažilne dokaze sočutja, izraze sožalja, za izredno veliko in častno udeležbo pri pogrebu in za nebroj krasnega cvetja in vencev povodom bridke izgube naše ljubljene

Antonije Kvas

Prav posebno se zahvaljujemo čč. duhovščini, cerkvenemu pevskeemu zboru v Trzinu za lepe žalostinke svoji članici, Marijini družbi za obilno udeležbo na njeni zadnji poti in za prelepe žalostinke ob preranem grobu svoje sestre. Vsem skupaj se iskreno zahvalimo.

Trzin, dne 3. julija 1929.

Žalujoči ostali.

**Blizu
glavnega
kolodvora**

Otvoritev trgovine

P. n.

občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim

**v ponedeljek 8. julija
na Aleksandrovi cesti šte. 39**

specijalno trgovino svojih lastnih izdelkov, ter prosim
cenjene odjemalce, da mi ohranijo tudi v naprej
dosedanje zaupanje.

Potrudil se bom postreči svojim odjemalcem s pristnim
starim blagom, izvrstno kvaliteto ter najnižjimi cenami
v popolno zadovoljstvo.

Z odličnim spoštovanjem

Adalbert Gusel

Veležganjarna, izdelovanje likerjev in sadnih sokov

Maribor

**Za konzerviranje črešenj,
višenj in rastlin nudim
svojo dvakrat žgano**

slivovko
rum, tu- in inozemski
originalno srbsko rakijo
konjak
različne likerje
pristen brinjevec
vinsko droženko
tropinjevec ter
špirit za vkuhanje sadja

kis za vlaganje kumar
namizni kis
sadni kis
pristni vinski kis
iz belega in rdečega vina

žganje iz nastavljenih rastlin
orehovec
kalmus
encijan
pelin
kumina

Pristen malinov sok, oranže-
ade ter citronade

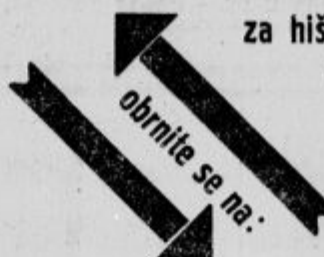
Točimo tudi izvrsten hrušo-
vec liter za Din 5.—

Preskrba z VODO

samo z

GANZ-ovimi sesalkami

za hišno porabo. Direktno priklopljenje
na motorje za pogon na bencin,
petrolej, nafto ali sesalni plin.
Elektro-sesalka

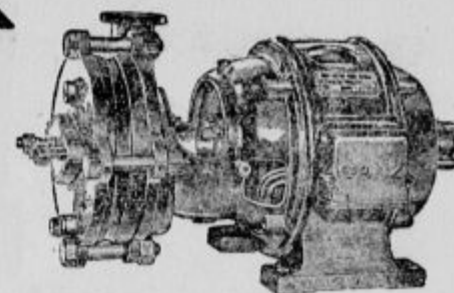
Jugoslovensko
GANZ A. D.

Beograd

Karadjojeva 75
Tel. 23—90, 44—33

Zagreb

Draškovičeva 27. Tel. 55—87

Otvoritev trgovine

TEKSTILNI BAZAR

Maribor, Vetrinjska ulica 15

Pozor!

Največja izbira angleškega blaga.
Najboljša in najcenejša svila. —
Vsakovrstno manufakturno blago
po najnižjih oz. brezkonkurenčnih
cenah. — Oglejte si izložbe!

Pozor!

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov,
solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Peči sistema „Luc“

vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Golob,
Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3. Prevezma tudi v
popravila in prezidavo vsakovrstne gori navedene
peči in jih izvršuje strokovnoma in po najnižjih
cenah brez konkurence.

„Hermetic“

najboljše
steklenice

za konzerviranje sadja dobavlja

„ČEHOSTAKLO“

Ljubljana, Komenskega ulica 20

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je naš predragi soprog,
oče, stari oče, svak in tast, gospod

FRANC KENE st.

posestnik, točasni načelnik Hranilnice in posojilnice v Globokem itd.

po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 70. letu starosti, danes v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabljenega nam pokojnika bo dne 8. julija 1929 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, Glo-
boko št. 16, na farno pokopališče.

Globoko pri Brežicah, dne 8. julija 1929.

Žalujejoče rodbine: Ana Kene roj. Hotko, soproga. - Franc in Ivan Kene,
sinova. - Antonija, Pepca in Ivanka, hčerke. — Andrej Dežman, Miro Vrstov-
šek, Jožko Urek, zetje. — Neža Kene roj. Zelnik, snaha. - Vsi vnuki in vnukinje.

Ludovic Halévy:

Župnik Konstantin

Da, toda vse to se je zgodilo drugače, na
drug način, ki je vzbudil v njem tolikšno začu-
denje in vznemirjenje. Po največjem naključju je
prvič zagledal ti dve dami v okolici, ki mu je
bila domača in v okoliščinah, ki so bile za njiju
posebno ugodne. Priprosti, dobri, odkriti in pri-
srčni, glej, vse to sta bili že prvi dan. In vrhu
tega sta bili dražestno lepi, kar ni nikoli na
kvar. Jean je čutil takoj upliv te dražesti. In
čutil ga je še vedno.

V trenutku, ko je ob devetih razjahal konja
v vojašnici, je župnik Konstantin veselo stopal
na deželo. Glava starega župnika je bila še od
včeraj v ognju. Jean ni dosti spal, ubogi župnik
pa prav nič.

Ze zgodaj jutraj se je bil dvignil in pri
zaklenjenih vratih je s Pavlino štel in zopet pre-
števal svoj denar ter razvrščal po mizi svojih
tisoč cekinov in se kakor skopuh veselil, ko jih
je otipaval. Njegovo je vse to! Njegovo! To se
pravi revežev.

»Ne idite predaleč, gospod župnik,« je rekla
Pavlina; »bodite varčni. Menim, da če razdelite
danes sto frankov — —«

»To ni dovolj, Pavlina, ni dovolj. V svojem
življenju ne bom imel več takega dne, kakor ga
bom imel danes. Veste, Pavlina, koliko hočem
izdati?«

»Koliko, gospod župnik?«

»Tisoč frankov!«

»Tisoč frankov!!!«

»Da sedaj smo milijonarji. Imamo vse za-
klade Amerike in jaz naj bi varčeval? Mogoče,
toda nikakor ne danes! Nimam te pravice.«

Ko je bil ob devetih prebral sv. mašo, je
očel in deževalo je zlata na njegovem potu. Vsi
so imeli svoj celež, tako ubožci, ki se ne stamu-
jejo svoje revščine kakor tudi oni, ki jo skrivajo.
Vsaka miloščina, ki jo je podelil je bila spre-
mljena s tem besedami:

»To prihaja od novih gospodaric Longue-
vala, dveh Američank, gospe Scott in miss Per-
cival. Zapomnite si dobro njih imea in molite
zanj!«

Potem je pobegnil, ne da bi čakal na za-
hvalo; preko polja, preko lesovja, od vasice do
vasice, od slamnate kočice do slamnate bajte je
šel in šel. — Neka vrsta pijanosti mu je sto-
pila v glavo. Povsod na njegovem potu so se
čuli vzkliki veselja in začudenja. Vsi ti cekini
so padali kakor da se je zgodil čudež, padali v
one uboge roke, ki so bile vajene sprejemati le
bel drobiž. Župnik je pa v svojem presenečenju
delal celo prave norosti, ker je prišel tako daleč,
da ni več spoznal niti samega sebe. Dajal je celo
onim, ki niso prosili.

Srečal je Claude Rigal-a, bivšega narednika,
ki je bil pustil eno svojih rok v Sebastopolu, že
čisto belolasega moža, zakaj čas hiti in krimski
vojaki bodo kmalu starčki.

»Stojte,« je rekel župnik, »tukaj imate dvaj-
set frankov.«

»Dvajset frankov! Saj nisem nič prosil, ni-
česar ne potrebujem, imam svojo pokojnino.«

»Svojo pokojnino!... sedem sto frankov!«

»No dobro,« je odgovoril župnik, »boste
pa nekaj imeli, da si kupite cigare; pa poslu-
šajte dobro, to pride iz Amerike — —«

In prišel je zopet s svojim besedičenjem o
novih gospodarjih Longuevala.

Obiskal je pridno žensko, kateri je bil
prejšnji mesec odpotoval sin v Tunis.

»Dober dan, kako pa se ima kaj Vaš sin?«

»Ne ravno slabo, gospod župnik, prejela
sem včeraj pismo. Hvala Bogu, zdrav je in se nič
ne pritožuje; samo za cigarete mu primanjkuje
denarja. Ubogi dečko! Od prejšnjega meseca
imam nekaj prihranjenega in upam, da mu bom
lahko kmalu poslala deset frankov.«

»Poslajte mu jih trideset!... Vzemite!...«
»Dvajset frankov, gospod župnik! Vi mi da-
rujete dvajset frankov!«

»Da, dam Vam jih.«

»Za mojega fanta?«

»Za vašega fanta! Samo poslušajte dobro,
vedeti morate, od kod to pride; pa poskrbite,
da to poveste Vašemu sinu, kadar mu boste
pisali!«

V dvajseti že je ponovil svojo hvalnico o
gospé Scott in miss Percival. Ob šestih se je
vrnil domov, ves izčrpan od utrujenosti, toda z
veseljem v duši.

Večerjal je in šel k šmarnicam; ali v tre-
nutku, ko je stopal k oltarju, je harmonij molčal.
Miss Percival ni bilo več tu.

Mala organistka, ki je sinoči igrala na har-
monij, je bila v tem trenutku zelo v zadregi.
Na divanu njene toaletne sobice sta se valovili
dve obleki, ena bela in ena modra. Bettina se ni
mogla odločiti, katero naj obleče za večer v
Operi. Obe sta ji prav ugajali, toda morala je
izbrati, zakaj le eno je mogla obleči. Po dolgem
premišljevanju se je odločila za belo.

Ob polu desetih sta stopali obe sestri po
velikih stopnicah Opere. Ko sta bili vstopili v
svojo ložo, se je bilo ravno dvignilo zagrinjalo
k drugi sliki drugega dejanja Aide, to je dejanje,

v katerem nastopi balet in se svira koračnica.

Dva mlada gospoda, Roger de Puymartin
in Louis de Martillet sta sedela v prvi vrsti par-
terske lože. Gospice baletnega zbora še niso bile
nastopile na odru in ta brezdelna gospoda sta
se zabavala s tem, da sta se ozirala po dvorani.
Ko se je pojavila miss Percival, je naredila na
obadva globok vtis.

»Ah! ah!« je rekel Puymartin, »glej jo zlato
ribico!«

Oba sta naperila svoja kukala na Bettino.
»Res, prekrasna je noč ta zlata ribica,«
je nadaljeval Martillet. »Poglej vendar! Obliko
vratu... dragulje na rokah... Mlado dekle je
še in vendar je že ženska.«

»Da, res dražestna je in vrhu tega bogata.«

»Petnajst milijonov, pravijo, petnajst mili-
jonov ima, prav njeni so in srebrni rudokop de-
luje kar naprej!«

»Berulle mi je pravil, da ima petindvajset
milijonov; on je pa zelo poučen o ameriških
stvarih, ta Berulle.«

»Petindvajset milijonov! Prava terna za Ro-
manellija!«

»Kako praviš, Romanelli?«

»Govore, da jo bo poročil, da je poroka že
sklenjena stvar.«

»Mogoče, toda z Montessanom, ne pa z
Romanellijem! Ah! Slednjič pogledaj, balet!«

Prenehala sta. Balet v Aidi traja samo pet
minut in oba sta prišla sem le radi teh petih
minut. In zato je bilo treba uživati spoštljivo in
verno; zakaj pri nekaterih obiskovalcih opere
opaziš to posebnost, da govorijo kakor srake,
kadar bi morali molčati in nasprotno, molče
kakor lipovi bogovi, kadar bi se lahko ozirali
in se zabavali.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno
stroko spadajoče posleObreštuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne od-
teguje vlagateljem rentnega davka

"SPECTRUM" d.d.

tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Celovška cesta 51. — Telefon 2343.

Zagreb, Osijek. Središnja: ZAGREB

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko
steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh
velikostih in oblikah, kakor tudi brušene
prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklavanje
v med. Fini, navadna ogledala.Pravkar dospela **izgotovljenih oblek** po zelo ugod-
velika zaloga | nih cenah |**že za 320 Din**kupite lepe suknene
moške obleke — in
deške suknene obleke.**že za 135 Din**Istotam se dobe pristna angleška in češka sukna in mnogo
drugih predmetov po najnižjih cenah. — Vjudno se priporoča**Ivan Maštnak, Celje, Kralja Petra c. 15**

Bolni živci!

Mimo toliko muk, kolikor je dal v letu,
mora iti nervozen človek; zakaj slabi in iz-
črpani živci grenijo življenje in povzročajo
množico bolezni. Trganje in bodljaji, omotica,
strašljivost, onemoglost ali obojestranski gla-
vobol, šumenje v ušesih, migljanje pred očmi,
motnje v prebavi, nespečnost, potenje, tr-
ganje v mišicah, nesposobnost za delo in mnogi
drugi pojavi, to so redno posledica slabih,
utrujenih, bolnih živcev.

Kako se rešite te nadloge?

Moja, ravno kar izšla knjiga razpravlja o
nekem sredstvu, ki je postalo vir blagoslovu
za človeštvo. Podpira na prav čudežen način
delovanje telesnih organov, ojačuje hrbtnjako
in močnane kakor tudi mišice, ude, daje moči
in voljo za življenje.

V boju za zdrave živce

dela to sredstvo čisto čudeže, vodi hranljivo
snovi do najskrajnejših delov tvorenja krvi,
ožilja, krepki, ohranja človeka mladega in
svežega. Velja, da se sami priporočate, da ne
obljubljate nič neresničnega; vsakemu, ki mi
piše, bom v tekočih dveh tednih poslal povsem
zastonj in franco malo skatljico za po-
kušnjo kakor tudi knjigo nekega zdravnika
z mnogostransko in dolgoletno izkušnjo, ki
je sam trpel te bolečine.
Sporočite mi vaš točen naslov in takoj vam
pošljem zastonj, kar sem obljubil.**ERNST PASTERNAK, BERLIN S.O.**
Michaelkirchplatz Nr. 13. Odd. 318

Solidna postrežba! Zahtevajte ponudbe!

Zvonarna in livarna St. Vid nad Ljubljano

Zvonovi za cerkve iz zajemčeno prvovrstne bron-
vine v akordnem skladu in v vseh velikostih. Od-
likujejo se po izredno lepem čistem in močno do-
nečem glasu. Mnogobrojna priznanja na razpolago.

Kovinolivarna :: Železolivarna

Ulivanje odlitkov po vzorcu, modelih ali načrtu
iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompo-
zicije, rdeče litine, medenine, aluminija, cinka,
svince in drugih kovin — surovo lite ali po želji
obdelane. Odlitki za ležaje, vagonete, peči, šte-
dilnike, spominske plošče, telovadno orodje, avto-
mobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v
najboljši in zajemčeni kvaliteti.

Konkurenčne cene! Hitra in točna postrežba!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno
zavezo v Celju, — — v lastni hiši,
Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarije)Stanje hranilnih vlog nad
Din 70.000.000.—. Obrestna
mera najugodnejša. — Za
hranilne vloge jamči poleg
rezerv in hiš nad 3000
članov posestnikov z vsem
svojim premoženjem. —Posojila na vknjižbo, poročstvo ter
zastavo pod najugodnejšimi pogoji.**Posojilnica je kot kmetska za-
druga prostá rentnega davka**

Elegantni letni čevlji

Din.

79:-

6145-80603

Udoben letni čevlji iz
angleškega platna s
polnizko peto - Barva
bela, siva, drap ali
črna - Štev. 35-42

Din.

119:-

9075-00486

Nežen čevlji iz japon-
ske Toyo tekstil-plet-
nine.

Din.

99:-

9175-11405

Dovršen čevlji iz najfinej-
šega platna, obrobljen z
usnjem, osnov. barva bela.

Din.

79:-

4145-10203

Eleganten platnen čevlji iz angleškega
platna in usnjeni podplat. Štev. 35-42

Din.

129:-

1137-10903

Neobhodno potreben moški letni pol-
čevlji iz belega ali sivga platna z
usnjenim podplatom.

Din.

149:-

1137-14907

Sezonska novost. Iz angleškega platna
z usnjenim podplatom. Belo obšit z ru-
javim usnjem, sivo obšit s črnim lakom.

Iz angleškega platna

Rata

O. & K. VAGONETI

močni in praktični,
zelo lahni tek z ležišči na
valjce O. & K.Enostavna in sigurna zaponka,
korita in ostali poedini deli
v celoti dovršeni.Stotisoče komadov
v dolgoletnem prometu.**ORENSTEIN I KOPPEL D.**
Zagreb, Samostanska 2/II. - Telefon 50-64

YUGO-AGENCIJA

Caixa 1723

SAN PAULO, BRAZILJA

se je ustanovila za posredovanja
privatnih in trgovskih poslov
med Brazilijo in Jugoslavijo.Cenjenemu občinstvu uljudno
naznanjam, da otvorim 10. t. m.
moderno-opremljeni

zobni atelje

v Škofji Loki, Spodnji trg v
hiši gostilne Šmit in se uljudno
priporočam.Konc. zobotehnik
Ciril Lužar

DALMATINSKI

la Portland
cement

svetovne znamke

SALONA (TOUR)

dobavimo v juta
in papirnatih
vrečahpromptno iz naše tovarne
manjše količine pa iz našega ljubljanskega
skladišča poleg špedicije Ranzinger

„SPLIT“

d. d. za cement
Portland
Masarykova cesta 23.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Brzjavni naslov: Gospobanka

Izvršuje vse vrste bančnih poslov
pod najugodnejšimi pogoji. —
Glavno in največje zastopstvo v
Sloveniji za prodajo srečk Držav-
ne razredne Interije.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 360.000.000.—

Podružnice:

**Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj,
Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Sibenik.**

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Prodaja obveznic 7% drž. invest.
posojila ter 2 1/2% vojne odškod-
nine in vseh vrst vrednostnih
papierjev tudi na obroke pod
ugodnimi pogoji.